

Vlaams
Parlement

ingediend op **15** (2017-2018) – Nr. 4-J
30 november 2017 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door Vera Jans, Lorin Parys en Elke Van den Brandt
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

over het ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2018

en over de beleidsbrief
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
2017-2018

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

Voorzitter: Bart Van Malderen.

Vaste leden:

Danielle Godderis-T'Jonck, Lies Jans, Lorin Parys, Peter Persyn, Elke Sleurs, Tine van der Vloet;
Griet Coppé, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Martine Taelman;
Freya Van den Bossche, Bart Van Malderen;
Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Vera Celis, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Ingeborg De Meulemeester,
Manuela Van Werde;
Sonja Claes, Dirk de Kort, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
Jo De Ro, Emmily Talpe;
Jan Bertels, Bert Moyaers;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Ortwin Depoortere.

Documenten in het dossier:

15	(2017-2018)	–	Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
		–	Nr. 2 en 3: Amendementen
		–	Nr. 4-A t.e.m. I: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
14	(2017-2018)	–	Nr. 1: Ontwerp van decreet
12-A	(2016-2017)	–	Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
		–	Nr. 2: Verslag
13	(2017-2018)	–	Nr. 1: Algemene toelichting
		–	Nr. 2: Toelichtingen per programma
16	(2017-2018)	–	Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over de begroting
21	(2017-2018)	–	Nr. 1: Meerjarenraming
1348	(2017-2018)	–	Nr. 1: Beleidsbrief

INHOUD

I.	Toelichting door Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, bij de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2018.....	5
1.	Algemene budgettaire context	5
2.	Bijkomende investeringen WVG	5
2.1.	Personen met een handicap	5
2.2.	Ouderenzorg	6
2.3.	Kinderopvang	6
2.4.	Jeugdhulp	6
2.5.	Infrastructuur en het VIPA	6
2.6.	Zorgverzekering	7
2.7.	Interne staatshervorming.	7
2.8.	Werk- en zorgtrajecten.....	7
3.	Duiding in detail	7
3.1.	Entiteit Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	7
3.2.	Entiteit IVA Zorg en Gezondheid	8
3.3.	IVA Fonds Jongerenwelzijn.....	8
3.4.	IVA Kind en Gezin.....	8
3.5.	IVA VAPH.....	9
3.6.	IVA Vlaamse sociale bescherming	9
3.7.	IVA VIPA	9
II.	Toelichting door Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, bij de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2017-2018	10
1.	Gezondheids- en welzijnsproblemen voorkomen en laagdrempelige eerstelijns hulp	10
2.	Zorg op maat, vertrekkende van de mogelijkheid van mensen.....	11
3.	Versterken ondersteuning gezinnen door gezinsbeleid beter af te stemmen	13
4.	Positioneren van de justitiehuisen in Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en investeren in de samenwerking tussen hulpverlening en Justitie	13
5.	Inzetten op regelgevende en maatschappelijke instrumenten om kwaliteit van zorg en sociaal ondernemerschap te stimuleren	13
6.	Samenwerken met andere beleidsdomeinen, bestuursniveaus, wetenschap, actoren op terrein en gebruikers.....	14
III.	Algemene bespreking	14

IV. Bespreking per programma	23
1. Jongerenwelzijn	23
2. Departement WVG	31
2.1. Toelichting per artikel.....	31
3. Zorginspectie	51
4. Zorg en Gezondheid	52
4.1. Ontvangstartikelen	52
4.2. Uitgavenartikelen.....	52
5. Vlaamse sociale bescherming	69
6. Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap.....	71
7. Kind en Gezin	85
V. Stemmingen	91
Gebruikte afkortingen.....	94

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin besprak het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2018 tijdens haar vergaderingen van 7, 14, 21 en 28 november 2017. Het ontwerp van decreet werd in samenhang behandeld met de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2017-2018 (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1348/1).

I. Toelichting door Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, bij de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2018

De begrotingsopmaak 2018 is voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin opnieuw een enorme oefening. Er is niet alleen de technische oefening waarin alle kredieten moeten worden aangepast aan erkende kostendrijvers, de index en de interne staatsvorming, maar ook aan de toevoeging van het uitbreidingsbeleid en de opstart van de koopkrachtmiddelen in het kader van VIA 5.

1. Algemene budgettaire context

Het is al de hele legislatuur de intentie van de Vlaamse Regering om te investeren, maar ook de doelstelling om een begroting in evenwicht te behouden. In die geplande investeringen van de Vlaamse Regering is een grote hap voorbehouden voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Ook voor het begrotingsjaar 2018 is de Vlaamse Regering er alvast in geslaagd deze twee doelstellingen te combineren. Voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zet de Vlaamse Regering het pad richting 500 miljoen euro aan nieuwe middelen voort en zal ze uiteindelijk zelfs meer gedaan hebben. In 2018 stijgen de budgetten opnieuw sterk.

2. Bijkomende investeringen WVG

Waar in 2014 14,5 percent van het budget van de Vlaamse Overheid voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin werd vrijgemaakt, is dat in 2018 gestegen tot 27,1 percent van de totale beleidskredieten van de Vlaamse overheid. Er komen voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 423 miljoen euro aan beleidskredieten bij ten opzichte van de begroting 2017. Dat is een stijging met 3,6 percent. In 2017 was een stijging van 448 miljoen euro begroot. Dat betekent dat Vlaanderen op twee jaar tijd 871 miljoen euro aan extra budget besteedt. Een stijging van ongeveer 8 percent. Achter de totale cijfers gaan heel wat bewegingen schuil.

2.1. Personen met een handicap

Vlaanderen houdt het groeipad aan voor zorg en ondersteuning voor personen met een beperking zoals gepresenteerd in de conceptnota over het Vlaams beleid voor personen met een beperking: invoering van het decreet Persoonsvolgende Financiering (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 54/1) en versnelt zelfs de inzet van de begrote middelen. Er komt in 2018 72 miljoen euro bij, bovenop de 117,5 miljoen euro die in 2017 is vrijgemaakt. 22,8 miljoen euro van deze middelen wordt – in overeenstemming met het groeipad van de conceptnota – vrijgemaakt voor het basisondersteuningsbudget.

Met deze extra middelen moet Vlaanderen erin slagen deze doelgroep meer zorggarantie te geven en beslissende stappen te zetten in de transitie naar de persoonsvolgende financiering.

2.2. Ouderenzorg

De Vlaamse Regering maakt resoluut middelen vrij voor de ouderenzorg. Ze investeert zowel in de zorg voor ouderen die thuis wonen als voor ouderen die in een woonzorgcentrum verblijven. Ze investeert bijkomend 17 miljoen euro in meer thuiszorg en dagverzorging. Ook voor woonzorgcentra worden extra middelen uitgetrokken. De zorgzwaarte in de woonzorgcentra stijgt. Wie in een voorziening verblijft, heeft doorgaans meer zorg nodig dan vroeger. Om de kwaliteit van zorg te versterken, maakt de Vlaamse Regering 21 miljoen euro vrij voor extra personeel om de stijgende zorgzwaarte op te vangen, waarvan 11 miljoen euro voor bijkomende rvt. Daarnaast wordt 31 miljoen euro bijkomend geïnvesteerd in het aanbod om meer plaatsen te creëren, goed voor 1389 bijkomende plaatsen in de woonzorgcentra uit de erkenningskalender 2018 en 951 erkenningen die naar voren worden getrokken uit de erkenningskalender 2019 vanwege precaire situaties. In totaal wordt zo 69 miljoen euro gegeven aan een versterking van de ouderenzorg.

2.3. Kinderopvang

Voor het groeipad in de kinderopvang wordt 12 miljoen euro gereserveerd. Met dit groeipad wil de Vlaamse Regering onder meer de leefbaarheid van de initiatieven met een vrij tarief verbeteren, de gezinsopvang opwaarderen en het aanbod uitbreiden in de regio's met de grootste noden.

2.4. Jeugdhulp

In de jeugdhulp wordt in 2018 13 miljoen euro geïnvesteerd, waarvan 3 miljoen euro naar de pleegzorg gaat. Met deze middelen wil de Vlaamse Regering ook fors investeren in meer rechtstreeks toegankelijke hulp en laagdrempelige psychische zorg zodat sneller ondersteuning geboden kan worden.

2.5. Infrastructuur en het VIPA

In 2018 wordt ook voor investeringen in de welzijns- en zorginfrastructuur extra budget vrijgemaakt. In totaal heeft de Vlaamse Regering hiervoor 115 miljoen euro veil, 15 miljoen euro extra tegenover 2017. Concreet gaat het onder meer om gebouwen voor personen met een handicap en kinderopvang.

De Vlaamse Regering start met deze middelen ook de uitbetaling van het infrastructuurforfait in de ouderenzorg. Hiermee biedt ze effectief een oplossing voor de wachtlijst die ontstaan is door het uitdoven van de alternatieve VIPA-financiering en waarvoor in de resolutie betreffende de infrastructuursubsidiëring van woonzorgvoorzieningen (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2078/3) een oplossing gevraagd werd. Daarnaast wordt ook voor dossiers die niet op de VIPA-wachtlijst staan de opstart gemaakt. De kosten van het infrastructuurforfait voor ouderen worden in 2018 voorlopig op 9,3 miljoen euro geraamd. Daarmee kan de Vlaamse overheid voor 7122 woongelegenheden het forfait opstarten.

In 2017 heeft de Vlaamse Regering de regelgeving voor de nieuwe financierings-techniek voor de ziekenhuisinfrastructuur goedgekeurd. Met deze oefening kan ze de lopende financieringsengagementen op een gematigde wijze aanrekenen, en ook nieuwe projecten subsidiëren in lijn met de Europese regelgeving.

Het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2018 machtigt de Vlaamse Regering vanaf nu ook om voor dringende en onafwendbare investeringen in de ziekenhuisinfrastructuur de opstart van het strategisch forfait te maken. Er geldt een plafond van 10 miljoen euro voor de op te starten strategische forfaits,

exclusief intrest. De effectieve uitbetaling van het forfait gebeurt conform de regelgeving bij ingebruikname van de infrastructuur.

2.6. Zorgverzekering

In de Vlaamse zorgverzekering wordt de dubbele sanctie afgeschaft voor personen die laattijdig hun bijdragen betaalden. Hiervoor wordt in 2018 4 miljoen euro vrijgemaakt.

2.7. Interne staatshervorming.

Als gevolg van de inkanteling van de provincies worden zowel de loons-, werkings- als beleidskredieten verhoogd, in totaal met ongeveer 20 miljoen euro. Hiermee zal de Vlaamse Regering de provinciale bevoegdheden verderzetten. Ze baseert zich daarbij op door de provincies aangeleverde lijsten van gesubsidieerde projecten. Verder volgt minister *Jo Vandeurzen* de in het algemeen door het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur afgesproken beleidslijnen.

2.8. Werk- en zorgtrajecten

Er worden middelen gereserveerd voor de uitvoering van het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten. Dit decreet is gericht op mensen met medische, mentale, psychische, psychiatrische en/of sociale problemen die om die redenen (tijdelijk) niet in staat zijn om betaalde arbeid te verrichten, noch in het normaal economisch circuit, noch in de sociale economie. Het decreet voorziet in drie ondersteuningstypes voor personen die niet, nog niet of niet meer betaald aan de slag kunnen: activeringstrajecten, trajecten maatschappelijke oriëntatie en arbeidsmatige activiteiten. In totaal wordt hiervoor in de begroting Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 3,3 miljoen euro gereserveerd, waarvan 910.000 euro als dotatie aan de VDAB.

3. Duiding in detail

3.1. Entiteit Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

De vijf bestaande sectorale, doelgroepsspecifieke en thematische steunpunten worden in één nieuwe intersectorale organisatie geïntegreerd. De vijf steunpunten die gevat zijn in deze fusieoperatie zijn het Steunpunt Jeugdhulp, het Steunpunt Expertisenetwerken, het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, het Vlaams Centrum Schuldenlast en Samenlevingsopbouw Vlaanderen. De middelen die voor deze verschillende organisaties in de begroting zijn ingeschreven, worden samengevoegd tot één subsidie die ter beschikking wordt gesteld van dit nieuwe eengemaakte steunpunt.

Het begrotingsartikel Beleidsontwikkeling en -ondersteuning bevat 614.000 euro aan impulssubsidies om bepaalde accenten te leggen, onder andere via Flanders' Care.

In 2017 werd eenmalig 2 miljoen euro van de onbenutte investeringskredieten overgeheveld naar het welzijnswerk. Deze middelen worden teruggeplaatst bij het VIPA, de opgestarte beleidsengagementen inzake onder andere relatieondersteuning en de aanpak van dak- en thuisloosheid worden opgevangen met de overgeheveldde beleidsruimte in de interne staatshervorming.

Er wordt ook ongeveer 500.000 euro toegekend voor de weddedrift binnen de CAW's en Tele-Onthaal.

De onderhandelingen in het kader van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de non-/socialprofitsector zijn gestart. Er wordt 8 miljoen euro vrijgemaakt om specifiek in het kader van dit akkoord al uit te geven in 2018.

De externe kostendrijver voor de huur van enkelbanden, tolken en leefvergoedingen wordt toegepast. Er is een stijging van het krediet met 358.000 euro.

De uitgaven voor de gezinsbijslag stijgen met 24,3 miljoen euro tegenover de begrotingsaanpassing 2016 ten gevolge van het toegenomen aantal kinderen dat recht heeft op gezinsbijslag. De enveloppe voor de betalings- en beheerskosten neemt toe met 1,5 miljoen euro.

Net als in 2017 wordt er rekening gehouden met een onderbenutting van de werkingsenveloppe, die deels heraanwend kan worden voor ICT-uitgaven in de kinderbijslag en de Vlaamse sociale bescherming.

3.2. Entiteit IVA Zorg en Gezondheid

In de beleidskredieten die vallen onder het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid wordt 3,4 miljoen euro bijkomend vrijgemaakt voor het impulsfonds voor ondersteuning van huisartsen. Daarmee komt de Vlaamse Regering tegemoet aan de sterke stijging van de ondersteuningsaanvragen sinds de bevoegdheidsoverdracht. Daarnaast wordt ook één miljoen euro gereserveerd voor uitgaven voor preventie in het kader van het strategisch plan en de gezondheidsdoelstelling.

In de woonzorgcentra wordt naast de eerder toegelichte middelen ook 3,7 miljoen euro begroot voor de eindloopbaanmaatregelen in de woonzorgcentra. Het gaat over stijgende kosten gepaard gaand met de vervangende tewerkstelling voor de opgenomen adv-dagen of premies indien werknemers deze uren niet opnemen.

De 17 miljoen euro voor de thuiszorg bestaat uit 13 miljoen euro voor de uitbreiding van het urencontingent in de gezinszorg; 2 miljoen euro voor de flexibilisering in de thuiszorg; 1,4 miljoen euro voor extra aanbod in de dagverzorgingscentra en kortverblijf; en ten slotte 630.000 euro extra aanbod in de oppashulp en lokale dienstencentra.

3.3. IVA Fonds Jongerenwelzijn

Het Fonds Jongerenwelzijn ontvangt behalve 10 miljoen euro voor uitbreiding ook 3 miljoen euro bijkomende middelen voor pleegzorg. Daarnaast worden de bijkomend gecreëerde plaatsen in het kader van de asielcrisis verdergezet voor een budget van 6,6 miljoen euro. De invulling van deze plaatsen blijft voorlopig immers maximaal. Ten slotte zijn er ook 457.000 euro bijkomende middelen voor bijkomende anciënniteit, en wordt voor 2,9 miljoen euro aan eenmalige compensaties voor het investeringskrediet teruggedraaid waardoor opnieuw 5,3 miljoen euro wordt gereserveerd voor de investeringsdotatie.

3.4. IVA Kind en Gezin

Naast 12 miljoen euro nieuwe middelen voor de kinderopvang, wordt ook 330.000 euro toegevoegd voor de stijgende anciënniteit en 300.000 euro voor de opstart van het afstammingscentrum. De Vlaamse Regering verschuift ook 1,4 miljoen euro van de ICT-investeringsmiddelen in de kinderbijslag naar de investeringen in de Vlaamse sociale bescherming zodat voor beide materies de opstart in 2019 verzekerd is.

3.5. IVA VAPH

Er is al verwezen naar de 49,2 miljoen euro uitbreidingsbeleid. Daarnaast wordt ook 9,9 miljoen euro vrijgemaakt voor weddedriften in 2018 en bijkomend 500.000 euro voor extra flankerende maatregelen bij de lopende transitie.

3.6. IVA Vlaamse sociale bescherming

De rest van het uitbreidingsbeleid voor personen met een handicap wordt toegevoegd aan de IVA Vlaamse sociale bescherming: 22,8 miljoen euro extra voor het basisondersteuningsbudget. Hiermee volgt de Vlaamse Regering opnieuw het groeipad zoals opgenomen in de conceptnota over het Vlaams beleid voor personen met een beperking: invoering van het decreet Persoonsvolgende Financiering, en voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

De dotatie voor de Vlaamse sociale bescherming stijgt in totaal met 49 miljoen euro. De belangrijkste evoluties zijn de subsidies voor tenlastenemingen in de zorgverzekering die stijgen met ongeveer 13,6 miljoen euro, de afschaffing van de dubbele sanctionering in de zorgverzekering voor 4 miljoen euro, en een daling van de geraamde uitgaven voor de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden met 5,6 miljoen euro. De geraamde ontvangsten van de Vlaamse sociale bescherming stijgen met 3,7 miljoen euro, vooral door de stijgende opbrengsten uit de ledenbijdragen.

Aangezien in 2018 een aantal cruciale investeringen vereist is om de opstart van de vanuit het RIZIV overgedragen bevoegdheden te verzekeren, plant de Vlaamse Regering bovenop de 1,4 miljoen euro die wordt gecompenseerd met de kinderbijslaginvesteringkredieten, ook 1 miljoen euro aan eenmalige investeringkredieten.

3.7. IVA VIPA

Bij het VIPA vertalen de eerder genoemde beleidsinitiatieven zich in een bijkomende vastleggingsmachtiging van 15 miljoen euro, waarvan 9,3 miljoen euro wordt gecompenseerd in het infrastructuurforfait voor ouderenzorg. Daarnaast creëren de eerder opgestarte investeringen in de klassieke sectoren samen met de 15 miljoen euro nieuwe investeringen in 2018 een totale bijkomende betaalbehoefte van 31,3 miljoen euro. In de afwikkeling van de ziekenhuisfinanciering met het Budget van Financiële Middelen wordt de kredietstijging geraamd op 9,8 miljoen euro. Het gaat over de kasmatige afbetalingen die gepaard gaan met de overgedragen bevoegdheid.

De Vlaamse Regering reserveert 1,3 miljoen euro voor bijkomende uitgaven in de toestelfinanciering en ongeveer 3 miljoen euro voor de uitgavestijging van het instandhoudingsforfait. Het instandhoudingsforfait stijgt door indexatie en door wegvallende correcties voor verlopen investeringssubsidies.

Voor de uitbetalingen in het strategisch forfait voor de ziekenhuizen wordt een stijging met 10,5 miljoen euro geraamd ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2017.

II. Toelichting door Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, bij de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2017-2018

1. Gezondheids- en welzijnsproblemen voorkomen en laagdrempelige eerstelijns hulp

De recentst geüpdatete gezondheidsdoelstelling Strategisch Plan 'De Vlaming leeft gezonder in 2025' (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1268/1) heeft betrekking op de gezonde levensstijl. De strijd tegen verslaving aan roken en aan illegale drugs wordt gecombineerd met voeding, bewegen, mentale fitheid en de strijd tegen sedentair gedrag. De beleidsbrief bevat een uitvoerige lijst met acties.

De beleidsbrief bevat daarnaast passages over kankeropsporing en vaccinaties. De resolutie betreffende het invoeren van neonatale screening op mucoviscidose (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 972/3) wordt geoperationaliseerd.

In 2018 wordt een conferentie georganiseerd over seksuele gezondheid. Het is niet de bedoeling om een gezondheidsdoelstelling te formuleren, maar wel om al het beschikbare materiaal te actualiseren en samen te brengen. De organisatie van deze conferentie is toevertrouwd aan Sensoa.

In de passage over de laagdrempelige eerstelijns hulp wordt verwezen naar diverse onderdelen van het Vlaams Mantelzorgplan 2016-2020. Veel acties zijn al in uitvoering of opgestart. Het Vlaams Expertisepunt Mantelzorg wordt voorbereid. Dat expertisepunt verzamelt alle informatie voor professionelen en andere betrokkenen.

Het ontwerp van decreet betreffende het lokaal sociaal beleid (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1375/1) dient op korte termijn behandeld te worden door de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Dat decreet zal de taak van de lokale overheid en de verwachtingen ten aanzien van het lokaal sociaal beleid en het welzijnswerk vastleggen. Het wordt een kaderdecreet dat parallel loopt met het ontwerp van decreet over het lokaal bestuur (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1353/1). Het is de ambitie om lokaal een breed toegankelijke eerste lijn te organiseren. Het Sociaal Huis speelt daarin, samen met enkele andere welzijnspartners, een belangrijke rol. Het project over het geïntegreerde brede onthaal dat proefdraait in een elftal regio's past daar eveneens in.

In dat verband verdient de Sociaalwerkconferentie van 24 mei 2018 aandacht. Er is geïnvesteerd in de conferentie over de eerstelijnsgezondheidszorg. De sector heeft terecht voorgesteld om de verwachtingen ten aanzien van sociaal werk te inventariseren.

In 2018 zal veel tijd besteed worden aan de hervorming van de eerste lijn. Het plan voor de eerstelijnsgezondheidszorg is bekend. Het terrein is op dit ogenblik begaan met de vorming van de eerstelijnszones. Ook de Wereldgezondheidsorganisatie beveelt aan om de samenwerking op casusniveau te ondersteunen door bevolkingsgroepen tussen 75.000 en 125.000 inwoners als draagvlak te nemen. Andere acties in dat plan zijn de vorming van een Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn waarin op termijn het Vlaams Expertisecentrum Mantelzorg ondergebracht zal worden. Het gaat niet uitsluitend om nieuwe acties en nieuwe middelen. In het plan wordt een aantal initiatieven geconcentreerd. Het project eenlijn.be wordt daarin bijvoorbeeld ondergebracht. Het projectplan, dat uit de conferentie voortvloeit, wordt begeleid door een consultant. Projecten worden gedefinieerd waarna overlegd wordt met de stakeholders over de operationalisering ervan. Er is radicaal voor de digitale weg gekozen. De opmaak en ondersteuning van een

e-zorgplan wordt cruciaal in deze ontwikkeling. De geplande evaluatie van Impulso is eveneens een project dat uit de eerstelijnsconferentie voortvloeit.

2. Zorg op maat, vertrekkende van de mogelijkheid van mensen

Deze strategische doelstelling verschuift het perspectief van een sectorale en organisatiegebonden logica naar het perspectief van de zorgvrager.

Het toekomstige decreet op de Vlaamse sociale bescherming wordt cruciaal. De Raad van State verleent er op dit ogenblik advies over. In dit ontwerp van decreet wordt het nieuwe kader vastgelegd. Het nieuwe begrip 'zorgbudget' vervangt bekende begrippen als 'tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden' en 'de tegemoetkoming uit de zorgverzekering'. Het ontwerp van decreet verleent toegang tot zorg en ondersteuning in de sectoren waarvoor de Vlaamse overheid bevoegd is. De toegang wordt verleend door middel van een zorgticket. Het is de bedoeling om zo veel mogelijk met één inschalingsinstrument te werken om tot automatische rechtentoekenning te komen en om betrokken zelf te laten beslissen hoe de dienstverlening wordt aangesproken. Dit grote project zal aan het einde van deze regeerperiode nog niet af zijn. Er wordt op steeds grotere schaal geëxperimenteerd met de BelRAI-screener om na te gaan of dit instrument gebruikt kan worden om toegang te verlenen tot zorg en rechten in verschillende sectoren.

De Vlaamse Regering heeft haar visie op de toekomst van de gezinszorg goedgekeurd. Er wordt gewerkt aan een dossier over de residentiële ouderenzorg. Er wordt eveneens een visie ontwikkeld over de revalidatie. Dat wordt een complexe oefening omdat de overgehevelde onderdelen niet harmonisch, logisch en consistent zijn.

Voor de mobiliteitshulpmiddelen geldt net zoals voor de andere over te hevelen sectoren een deadline, namelijk 1 januari 2019. Er is een relatie met materiële bijstand door het VAPH. Zoals reeds eerder gemeld wordt voor andere vormen dan eigendomsverwerving geopteerd. Deze grote oefening moet door IT ondersteund worden, en veronderstelt tal van uitvoeringsbesluiten. Dit grote werk spreekt niet altijd tot de verbeelding, maar is essentieel.

Vanuit het perspectief van de vrager omvat zorg op maat ook de transitie in de sector van de personen met een beperking, dat uit drie grote blokken bestaat: de transitie van iedereen die ondersteund werd in het oude aanbodgestuurde financieringssysteem, zorggarantie voor nieuwe mensen die op een ondersteuningsbudget aanspraak maken met daarop het uitbreidingsbeleid geënt, en ten slotte de wijze waarop minderjarigen in het systeem gebracht zullen worden. Om dat laatste in 2019 op te starten moeten enkele opties vastgelegd worden.

Het Strategisch Plan Autisme wordt stilaan afgerond. Het zal allicht besproken worden in de commissie.

Ouderenzorg en geestelijke gezondheidszorg hebben linken met de financiering door de Vlaamse sociale bescherming. In zijn antwoord op de vragen om uitleg en interpellaties naar aanleiding van de Pano-reportage heeft minister Jo Vandeurzen reeds een aantal zaken aangegeven (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2017-18, nrs. 238, 240 en 242, en *Interpellaties* VI.Parl. 2017-18, nrs. 1 en 3). Er wordt geopteerd voor regelgeving die financiële en bestuurlijke transparantie vooropzet. De operationalisering van de erkenningskalender, die is vastgelegd tot 2025 en die reconversies mogelijk maakt, vereist dat enkele opties worden vastgelegd. Voor die reconversies is een decretale basis gelegd in het decreet van 15 juli 2016 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Een bestelde studie moet inzicht verlenen in de wijze

waarop prijscontrole een instrument kan zijn dat toegankelijkheid en betaalbaarheid verzekert. In de komende jaren wordt over een aantal aspecten intensief overlegd met de sector. Er is uiteraard een link met de sociale onderhandelingen en de VIA-akkoorden.

Op het Vlaams Actieplan Geestelijke Gezondheid 2017-2019 (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1177/1) past een decretale aanpassing. Verslavingszorg maakt daar deel van uit. Er is vraag naar afstemming met alle partners op het terrein en naar geografische afstemming. De steunpuntfunctie en de financiering van de overlegplatforms moet beter worden georganiseerd. De middelen kunnen beter worden gecentraliseerd. De overlegplatforms verdienen een rol in het nieuwe landschap in relatie met de regionale structuren van de gezondheidszorg en de ondersteuning van de eerstelijnszones. Ten slotte is er nog een aantal reconversies. De recente aankondiging van federaal minister van Volksgezondheid Maggie De Block is goed nieuws in dat verband.

De ziekenhuizen moeten klinische netwerken vormen. Het is evenwel wachten op de basisopties van de federale overheid. Vlaanderen is het ten gronde eens met deze beweging. Er volgt een besluit van de Vlaamse Regering over de zorgstrategische planning. De regelgeving wordt aangepast aan de financiering aan de hand van een strategisch forfait. Regionale, thematische en individuele zorgstrategische plannen worden mogelijk. Investeringsvragen moeten in deze plannen passen. Er wordt een methodologie ontwikkeld om bijvoorbeeld behoeftes op populatieniveau te bepalen.

De koninklijke besluiten over beroertezorg zijn er. De federale overheid maakt nog werk van een programmatiebesluit. Vlaanderen wacht daarop alvorens een thematische zorgstrategie af te spreken. Deze problematiek wint steeds meer aan belang.

In het kader van deze zorgstrategische oefening wordt geopteerd voor één Vlaams netwerk voor zeldzame ziektes. In de loop van 2018 worden daartoe stappen vooruitgezet.

Een kritische succesfactor om de toegankelijkheid van de zorg te garanderen is voldoende goede medewerkers in de welzijns- en de zorgsector. Diversiteit en cultuursensitiviteit blijven grote uitdagingen. Dat de opleiding Verpleegkunde voortaan vier jaar duurt, is niet zonder gevolgen. Ook voor de artsen volgt een jaar met een dubbele cohorte. De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd geworden voor de subquota. Daarover wordt overlegd met Onderwijs, de decanen en de artsen.

De oproep voor rechtstreeks toegankelijke hulp in de jeugdhulp kan op massale belangstelling rekenen. Voor het eerst breekt intersectoraal werk met sociaal werk en de sociale diensten van de OCMW's door. Ook de link met de geestelijke gezondheidszorg wijst op een goede evolutie. Het is de ambitie zorggarantie te waarborgen voor jonge kinderen die na hun geboorte in de materniteit niet naar huis kunnen. Zij moeten naadloos naar een aangepaste opvang kunnen.

Er komt in 2018 een nieuw decreet over jeugddelinquentie. Er loopt een aantal acties die extra aandacht schenken aan de overgang van minder- naar meerderjarigheid in de jeugdhulp. De aangepaste woonvormen zijn een voorbeeld van deze acties.

3. Versterken ondersteuning gezinnen door gezinsbeleid beter af te stemmen

De decretale bepalingen voor de kinderbijslag zijn voor advies voorgelegd aan de Raad van State. De Vlaamse Regering heeft het besluit dat de uitbetalingskassen aanwijst definitief goedgekeurd. Na publicatie in het Staatsblad wordt de oproep gelanceerd. De EVA kan worden opgericht. Een aantal samenwerkingsakkoorden moet worden afgerond.

Er is een uitbreiding van de Huizen van het Kind gepland. De uitbreiding is gericht op kwetsbare gezinnen. Het KOALA-project is hierin belangrijk. Met de steun van een mecenas kan tien jaar lang intensief geïnvesteerd worden in een aantal trap 3-kinderopvangprojecten.

Kind en Gezin volgt een nieuwe strategie voor intensieve zorg. Niet het aantal contacten geeft de doorslag maar de problematiek. De ICT-ondersteuning verbetert. Er wordt een link gelegd met de medische zorg en met het opvoedkundige. Deze vernieuwende aanpak houdt ook een aantal initiatieven in die betrekking hebben op de consultatiebureaus.

Er wordt gewerkt aan een visie op de toekomst van de gezinsopvang. De vraag is hoe Vlaanderen daaraan een nieuwe impuls kan geven.

Het Vlaams Parlement is gevraagd de buitenschoolse kinderopvang decretaal te regelen. Dat is belangrijk met het oog op de volgende gemeenteraadsverkiezingen.

4. Positioneren van de justitiehuisen in Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en investeren in de samenwerking tussen hulpverlening en Justitie

De software en ICT achter het elektronische toezicht zijn versterkt. De aanbesteding loopt. Het is een delicate procedurele oefening. Een decreet op de justitiehuisen is nodig om het decretale kader vast te leggen en om de rol van de justitiehuisen te expliciteren. De antennes in Halle-Vilvoorde zijn bestaft en kunnen operationaliseren. Door de overdracht van de provinciale middelen en initiatieven in het kader van de Family Justice Centers moet dat over heel Vlaanderen vooruitgeholpen worden. Niet alle provincies volgen hetzelfde tempo. Door een federale aanpassing van het beroepsgeheim is het juridische kader voor casuoverleg verbeterd zodat het als systeem gebruikt kan worden bij intrafamiliaal geweld. De Vlaamse Gemeenschap heeft inzake radicalisering sterk gepleit voor eensgezindheid over het disengagementtraject. Ondanks verschillen schiet dat goed op. De Vlaamse Gemeenschap is heel actief in een aantal expertisenetwerken die onder toezicht staan van het College van Procureurs-Generaal. Over de beschikbare federale middelen worden afspraken gemaakt met de andere gemeenschappen en met de federale overheid in het kader van de IMC.

5. Inzetten op regelgevende en maatschappelijke instrumenten om kwaliteit van zorg en sociaal ondernemerschap te stimuleren

Het Vlaams Agentschap voor Samenwerking aan Gegevensdeling tussen Actoren in de Zorg staat in voor de uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg. Vitalink wordt versterkt met enkele nieuwe databanken. In samenwerking met de vroedkundigen wordt Vitalink bijvoorbeeld uitgebreid met gegevens over zwangerschappen. In 2018 moet de Europese verordening over gegevensbescherming in werking treden, wat aandacht zal vergen van de

volledige sector. De sociale kaart wordt verder uitgebouwd als toegankelijke bron van informatie.

Het VIPA voert enkele nieuwe instrumenten in voor de ouderenzorg en de ziekenhuizen. Voor volwassenen in de sector van personen met een beperking is eveneens een nieuw instrument nodig vanwege de persoonsvolgende financiering. Investerings die energiezuinigheid en duurzaamheid verhogen, vereisen ook vernieuwingen. Investerings in het kader van agressie en vrijheidsberoving zijn een ander thema dat aangepakt zal worden.

In dit kader past ook het ontwerp van decreet houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1242/1). Er wordt blijvend ingezet op kwaliteit. Het is een kerntaak van de overheid om daar in heel wat sectoren op toe te zien. Het ontwerp van decreet maakt handhaving mogelijk. De handhaving is niet de verantwoordelijkheid van Zorginspectie maar van het betrokken agentschap. Toezicht en vaststellingen gebeuren door Zorginspectie. Er volgt een initiatief over levenseindezorg in de residentiële ouderenzorg. Er is ook het thema over de vrijheidsbeperkende maatregelen.

Onder Flanders' Care valt een aantal belangrijke projecten. Samen met een aantal experts wordt nagedacht over het ziekenhuis van de toekomst. Vlaanderen heeft de voorbije jaren op het vlak van onlinehulp een behoorlijke vlucht genomen. In Limburg start het project Digital Health Innovation. Dat past in de laatste afspraken gemaakt in het kader van het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat. Dat moet sporen met de ontwikkelingen in de eerstelijnsgezondheidszorg.

6. Samenwerken met andere beleidsdomeinen, bestuursniveaus, wetenschap, actoren op terrein en gebruikers

Er is het eengemaakte Steunpunt Mens en Samenleving, het nieuwe steunpunt in de welzijnssector. Samen met Sociale Economie en Werk wordt het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten uitgevoerd. Er volgt een kader om arbeidsmatige activiteiten te financieren. Er is een groep in de samenleving die dringend behoefte heeft aan een dergelijk kader.

De provinciale persoonsgebonden bevoegdheden worden overgeheveld. Het Provinciaal Zorgcentrum Lemberge blijft wellicht nog even een provinciale bevoegdheid. Er is een krediet voor Vlabzorginvest om investeringen in Vlaams-Brabant te stimuleren. Dat vereist een decretale basis.

De Raad van State buigt zich over een ontwerp van decreet over de SERV- en VESOC-structuur voor de Vlaamse sociale bescherming. Dat kader zal inspraak en overleg ter zake regelen.

III. Algemene bespreking

Katrien Schryvers stelt vast dat het welzijnsbeleid enerzijds voortgaat op de weg die is ingeslagen met de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2014-2019 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 125/1), die op veel terreinen nieuw was ten gevolge van de overdracht van bevoegdheden in de zesde staatshervorming, maar tegelijk ook op de weg die de vorige legislatuur is aangevat, waarin heel belangrijke decreten zijn aangenomen. De twee pijlers blijven overeind: vermaatschappelijking van de zorg, met het oog op een inclusieve samenleving waarin ook niet-professionelen zorg opnemen en daarbij ondersteund worden; en zorg op maat met vraaggestuurde dienstverlening.

Beleidsbrief en begroting werken verder op de zes strategische doelstellingen die in deze legislatuur werden geformuleerd: preventie, zorg op maat, sterke gezinnen, samenwerking met Justitie, kwaliteit en een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak. Welzijn is een van de snelst groeiende werven in Vlaanderen, waarbij het lid in het bijzonder de Vlaamse sociale bescherming noemt. Die groei doet zich niet alleen voor op het vlak van de regelgeving voor maar ook budgettair. In bijkomende middelen was al voorzien in het regeerakkoord en de meerjarenplanning, maar deze begroting voegt daar nog een serieus pakket aan toe, een inspanning die zij niet-evident noemt in financieel moeilijke tijden.

Voor personen met een handicap wordt bovenop het bedrag van 117,5 miljoen euro nog 70 miljoen euro extra uitgetrokken, waarvan 47,2 miljoen euro voor het VAPH en 22,8 miljoen euro voor het basisondersteuningsbudget. Hoewel de vergrijzing op zich niet mag worden geproblematiseerd, moet men daarbinnen wel zorg kunnen bieden aan wie die nodig heeft. In dat kader wordt voor de derde keer op rij geld uitgetrokken voor bijkomende rvt-erkenningen. In totaal krijgt ouderenzorg 69 miljoen euro extra. In de kinderopvang gebeuren meer dan 12 miljoen euro extra investeringen, onder meer voor de leefbaarheid van initiatieven met een vrij tarief. Haar fractie kijkt in dat verband uit naar de visienota over gezinsopvang.

Van de 13 miljoen euro extra voor jeugdhulp gaat 3 miljoen euro naar pleegzorg, waarvan de werking sinds het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg meer gecentraliseerd, efficiënter en uniformer verloopt. De stijging is nodig voor de opvang van het toenemende aantal pleegplaatsingen. Zowel het aantal jongeren als pleeggezinnen stijgt de laatste jaren met 6 tot 7 procent per jaar. Met het oog op nog meer kwaliteit en duurzaamheid worden in een nieuw voorstel van decreet verbeterpunten naar voren geschoven, onder meer dat pleegzorg mogelijk blijft tot 25 jaar en de mogelijkheid voor jeugdrechters om kinderen tot 13 jaar te plaatsen in een pleeggezin.

Voor investeringen in infrastructuur ligt 115 miljoen euro klaar. Samen met het bedrag van 51,4 miljoen euro voor andere zaken, is het welzijnsbudget sinds 2015 gegroeid met meer dan 14 procent, besluit Katrien Schryvers.

Daarop gaat ze in op de grote transities: het jeugddelinquentierecht, de kinderbijslag of het Groeipakket, de financiering van de ouderensector en de juridische eerstelijnsbijstand zijn Vlaamse bevoegdheden geworden. Vlaanderen doet er ook wat mee en legt tal van eigen accenten, ook al zijn er nog grote uitdagingen. In de regelgeving moeten nieuwe lijnen uitgezet worden. Dat is niet alleen een verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering, onderstreept ze. Ook het Vlaams Parlement heeft initiatieven te nemen zoals de eerder genoemde aanpassing van de pleegzorg, naast wat in de pijplijn zit over interlandelijke adoptie en justitiehuisen.

In het volgende werkjaar staan minstens vijftien belangrijke decreten op de agenda van de commissie. Een daarvan betreft het Groeipakket voor gezinnen. Lijnen en principes liggen vast. Het ontwerp van decreet werd voor de tweede keer principieel goedgekeurd. Het komt er nu op aan snel verder te werken aan de uitvoeringsbesluiten en de oprichting van het EVA met het oog op de inwerkingtreding op 1 januari 2019. Doel is dat de kinderbijslag zijn werk kan doen als tegemoetkoming in de opvoedingskosten van elk kind en als hefboom tegen kinderarmoede. Professor Bea Cantillon wees in de hoorzitting op het belang van de inkomenselectiviteit (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 796/2). Haar fractie ondersteunt dat.

Wat de Vlaamse sociale bescherming betreft, wordt stapsgewijs gewerkt aan de inkanteling van andere sectoren: residentiële ouderenzorg, mobiliteitshulpmiddelen, late revalidatie, psychiatrische verzorgingstehuizen en beschut wonen.

1 januari 2019 is ook de streefdatum voor het nieuwe, Vlaamse jeugddelinquentierecht. Waardevol in het nieuwe voorontwerp van decreet vindt haar fractie dat jongeren worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid door hen zelf een remediërvoorstel te laten formuleren en kansen op schadeherstel te geven, maar ook dat de band met het recht op hulpverlening behouden blijft.

Eigen beslissingsrecht van wie zorg nodig heeft, is een rode draad door het beleid. In de beleidsbrief is de omslag van de financiering daar getuige van: middelen worden steeds meer toegekend aan de zorgbehoevende zelf, die daarmee zijn eigen leven kan organiseren. In 2018 wordt de persoonsvolgende financiering voor het eerst geëvalueerd. Terecht wordt ook gewezen op een nieuw soort kwetsbaarheid: niet iedereen is al klaar voor een verantwoorde besteding. De minister onderstreept dat hij daarover contact heeft met de belanghebbenden.

Wat lokaal sociaal beleid betreft, vindt haar fractie het belangrijk dat aan het ontwerp van decreet over het lokaal bestuur een apart decreet wordt toegevoegd. Daarin wordt gewerkt aan een regelgevende basis voor het geïntegreerd, breed onthaal, waarin elf proefprojecten lopen. Doel is de drempel naar hulp, begeleiding en ondersteuning te verlagen. Ook de vermaatschappelijking van de zorg is erin opgenomen, en wel als taakstelling van de lokale besturen. Van belang daarbij is een zorgvuldig uitgewerkte zorgstrategische planning. Het lid pleit nadrukkelijk voor samenwerking en tegen concurrentie.

Verbondenheid is het sleutelwoord, met de lokale besturen als regisseur die aanbieders, zowel professionelen als vrijwilligers, samenbrengt. Het beleid wil actoren niet geïsoleerd bekijken maar rond zorgbehoevenden een netwerk tot stand brengen en de relaties tussen verstrekkers optimaliseren. Er wordt ingezet op regionale netwerken. In het bijzonder vermeldt ze wijkgerichte netwerken voor kinderen en gezinnen. Een pionier ging al aan de slag, maar het is thans de bedoeling dat alle lokale besturen erop inzetten binnen de dynamiek van de Huizen van het Kind. Haar fractie waardeert dat de minister zich inzet om hen verder te veralgemenen, hoewel er al zeer veel zijn en met een terecht grote verscheidenheid.

De uitvoering van het Vlaams Mantelzorgplan 2016-2020 is volop bezig. Ook hier onderstreept ze de netwerkvorming en de aanzet tot samenwerking tussen informele en professionele zorg. Ze vernoemt ook expliciet de aandacht voor jonge mantelzorgers.

De voorbije jaren is ook de weg van de onlinehulpverlening ingeslagen. Zo is in extra middelen voorzien om het onlineaanbod van het Centrum ter Preventie van Zelfdoding uit te breiden. In 2017 gingen vijf projecten van start in het kader van de oproep voor incentives voor onlinehulp met als thema kinderen en jongeren om welzijns- en zorgvoorzieningen een duwtje in de rug te geven om met onlinehulp aan de slag te gaan. Onlinetools werken drempelverlagend. In combinatie met offlinehulp kunnen daarmee meer mensen geholpen worden. Verder noemt ze enkele van de onlineplatforms en kanalen waar iedereen terecht kan. Mensen garanties geven over hun betrouwbaarheid, is een aandachtspunt.

Verder onderstreept de minister terecht dat alle beleidsdomeinen mee de schouders zetten onder het preventief gezondheidsbeleid. Ze geeft de inzet van

het onderwijs op gezonde voeding, beweging, eerste hulp en luchtkwaliteit in de klas als voorbeeld.

Volgens Katrien Schryvers zit Vlaanderen op koers met de uitbouw van een zorgzaam Vlaanderen en van kwaliteitszorg, maar is er ook nog veel werk aan de winkel. Haar fractie hoopt dat in de commissie verder wordt gewerkt in de door de beleidsnota en -brief aangegeven richting. Wat voorligt, kan volop op steun en medewerking van haar fractie rekenen.

Afsluitend gaat ze in op grensoverschrijdend gedrag, geweld en misbruik. Het valt haar op hoeveel op dat vlak in Welzijn al is uitgezet: aandacht voor slachtoffers, preventie, hulp aan seksuele delinquenten, de erkennings- en bemiddelingscommissie voor historisch misbruik en 1712. De minister gaat er in zijn beleidsbrief terecht verder op in. Ook uit de Commissie Grensoverschrijdend Gedrag, waarvan zij voorzitter is, valt veel te leren.

Elke Van den Brandt verwelkomt, net als bij de Septemberverklaring, de extra investeringen in Welzijn, omdat ze ook nodig zijn. Zij waardeert dat de groeipaden gerespecteerd en uitgevoerd worden, waarbij ze in het bijzonder de extra middelen voor personen met een handicap vernoemt, ook al had zij die zelf eerder op trap 2 dan voor het basisondersteuningsbudget ingezet.

Anderzijds volstaan de extra middelen niet om de samenlevingsuitdagingen aan te kunnen. Men kan nog altijd geen zorggarantie bieden aan alle mensen met een handicap of alle jongeren, noch in de geestelijke gezondheidszorg of de ouderenzorg. Ook na het werkjaar zullen er nog mensen zijn die wachten op zorg, van wieg tot rusthuis. Haar fractie betreurt dat, en wil dat de nodige middelen worden ingezet om de gaten te dichten.

Daarop plaatst ze de 1,5 miljard euro aan investeringen tijdens deze legislatuur tegenover de 2 miljard euro aan besparingen. De vraag blijft of dit wel een investeringsregering is. Dat geldt ook voor Welzijn. Sinds drie jaar is de zorgpremie verdubbeld. Vorig jaar is in het decreet van 23 december 2016 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2017 vastgelegd dat de werkingsmiddelen van organisaties ineens voor een aantal keren niet geïndexeerd worden. Vandaar dat er dit jaar geen opmerking van de adviesraden over is, hoewel de organisaties op het terrein dat voelen, zeker op een moment waarop ze de vele transities in de sector moeten waarmaken en alle zorgprofielen verzwaren, naast tendensen als inclusie en nieuwe manieren van werken. Er zijn weliswaar middelen voor extra capaciteit, maar de rekbaarheid is niet eindeloos.

Bij de kinderdagverblijven is er een enorme achterstand op het vlak van de leefbaarheid. De begrotingsruimte is onvoldoende groot om alle initiatieven die er decretaal voor in aanmerking komen, een basissubsidie te verlenen. Het gevolg daarvan is dat organisaties die inkomensgerelateerd willen werken, omdat daar maatschappelijke vraag naar is, in moeilijke papieren komen. Ook ouders die geen crèche vinden of een hogere factuur moeten betalen, voelen dat. Met het debat over gratis kinderopvang is nog geen begin gemaakt. Van het door het Rekenhof in 2016 berekende bedrag van 65 miljoen euro dat nodig is om alle verbintenissen gestand te doen, kan ze slechts 12 miljoen euro vinden bij de kinderopvang (waarvan vermoedelijk een deel naar capaciteitsuitbreiding moet gaan) en 8 miljoen euro voor een nieuw VIA-akkoord. Het lid kan dan ook alleen concluderen dat de sector onder druk staat.

In de integrale jeugdhulp is de bevriezing van de werkingsmiddelen sterk voelbaar. Ouders raken niet meer bij de organisaties omdat die hen geen bijdrage voor transportkosten meer kunnen verlenen. Steeds meer kinderen blijven ook in het weekend, de leefgroepen worden groter en de problematieken

ook, nog afgezien van de druk door de transitie. Tal van kinderen wachten maanden, soms jaren. Op het VAPH, waar hetzelfde zich afspeelt, gaat ze niet nader in. Ook de cgg's wachten sinds 2011 op bijkomende middelen. Ondertussen blijven de wachttijden lopen en wordt meer groepswerking opgezet.

Het lid besluit dat, in weerwil van de goednieuwsshow over bijkomende middelen, op het terrein veel mensen in de kou blijven staan, hoe goed de welzijnswerkers ook hun best doen. Zij voorspelt dat op het einde van de legislatuur weliswaar veel hervormd zal zijn en hier en daar extra middelen ingezet, maar dat het zorglandschap dat Vlaanderen zou moeten kunnen bieden gezien zijn welvaart, nog steeds zal ontbreken.

Erg symbolisch vindt zij dat de hulplijn 1712, met haar geweldige en zeer actuele werking, na 17 uur niet meer bemand wordt. Dat is niet omdat men na dat uur niet meer wil werken, maar omdat er onvoldoende middelen zijn. Zij hoopt dat haar amendementen door de meerderheid aanvaard worden. Dergelijke investeringen kosten inderdaad geld, maar worden terugverdiend. Die in de kinderopvang zelfs tot vier keer. Iedere bank leent daar geld voor uit. Zij dringt erop aan om ook te investeren in geestelijke gezondheidszorg en mensen met een handicap opdat zij kunnen participeren en werken. Ook dat rendeert. De knip op het budget is onbegrijpelijk.

Zij erkent dat Vlaanderen, anders dan Brussel, er inderdaad in slaagt de bij de zesde staatshervorming overgekomen bevoegdheden te implementeren. Dat het daarmee nieuwe lijnen uitzet, klopt echter niet. Het blijft bij een status quo: beheren wat er is. Radicale vernieuwing ligt nog niet op tafel. Ook de Vlaamse sociale bescherming, hoezeer die op zich ook waardevol is, zet bestaande mechanismen voort. Waar wel wordt vernieuwd, zoals in de kinderbijslag, mist men de kans om armoede diepgaand aan te pakken. Zij hoopt ook hier dat alsnog het verschil zal worden gemaakt.

De minister is inderdaad bezig met maatschappelijke tendensen als inclusie en maatwerk, maar het lid heeft kritiek op de manier waarop. Er zijn ook stappen in de vermaatschappelijking, al heeft zij wel vragen bij de combinatie daarvan met langer en meer werken. Daartegenover staat dat ze op twee domeinen diezelfde stappen mist. Om te beginnen heeft het beleid te weinig oog voor de aan de gang zijnde commercialisering van de zorg. Zijn onze decreten voldoende opgewassen tegen bepaalde, al dan niet buitenlandse marktspelers? Haar fractie is niet tegen winst, want er zijn heel goede sociale ondernemers, maar men dreigt wel verpletterd te worden door degenen die daar puur op gericht zijn, als het beleid daar niet snel op inzet. Verder wacht ze nog altijd op de nota over zorgkwaliteit. Ook in het ontwerp van decreet houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid ontbreekt een definitie. Men gaat er niet echt mee aan de slag. Nochtans zou men een dergelijke gemeenschappelijke grond kunnen vertalen in alle transities die gaande zijn.

Tot slot staat onze gezondheid zwaar onder druk. De band tussen milieu en gezondheid is een wetenschappelijke realiteit, en vraagt om een beleid, waarnaar de maatschappelijke vraag trouwens torenhoog is. Zij vraagt de minister zijn gewicht in de regeringsschaal aan te wenden om daar effectief toe te komen.

Tine van der Vloet noemt begroting en beleidsbrief duidelijk in hun keuzes, ambitieus en financieel evenwichtig. Welzijn en Gezondheid beschikken in 2018 over 27,1 percent van de beleidskredieten, ruim 423 miljoen euro meer dan in 2017, toen ook al 448 miljoen euro extra werd geïnvesteerd. Ook zij noemt het extra budget in de ouderenzorg, waar niet alleen het aantal rvt-bedden voor zwaar zorgbehoevenden wordt opgetrokken en in extra personeel wordt voorzien,

maar ook middelen worden uitgetrokken voor opvang in de thuissituatie, met 17 miljoen euro extra voor dagverzorging in de thuiszorg.

Voor het groeipad in de kinderopvang wordt 12 miljoen euro extra ingeschreven. Daarmee steunt de overheid de combinatie van werk en gezin. In de kinderbijslag komt er 24,3 miljoen euro bij, onder meer omdat het aantal rechthebbende kinderen toeneemt. Voor de afschaffing van het sanctiemechanisme in de Vlaamse zorgverzekering wordt 4 miljoen euro uitgetrokken. Belangrijk is dat men blijft waken over een correcte invulling van het solidariteitsprincipe. Een solidaire volksverzekering is een verhaal van rechten en plichten.

Verder is haar fractie tevreden met de extra werkingsmiddelen voor het agentschap Jongerenwelzijn, met daarboven nog extra middelen voor de uitbetaling van de lonen. Daarmee stijgt het aantal modules of plaatsen binnen de jeugdhulp met 8,3 procent. Haar fractie is ook zeer tevreden met de toename in de pleegzorg.

De VAPH-kredieten stijgen met 49,8 miljoen euro voor de verdere uitrol van de persoonsvolgende financiering. Ondertussen is duidelijk dat het de Vlaamse Regering menens is met investeringen in mensen met een beperking. In 2017 en 2018 alleen al is het uitbreidingsbudget groter dan in de hele vorige legislatuur. Belangrijk voor haar fractie is dat het merendeel daarvan gaat naar trap 2, waarin de middelen meer dan ooit persoonsvolgend kunnen worden ingezet. Tot slot wenst zij de minister in naam van haar fractie succes met de stappen die nog moeten worden gezet in 2018.

Freya Van den Bossche is op zich blij met het stijgende budget voor jongerenwelzijn maar hoe verhoudt dat zich tegenover de behoeften? Als men die kent, kan men immers beoordelen welke bijkomende groei nog nodig is om aan alles tegemoet te komen, ook al beseft ze dat het niet op bijzonder korte termijn kan.

Ook *Martine Taelman* wijst op het komende legistieke jaar, waarin decreten de fundamenteen zullen leggen voor het sociale beleid in het Vlaanderen van de komende decennia, terwijl andere moeten toelaten dat op 1 januari 2019 de resterende bevoegdheden worden overgenomen. Zij dringt erop aan niet alleen aandacht te hebben voor de inhoud maar ook voor een correcte uitvoering. Ook in de overgang moet iedereen tijdig de tegemoetkoming krijgen waar hij recht op heeft.

Verder onderstreept ze de tevredenheid van haar fractie met de 59 miljoen euro voor persoonsvolgende financiering en de 11 miljoen euro voor het basisondersteuningsbudget. Belangrijk is dat de commissie de vinger aan de pols houdt, opdat op 1 januari 2019 ook voor minderjarigen die stap wordt gezet. Nu al ziet men bij de volwassenen dat ze veel bewustere keuzes maken in de hulpverlening, een trend die versterkt zal worden als ook kinderen, jongeren en hun ouders die kans krijgen.

In het kader van de uitbreiding van de capaciteit in de ouderenzorg, die ze waardeert, wijst ze op de noodzaak om de noden in de woonzorgcentra in kaart te brengen op het vlak van personeel en profielen. Doel is meer handen aan het bed te krijgen, niet alleen voor de pure zorg maar ook voor het contact. Zij vraagt aandacht voor het doorbreken van isolement in woonzorgvoorzieningen en thuis.

De bijkomende middelen voor jeugdhulp moeten oordeelkundig ingezet worden. Dat is nodig vanwege de impact van de wachtlijsten op de problematiek waarmee kinderen en jongeren worden geconfronteerd, de nazorg voor jongvolwassenen en het soms te late ingrijpen bij verontrusting. De minister onderstreept terecht

dat dit de sector bij uitstek is waar men het verschil kan maken voor toekomstig persoonlijk geluk en uiteindelijk voor de hele maatschappij. Zij is ook tevreden met de acties die gericht zijn op sneller delen van informatie, met name de dialoog tussen politie, Welzijn en gerecht, om sneller te kunnen ingrijpen ingeval van verontrusting en in het kader van de 'serious case reviews'. Men zal nooit elk incident kunnen vermijden, maar het kan wel beter.

Minister *Jo Vandeurzen* voorspelt dat deze legislatuur in de toekomst als scharnierperiode zal worden gezien. De meest evidente reden daarvoor is dat er bevoegdheden zijn bijgekomen door de zesde staatshervorming. Daarbij komt dat gebruikgemaakt wordt van die overkomst om het beleid te integreren, waardoor ook de bestaande bevoegdheden worden betrokken. Bovendien wordt een aantal in de vorige legislatuur ingezette transities operationeel of komen ze op kruissnelheid. Hij noemt voorschoolse kinderopvang, integrale jeugdhulp en persoonsvolgende financiering. Tegelijk wordt de relatie met andere bestuursniveaus opnieuw gepositioneerd. De taken van de provincies in persoonsgebonden materies verdwijnen. Verder kan het ontwerp van decreet over het lokaal bestuur geflankeerd worden door een nieuwe definitie van de verwachtingen inzake sociaal beleid.

Budgettair worden inspanningen gedaan om de transities gepaard te laten gaan met uitbreiding van de zorg- en ondersteuningsmogelijkheden. Tegelijk gaan ze gepaard met aanmoedigingen om in de nieuwe denkwijze te stappen. Goede hulp is meer dan basiszorg, zij is gericht op de verhoging van levenskwaliteit en biedt kansen om te participeren aan de samenleving. Die vermaatschappelijking van de zorg en het pleidooi voor intersectorale samenwerking en multidisciplinariteit raken sectoren die ook door het RIZIV worden gefinancierd.

Als een samenleving vergrijst en complexer wordt, evenals de gezinssamenstelling, heeft dat gevolgen voor de vraag naar ondersteuning. In een dergelijke superdiverse maatschappij zullen nog jaren inspanningen nodig zijn om alle zorgvragen te beantwoorden. In het kader van de Vlaamse sociale bescherming is er voor langdurige ondersteuning vraag naar een meerjarig perspectief. Daartoe is voor de verschillende onderdelen een nieuwe overlegstructuur met de belanghebbenden nodig, naast brede, maatschappelijke debatten. Vergrijzing zorgt immers niet alleen voor pensioenkosten, maar heeft ook gevolgen voor de zorg en de ziekteverzekering. Dat perspectief op de verwachting voor de komende jaren, het politieke engagement, en het publieke en transparante karakter moeten mee in een dergelijk ontwerp van decreet worden opgenomen. Het vormt een onderdeel van de ontwikkeling van een nieuwe laag sociale bescherming in Vlaanderen. De Vlaamse Regering doet wel degelijk al inspanningen tijdens deze legislatuur, bijvoorbeeld in de residentiële ouderenzorg, maar minister Jo Vandeurzen geeft toe dat de verdere ontwikkeling vereist dat ook op het aspect van het meerjarenperspectief wordt ingaan.

Uit de persoonsvolgende financiering heeft men alvast geleerd dat de decretaal bepaalde techniek dat de Vlaamse Regering een budgettair traject moet uittekenen, dat vervolgens aan het Vlaams Parlement ter goedkeuring wordt voorgelegd, werkt. Tot en met de begroting 2018 heeft de Vlaamse Regering die verbintenis scrupuleus uitgevoerd. Hij zegt dat niet zelfgenoegzaam, want hij weet dat er schrijnende hulpvragen blijven, maar zijn gesprekken met buiten- en binnenlandse collega's leren hem wel dat de Vlaamse Regering veelal een grote uitzondering is met haar investeringen in de zorg- en welzijnssector. Het is zeker waar dat er bespaard is en dat een aantal maatregelen nog doorlopen, maar dankzij die inspanning is voor Welzijn ook effectief gemobiliseerd waartoe men zich verbonden had en wordt zelfs meer geïnvesteerd dan initieel afgesproken.

Bovendien is de genoemde niet-indexering niet doorgetrokken naar de sectoren die bij de zesde staatshervorming zijn overgekomen. De middelen uit de taxshift van 2016 en 2017 zijn nog niet aangewend. Een aantal beleidsaspecten zetten wel degelijk in op de versterking van de mogelijkheden van de organisaties, verzekert de minister, waarbij hij rvt- en rob-statuten noemt, naast perspectieven voor de gezinsopvang en de basissubsidie voor kinderopvang. Ook ten aanzien van het VAPH kan men in het licht van de budgettaire consequenties van de flexibilisering niet zeggen dat geen inspanningen zijn gedaan. De minister besluit dat hij het effect van de besparing niet minimaliseert, maar dat hij wel nuanceert.

Hij hoopt dat op het einde van de legislatuur de fundamenten van de Vlaamse sociale bescherming gelegd zullen zijn, al zal de verdere ontwikkeling nog vele jaren vergen. De inzet van de BelRAI-schaal vraagt nog grondig wetenschappelijk onderzoek. Dat verandert men niet zo maar even. De sectoren verzoeken zelf om continuïteit. Transitie vergen tijd. Ze zullen nog niet alle voleindigd zijn op het einde van de legislatuur, waarschuwt hij. Dat is niet alleen een kwestie van budget, maar ook van intensief overleg en een stabiele koers.

De minister is van mening dat financiële en bestuurlijke transparantie een deel moet worden van de beoordeling van woonzorgcentra met het oog op de legitimatie van het gebruik van publieke middelen. In alle sectoren zijn referentiekaders nodig voor het toezicht door Zorginspectie. Een deel van de normen komt uit de regelgeving, een deel uit de internationale literatuur. Altijd is het de bedoeling om met de belanghebbenden, zowel gebruikers als voorzieningen, op zoek te gaan naar consensus. Als ander voorbeeld vermeldt hij de ontwikkeling en implementatie van het instrument MeMoQ voor de pedagogische kwaliteit in de kinderopvang. Voor de ziekenhuizen is de Vlaamse overheid daar als enige in België mee bezig. Verder is ook het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg opgericht. Ook in andere sectoren wordt eraan gewerkt, maar altijd vanuit vertrouwen en in samenwerking met de betrokkenen, met de bedoeling dat de formulering van eisenkaders vooruitgang en kwaliteitsverbetering oplevert. Vermaning en repressie volgen slechts indien nodig, maar ook dan met een uitnodiging om opnieuw aan de slag te gaan. Die aanpak wordt ook gewaardeerd.

Hij is het eens dat de opschorting van de sanctie geen signaal mag vormen dat men de premie voor de Vlaamse zorgverzekering niet langer hoeft te betalen. Solidariteit is inderdaad een verhaal van rechten en plichten, ook al komt het grootste deel van de middelen uit de algemene middelen.

Wat de behoefte in de jeugdhulp betreft, antwoordt hij dat het beleid zich richt op de signalen die uit het intersectorale jaarverslag Jeugdhulp 2016 (*Hand. VI.Parl. 2016-17, nr. C299*) komen, meer bepaald over de sectoren waarvan gezegd wordt dat de druk er echt stijgt. Dat is ook de reden waarom op crisishulpverlening bijkomend is ingezet en waarom hij probeert de rechtstreeks toegankelijke hulp substantieel te versterken. Snel en vroeg reageren en daarin continuïteit garanderen, is op korte termijn de grootste prioriteit. Ook de andere prioriteiten voor 2018-2019 zijn gebaseerd op meer bepaald het tweede jaarverslag. Buiten de genoemde sectoren noemt hij nog aangepaste woonvormen voor jongvolwassenen voor een betere transitie en de versterking van de preventieve gezinsondersteuning door de Huizen van het Kind. Men probeert een band te leggen tussen het medische traject van moeders en het opvoedingstraject. Voor de kinderpsychiatrie vermeldt hij de stimulans voor de reconversie naar k-bedden en de inspanningen om een eerstelijns psychologische functie voor jongeren te installeren.

De redenering van de terugverdieneffecten is valabel maar tegelijk zeer utilitair. Bovendien is het argument moeilijk objectiveerbaar door berekening, net zoals de winst die investeringen in ziektepreventie en gezondheidspromotie opleveren. De effecten doen zich immers op lange termijn voor en zijn niet meteen in het budget zichtbaar. Het kan een maatschappelijke keuze onderbouwen maar het is niet correct om te beweren dat dergelijke investeringen snelle winst opleveren. Daarvoor is het begrip te moeilijk hanteerbaar.

Wel bekend is dat investeren in de eerste levensjaren van een kind, heel belangrijk is voor zijn ontwikkelingskansen. Vandaar de zorggarantie voor zeer kwetsbare kinderen in de jeugdhulp, de versterking van trap 3-voorzieningen in de kinderopvang, meer Huizen van het Kind, en de zorgtrajecten waarin het opvoedingselement wordt opgenomen in een medisch traject. De minister is overtuigd dat een verschuiving naar vroege interventie nodig is. Die beweging is aanwijsbaar aanwezig in het beleid van deze Vlaamse Regering.

Uit de grote werven die mevrouw Schryvers naar voren bracht, pikt hij het VIPA. Het eerste jaar van de legislatuur was moeilijk voor het fonds want er was geen ruimte voor uitbreidingsbeleid. In tegenstelling tot de doemscenario's die sommigen toen voorspiegelden, wordt vandaag opnieuw geïnvesteerd. Voor de ziekenhuizen kreeg hij een nieuw financieringssysteem op de rails. De dossiers zullen op het einde van 2017 afgehandeld zijn. Verder is fors geïnvesteerd in een nieuw investeringsvehikel voor woonzorgcentra, dat operationeel is. De tweede oproep is uitgebracht. Bij de raming wordt rekening gehouden met de effecten daarvan, en dat kan tijdens de begrotingscontrole 2018 geverifieerd worden. In de bijzondere jeugdzorg zijn alle dossiers afgehandeld. Dat is ook geval voor de CAW's, de cgg's en de wijkgezondheidscentra. Thans is hij bezig met een investeringsvehikel voor de specifieke infrastructuurnoden van personen met een handicap en zware ondersteuningsvragen. Ook in de kinderopvang zijn extra investeringen gedaan in de initiatieven. Deze legislatuur is een grote beweging gemaakt, niet alleen budgettair maar ook in de technische ontwikkeling van instrumenten. Ze lijken nu vanzelfsprekend maar er is wel hard aan gewerkt.

Elke Van den Brandt noemt de initiële scepsis over het aangekondigde groeipad gezond. De kritiek van Groen ging echter over iets anders, namelijk over de kloof van 500 miljoen euro tussen dat pad en 'Perspectief 2020. Nieuw ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap' (*Parl.St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 632/1). Die is gebleven, al bevestigt ze nogmaals hoe positief het is dat het groeipad is gehaald. Tegen het einde van de legislatuur zal Vlaanderen nog altijd niet het recht op zorg kunnen verlenen aan elke persoon met een handicap, ook al is het verdragsrechtelijk daartoe verplicht. Zij hoopt dat alle partijen die deelnemen aan de volgende regeringsonderhandelingen, zich ertoe verbinden dat op tafel te leggen. Daarbij komt dat ze ook op andere domeinen het thans ontbrekende groeipad wil zien. Zij noemt jeugdhulp, geestelijke gezondheidszorg en ouderenzorg. Ook daar moet men nauwkeurig becijferen wat nodig is, en daar vervolgens een financieel engagement naast zetten.

Het lid zegt niet dat men enkel in Welzijn moet investeren als men dat geld terugverdient, en dat men niet moet ingaan op zorgvragen waarbij dat niet het geval is. Groen wil inderdaad meer geld voor Welzijn. Zeggen dat het er niet is, is een kortzichtige manier om met begrotingen om te gaan. Meer kinderopvang bijvoorbeeld maakt mogelijk dat ouders werken, en dat kinderen een betere schoolloopbaan doorlopen en een betere start in het leven nemen. Het is een andere manier van kijken. Die investeringen zijn nodig om toekomstige begrotingen in evenwicht mogelijk te maken. Studies tonen dat aan, ook al verschillen de marges van dat terugverdieneffect. Welzijn kost geen geld maar verdient het. Mocht dat echter niet zo zijn, dan nog zou ze voor meer middelen

voor Welzijn pleiten, verduidelijkt het lid, maar dan op basis van het recht op goede zorg.

Zij ontkent niet dat inzake het VIPA stappen zijn gezet, maar de praktijk is wel dat in het nieuwe systeem van dagforfaits een kleiner percentage van de voorzieningen in woonzorgcentra wordt ondersteund door de overheid. Ook als men dwangmaatregelen uit zorg weg wil, zal een infrastructuurbudget nodig zijn.

Minister *Jo Vandeurzen* heeft nooit gezegd dat alles opgelost is. Wel is het huidige investeringsritme zeer substantieel. Maar er zijn inderdaad steeds nieuwe noden zoals voor herconditioneringswerken.

IV. Bespreking per programma

1. Jongerenwelzijn

Freya Van den Bossche stelt vast dat de werkingsmiddelen voor integrale jeugdhulp slechts geïndexeerd zijn, terwijl instellingen nochtans signaleren op hun tandvlees te zitten. Denkt de minister volgende keer wel ruimte te maken? Instellingen beschouwen de huidige moeilijke situatie als tijdelijk. Wordt het oorspronkelijk eenmalige budget voor asiel bij het Fonds Jongerenwelzijn provisoir herhaald of is dat gebaseerd op de raming van vluchtelingen en subsidiair beschermden?

De sociale diensten gerechtelijke jeugdhulp geven aan overbelast te zijn door het aantal dossiers, dat in een aantal regio's hoger is dan werkbaar. Eerste slachtoffers zijn de jongeren die bij gebrek aan tijd om de nood te blijven checken mogelijk terechtkomen op een plaats die niet ideaal is. Toch ziet het lid geen middelen ter versterking. Wordt daar elders in voorzien of is het niet aan de orde?

In het kader van het beleidsplan Jeugdhulp 2.0 kiest de Vlaamse Regering resoluut voor 'één gezin, één plan' en voor vier beleidswerven. In hoeveel middelen voor elk van de vier werven wordt voorzien? Wordt voor elk daarvan al een budget ingeschreven in de begroting 2018? De tweede werf omvat een project om een betere samenwerking en het uitwisselen van goede praktijken tussen diensten in de pleegzorg te bevorderen. Het verdient nadere toelichting. Wat verandert er precies en concreet bij de selectie van pleeggezinnen? Welk verschil zullen kandidaten merken? Hoeveel capaciteit komt erbij in de ckg's en om welke jongerenwelzijnsvoorzieningen gaat het precies?

Het nieuw kader voor jeugddelinquentie biedt weinig garanties op een toereikend aanbod. Recent nog bracht een VOS-jongere een nacht in een cel door wegens plaatsgebrek. Wat met het tekort aan aanbod? Wat is volgens de minister de best mogelijke maatschappelijke reactie van de jeugdrechter ingeval van een tekort aan aanbod? Hoe zit het met de begeleiding van de jongeren met een geestesstoornis die de minister in de module gesloten begeleiding in gemeenschapsinstellingen wil onderbrengen gedurende drie, zes of negen maanden? Voorziet hij, gezien de niet al te grote begeleidingscapaciteit van die instellingen, in een specifieke aanpak, of is de begeleiding dezelfde als voor andere jongeren? Bij de langdurige vorm van gesloten begeleiding, die ze op zich waardeert omdat naar een alternatief voor uithandengeving wordt gezocht, vraagt ze of de minister het noodzakelijk vindt dat 14-jarigen in volle ontwikkeling vijf jaar lang worden vastgezet. Moet dat niet evolutiever ingevuld worden, vraagt het lid, al is zij geen tegenstander van verplicht langdurig verblijf op zich. Zij dringt erop aan rekening te houden met opvoedbaarheid, verbetering en het bieden van een perspectief op kortere termijn.

In de integrale aanpak worden de crisismeldpunten versterkt met negen vte, wat zij goed nieuws vindt. Hoe verhoudt zich dat tot de stijging van het aantal crisismeldingen? Wat is met andere woorden de ideale invulling om aan de nood te beantwoorden? Volstaat negen vte of blijft er een tekort? Hoever staat de minister met de implementatie van de kindcheck?

Bij 1712 waardeert ze de aanpassingen aan de website, meer bepaald de verschillende benadering volgens leeftijdscategorie. Heeft de minister al zicht op de evolutie in het bereik als gevolg daarvan? Is hij tegemoetgekomen aan de vraag van de Vlaamse Jeugdraad om bij te dragen aan de doelstelling om te informeren in het kader van geestelijke gezondheidszorg? Zo neen, waarom niet?

Wanneer is de overkoepelende website die als aanspreekpunt moet dienen in het kader van slachtofferzorg, operationeel? Waaruit bestaat de beperkte ondersteuning van verenigingen van slachtoffers van seksueel misbruik voor acties die leiden tot heling?

Elke Van den Brandt stelt vast dat de begroting voor gebruikersverenigingen van ouders en jongeren 'minimaal bestendig' wordt, terwijl zij in de beleidsbrief nieuwe taken krijgen en ze met hun huidige middelen al heel breed werken. Zij geeft Cachet als voorbeeld. Het is zeker nodig dat het rond geestelijke gezondheidszorg gaat werken en dat gekeken wordt of dat ook kan in regio's waar het nog niet actief is. Hoe optimistisch mag het lid de minimale bestending interpreteren in dat perspectief? Ze merkt in dit verband op dat de passage in de beleidsbrief over de rol van de gebruikers zeker de Wablieft-toets kan gebruiken.

De 10 miljoen euro extra voor de uitbreiding van het aanbod is welkom, maar in de vorige verklaring stond nog 13 miljoen euro, waarvan nu 3 miljoen euro naar pleegzorg blijkt te gaan, dat in 2017 nog als externe kostendrijver was geklasseerd. Is er dan toch geen automatisch groeipad voor dat laatste? Het lid had gehoopt dat pleegzorg de extra middelen zou krijgen die nodig blijken, en dat de hele 13 miljoen euro naar jeugdhulp zou gaan. Zij is zeer benieuwd hoe de minister de mooie principes uit de beleidsbrief gaat waarmaken met 10 miljoen euro. Zij citeert: "De wachttijden nopen tot stringente beleidsacties.". De minister wil jongeren voortaan binnen de maand hulp geven. Zij vraagt zich af hoe hij dat kan beloven als het geld eerst moet worden verdeeld over uiteindelijk een vijftiental regio's. Is er een budget om in elk van die regio's een – op zich geweldige – voltijdse eerstelijns psychologische functie aan te bieden? Of moet dat geld van de federale overheid komen dan wel van een verschuiving uit de huidige projecten?

Verder heeft ze vragen bij de regiovorming op zich. Minister Vandeurzen wil dat er – in twee stappen – vijftien regio's gevormd worden. Hij omschrijft ze niet, en hoopt dat de regio's samen met voorstellen komen. Komen deze regio's bovenop de eerstelijnszones en de artikel 107-netwerken? Betekent de afstemming met de evolutie in de netwerken dat zij samenvallen? Of komt er een nieuw overlegniveau dat – redelijke weinig – middelen moet verdelen? Als de minister de jeugdhulp toegankelijker wil maken, waarom versterkt hij dan niet de capaciteit in de voorzieningen? Welke winst levert de voorgestelde omweg op? Op welk budget kunnen de regio's rekenen? Elk samenwerkingsverband zal middelen ontvangen op maat van de onderlinge afspraken. De samenwerkingsverbanden moeten binnen de maand zorg op maat bieden aan wie dat nodig heeft. Zij hoopt dat het waar is, maar wil graag meer details over het masterplan. Geldt 'één gezin, één plan' ook voor de ouders? Worden ook hun zorgnoden erin opgenomen? Zo ja, dan wordt dit een gigantische operatie, voorspelt ze.

Ook zij wil weten wat de overgang naar het ja-mitsprincipe in de pleegzorg concreet betekent voor de screening. Wat wordt geleerd uit de aan de gang zijnde versnelde toewijzing van niet-begeleide minderjarigen? In dat verband hoopt zij ook dat de minister het project waarin gezinnen zich kandidaat stellen om vluchtelingengezinnen op pad te helpen, niet heeft opgegeven, en dat zij zulks niet mag afleiden uit hun afwezigheid in begroting en beleidsbrief. De asielcrisis is immers nog niet afgelopen en er komen er nog. Het gaat om andere profielen dan die van gezinnen die jonge kinderen willen opvangen.

Bij de zorggarantie voor kinderen die uit huis geplaatst worden, heeft ze dezelfde bemerking: een mooi en belangrijk principe maar hoe wil de minister dat mogelijk maken met de voorliggende middelen? Hoe gaat hij daarmee de extra capaciteit creëren die nodig is om wachttijden en verplaatsingen weg te werken? Wat is precies het budget daarvoor? Op hoeveel extra capaciteit mikt hij in ckg's en voorzieningen, waar en tegen wanneer?

Wat jongvolwassenen alert begeleiden betreft, is zij alvast tevreden dat de innovatieve woonvormen ook voorkomen in de beleidsbrief Wonen 2017-2018 van minister Homans (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1324/1). Zij wil weten of de aangekondigde rondetafels lopen. Werken ze? Voorziet de minister in voldoende middelen voor de begeleiding van jongvolwassenen? Jongeren die in begeleid zelfstandig wonen stappen of alleen gaan wonen, moeten een warme terugkeer gegund worden. Hoe ziet de minister dat? In de beleidsbrief ontbreken daartoe enkele hefbomen.

In het voorontwerp van decreet over jeugddelinquentierecht zitten goede zaken, al maakt zij zich grote zorgen dat de band met jeugdhulp lossier wordt. In het voorontwerp van decreet is geen recht op jeugdhulp ingeschreven. Zij citeert: "De context kan in overweging worden genomen door de jeugdrechter.". In de huidige wet is dat verplicht. Het onderscheid tussen jongeren die een misdrijf plegen en zij die in een verontrustende situatie zitten, is niet zwart-wit. Veel van de eersten groeien op in de context van de tweeden. Behalve het ontbreken van het recht op jeugdhulp en de verzwakking van de impact van context, is ook de mogelijkheid van heel zware straffen weinig geruststellend.

Hoe dan ook, als de Vlaamse Regering het nieuwe recht in werking wil laten treden in 2019, zal ze in 2018 in de voorbereiding moeten investeren. Waar gaan bijvoorbeeld de weggehaalde VOS-jongeren naartoe? Het lid vindt in de begroting geen sporen van de capaciteitsverhoging in voorzieningen die daarvoor nodig is, evenmin als voor de internering van minderjarigen. Elke aanzet tot toepasbaarheid van het toekomstige decreet op 1 januari 2019 ontbreekt.

De minister kan niet zeggen hoe vaak jongeren in de gevangenis belanden omdat er geen opvangplaats is. In de plaats van het probleem door te schuiven, zouden de ministers moeten samenwerken aan registratie en een alarmsysteem. Zij vindt het geen goed idee om een 15-jarige in de cel te stoppen, ongeacht wat hij heeft gedaan. In dat verband wil zij ook weten of het gebrek aan plaats in Everberg ertoe kan leiden dat een jongere met een sanctie van vijf dagen naar Mol wordt gestuurd, waar het minimum een maand is?

Wat de in 2016 beloofde extra plaatsen voor meisjes betreft, hoopt zij dat die er effectief zijn bijgekomen en dat het niet louter om een verschuiving gaat, ook al levert die een betere regionale spreiding op. Kan de minister een overzicht bezorgen van bijgekomen en nog geplande plaatsen? Mol is door de verschuivingen feitelijk een gemengde voorziening geworden. Is dat een bewuste keuze, die de minister wil herhalen?

Voor de slachtoffers van tienerpooiers waren in 2016 35 plaatsen beloofd, maar in wat voorligt, is slechts sprake van 13. Gaat de minister nog tot 35 of niet? Heeft hij de indruk dat zijn beleid erin slaagt hen weg te halen uit het pooiermilieu? Wordt dat gemonitord? Anders dan in het Nederlandse voorbeeld wordt hier immers geopteerd voor gesloten instellingen.

Volgens haar kan de toename met 28 percent van de vragen aan crisishulp niet louter verklaard worden dan de integratie van de crisisnetwerken met het ggz-crisisprogramma. Daarnaast spelen volgens haar het uitblijven van voldoende preventief werk en vroegdetectie, en de wachtlijsten ook een rol. Het is dan ook van belang dat zij worden vermeld in dit beleidsdocument. Is er nog ruimte om de uitbreiding met negen vte te versterken, mocht dat nodig blijken? Wat betekent 'van nabij opvolgen'?

Worden extra middelen vrijgemaakt voor de opwaardering, herverdeling en uitbreiding van de GES+-plaatsen? Wat is de stand van zaken?

Dat de toegangspoort is hervormd, is positief, maar heeft zij ook werkelijk het effect dat jongeren die aangemeld worden, sneller in de jeugdhulp raken? Is er minder bureaucratische verwerkingstijd nodig? Zijn de hulpverleners meer bezig met de jongeren en minder met de administratie sinds de hervorming? Hoe wordt dat bewaakt?

Ook herhaalt ze haar eerdere vraag over 1712, waarnaar de vraag door de geplande sensibiliserende acties alleen maar kan toenemen. Hoe ziet de minister de toekomst daarvan? Het lid voorspelt in dat verband een vraag naar een overkoepelende werking op het vlak van expertise en ondersteuning voor alle meldpunten in het kader van de werkzaamheden van de Commissie Grensoverschrijdend Gedrag en het maatschappelijk debat daarover. Hoe bereidt de minister zich voor op de uitrol van de beleidsmaatregelen die het lid op dat vlak verhoopt? Is hij bereid een nulmeting uit te voeren?

Waarom komt de coördinatiefunctie voor de nazorg bij terreurslachtoffers zo traag van de grond? Duurt het zo lang omdat men vanaf nul moet beginnen? Verder sluit ze zich aan bij de vraag van mevrouw Van den Bossche naar het extra budget dat aansluit bij de extra taken ten aanzien van slachtoffers van seksueel misbruik.

Betekent de terugzetting van de eenmalige overheveling voor de ORO-tafels dat ze worden stopgezet? Was de evaluatie positief? Wordt de expertise elders meegenomen of is dit het einde van een hoofdstuk?

De inkanteling van de provinciale middelen is op zich een goede zaak, maar zullen alle provinciale werkingen op die manier hun plek vinden of moet men zich voorbereiden op de stopzetting van sommige?

Ook de fractie van *Tine van der Vloet* wil weten of er buiten de dertien plaatsen voor de slachtoffers van tienerpooiers nog bijkomen in de toekomst. Op welke termijn? Welke twee organisaties staan in voor de dertien plaatsen? Hoe worden de bijkomende negen vte voor de bijkomende crisismeldpunten verdeeld over Vlaamse en federale overheid? Zal de vernieuwing van het A-document effect hebben, ook op de werklast van de aanmelder? Wat is de timing van de uitrol? Wat is het verschil met het oude? Verder peilt haar fractie naar de stand van zaken in de sociale-impactobligaties. Welke projecten worden bestudeerd en behoren tot de mogelijkheden?

Katrien Schryvers vraagt, in het licht van de uitbreiding van pleegzorg, of de minister zicht heeft op de decretaal verplichte motivering door rechters wanneer

zij geen beslissing nemen tot pleegzorg. Op welke manier zal de zorggarantie van jongere kinderen die uit huis geplaatst moeten worden, in haar werk gaan? Worden projecten als dat in Limburg, waarin kinderen rechtstreeks van de materniteit naar een pleeggezin gaan, uitgerold over heel Vlaanderen? Hoever staat het met de bekendmaking van vertrouwenspersonen? Hebben de campagnes effect op hun aantal en op het aantal jongeren dat op hen een beroep doet?

Wat 1712 betreft, dat inmiddels een vaste plek heeft verworven, leerde de testfase inderdaad dat veel oproepen buiten de bereikbaarheidstijden binnenkomen, maar het lid wijst op de bewuste keuze voor professionelen in de plaats van vrijwilligers. Uitbreiding heeft dan ook implicaties.

Verder vraagt ze of de innovatieve woonvormen bedoeld zijn om tegemoet te komen aan de vaststelling dat veel jongeren nog niet toe blijken te zijn aan de bestaande vormen van begeleid zelfstandig wonen. Hoe ziet men dat? Voorts ondersteunt ze de geplande opleidingen in de kinderopvang over de aanmelding van verontrusting. Op welke manier wordt dat aangepakt? Hoe zorgt de minister ervoor dat de vijftien netwerken voor jonge kinderen gebiedsdekkend zijn?

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat men het in 2018 ingezette budget voor bijvoorbeeld rechtstreeks toegankelijke hulp samen moet zien met het vervolg in 2019. Het verhaal verloopt gefaseerd. Het is de bedoeling dat wat wordt aangezet in 2018, versterkt wordt in 2019, net zoals er voor de extra netwerken in dat jaar extra budget komt. Anderzijds is het ook mogelijk meteen met meer te starten, waarbij iedereen een groeibudget krijgt, maar dat wordt nog bekeken. Hoe dan ook wordt gemikt op een substantiële versterking van de recurrente capaciteit bij de partners in de integrale jeugdhulp, en niet voor verwatering. Het is de bedoeling dat ook de bestaande capaciteit zich daarvoor engageert. Doel is dat de mensen op het terrein samen nadenken met welke verbindingen snel reageren beter kan worden waargemaakt, als men die extra capaciteit krijgt. Het criterium van 200.000 inwoners wil geen nieuw niveau van regionale samenwerking installeren, verzekert hij.

Met 'één gezin, één plan' wil hij het overleg tussen de rechtstreeks toegankelijke hulp en de maatschappelijk werkers op de eerste lijn stimuleren opdat zij afspraken maken. In een aantal regio's bestaat die goede praktijk al. In Nederland is dat zelfs een evidentie op het lokale niveau. In het licht van vroegdetectie en -interventie en de gezinscontext, is de verbinding tussen jeugdhulp en hulpverlening aan volwassenen noodzakelijk. Daarom honoreert hij dergelijke afspraken met een substantiële versterking van het rechtstreeks toegankelijke aanbod. De eerstelijns psychologische functie voor jongeren kan daarin bijvoorbeeld door een cgg opgenomen worden.

In de begroting 2018 wordt daarvoor 7 miljoen euro gereserveerd. Samen met de middelen voor de ontwikkeling van zorggarantie voor kinderen, de kleinschalige wooneenheden, en die voor Cachet en de participatie aan het cliëntforum, levert dat een groeibudget van 10 miljoen euro op. Wat de pleegzorg betreft, komt er wel degelijk 3 miljoen euro bij, naast de uitgaven bij Kind en Gezin, zoals de versterking van de VK's, en bij het VAPH, zoals de GES+-voorzieningen. Ook dat hoort bij integrale jeugdhulp, ook al staat dat in de begroting bij een ander agentschap. In het aangepaste governance-model zitten alle leidend ambtenaren van de betrokken departementen en agentschappen samen in het aansturingscomité van de integrale jeugdhulp. De minister vermeldt ook nog de versterking van de kinder- en jeugdpsychiatrische component, die bij geestelijke gezondheidszorg zit.

De negen vte ter versterking van de crisishulpverlening zijn als volgt verdeeld: 6,5 Vlaams en 2,5 federaal. Ze werken samen in de eengemaakte meldpunten. Er wordt gezocht naar de redenen waarom er steeds meer een beroep op wordt gedaan, maar er is in elk geval de toegenomen bekendheid. Dat iedereen vragen kan stellen, verlaagt de drempel. Hij is ervan overtuigd dat ook de uitbreiding van de rechtstreeks toegankelijke hulp een zekere impact zal hebben op de verwachtingen van de crisishulpverlening. Afgezien van 2019 en de andere posten, moet ook een deel vastgelegd worden in het sociaal overleg. Alles wordt gecoördineerd door het genoemde aanstuuringscomité.

Bij de zorggarantie voor jonge kinderen, verwijst hij naar de capaciteitsversterking in de pleegzorg en de ckg's, en naar voorzieningen van Jongerenwelzijn zoals de CIG's. Zij vereist ook bepaalde vormen van pleegouders en flexibilisering van de kinderopvang, naast een afspraak met de crisishulpverlening. Hij is van mening dat de samenwerking in de provincies moet resulteren in stabiele afspraken, waarbij partners in een crisissituatie weten waaraan zich te houden om het betrokken kind onmiddellijk in het juiste en warme nest te krijgen. Dat het blijkt te kunnen in sommige regio's, zoals in het Limburgse voorbeeld, brengt hem ertoe te geloven dat het ook elders moet kunnen, met goede wil en eventueel ook wat extra middelen. De samenwerking op het terrein moet zodanig vorderen dat men de zorggarantie echt kan waarmaken.

Wat de woonvormen betreft, gaat het wel degelijk over nieuwere vormen, zoals enkele jongeren samen, waarin de begeleiding misschien lichter kan zijn dan in een voorziening, en waarin de transitie kan worden gemaakt. Er wordt bekeken wat eruit te leren valt, en of ze verder moeten worden gestimuleerd.

Het voorontwerp van decreet over jeugddelinquentierecht moet nog voor tweede lezing naar de Vlaamse Regering en daarna naar de Raad van State. Hij erkent dat de inwerkingtreding een flankerend beleid zal vereisen, en sluit niet uit dat bepaalde maatregelen gefaseerd in werking zullen treden. Bepaalde zaken zijn inderdaad niet implementeerbaar zonder voorbereidend traject. De nodige initiatieven zullen daartoe genomen worden als het ontwerp van decreet gestabiliseerd is.

De opsluiting in een gesloten psychiatrische omgeving ziet hij niet binnen de gemeenschapsinstellingen. Daarover moet nog met de kinderpsychiatrie gesproken worden en met de federale overheid. Dat neemt niet weg dat men zich steeds meer voor dit soort vragen geplaatst ziet, vandaar de opname in het voorontwerp van decreet.

Wat de relatie met jeugdhulp betreft, onderstreept hij dat het voorontwerp van decreet over jeugddelinquentie samen met het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp moet worden gelezen. Een aantal aanpassingen aan de regelgeving over het agentschap zal nodig zijn. Naast het sanctietraject moet een hulpverleningstraject kunnen lopen. Het is niet altijd het een of het ander. Het Vlaams Parlement zal ruim de tijd krijgen om hierover te discussiëren.

Het onderzoek naar de situatie van de celslapers start midden december 2017. Er worden ook magistraten bij betrokken.

Hij bevestigt dat van de gelegenheid is gebruikgemaakt om een betere spreiding in de gemeenschapsinstellingen te realiseren. De capaciteit is de voorbije jaren ook gegroeid.

Van de geambieerde vijftien plaatsen privaat aanbod voor slachtoffers van tienerpooiers, is men aan dertien geraakt. De financiering van deze versterkende

capaciteit staat op de regeringsagenda. Het wordt een vorm van beveiligde opvang.

Hij bevestigt verder dat de formule van de gastgezinnen voor asielzoekers niet wordt losgelaten, maar het recentste overleg daarover leerde dat nog niet alle punten zijn opgelost. Hij geeft de verplichte melding in het kader van ruimtelijke ordening als voorbeeld. Het probleem wordt aanklampend behandeld, verzekert hij.

Voor de evaluatie van de innovatieve woonvormen, waarvoor zowel in 2018 als in 2019 in een budget wordt voorzien, is het nog te vroeg.

Voor de vluchtelingen wordt de capaciteit inderdaad aangehouden. Zij is helemaal volzet. Met zowel pleegzorg als residentiële opvang wordt bekeken wat nog nodig is voor de asielzoekende jongeren. Wat op de rails is gezet, wordt in elk geval bestendig.

Het is de bedoeling dat de evaluatie leidt tot een aanpassing van het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg en het besluit van de Vlaamse Regering. De overgang naar 'ja, mits' moet vooral voor een mentale klik zorgen bij de provinciale diensten die de selecties uitvoeren op basis van criteria die door de koepelorganisatie ontwikkeld zijn. Het agentschap overlegt met hen over de gevolgen voor de intakeprocedures.

De capaciteit in de gemeenschapsinstellingen is op tien jaar tijd gestegen van 220 naar 319 plaatsen in 2017.

De plaatsing van 14-jarigen gebeurt volgens een getrappt systeem met alternatieven, maar dat onderwerp vormt voorwerp van de bespreking van het ontwerp van decreet over jeugddelinquentierecht.

De coördinatie van 1712 wordt strakker en duidelijker. Daarover wordt overlegd met de CAW's. Er wordt gestart met een blok na de kantooruren, naast afspraken over de chat van nupraatikerover.be en 1712. Dat initiatief wordt ook financieel versterkt en het appel op vrijwilligers ondersteund.

Sociale-impactobligaties worden bestudeerd, in de eerste plaats bij Kind en Gezin. Jongerenwelzijn volgt dat op.

Cachet wordt versterkt om aan het cliëntforum deel te nemen. Hij noemt het bedrag van 200.000 euro voor participatie in 2018.

Het proces van de kindcheck loopt bij Kind en Gezin samen met het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. Het moet immers van de Nederlandse naar de Vlaamse context vertaald worden.

Wat slachtofferbegeleiding betreft, wordt geparticipeerd aan het overleg met de federale overheid. De invulling van de coördinatierol wordt bekeken met de CAW's. Het gaat erom bij een grote catastrofe een coördinator aan te wijzen voor de communicatie en afstemming tussen diensten, overheden en bevolking, en voor de organisatie van de nazorg. De minister is in elk geval van plan daar vanuit Vlaams perspectief op in te zetten.

Wat de sociale diensten betreft, loopt een werklastmeting, evenals overleg met de vakbonden. Sociale Maribels worden daar systematisch voor ingezet.

Wat het onderscheid tussen 5 dagen en 1 maand betreft, roept hij in herinnering dat hij dat bij de behandeling van het decreet van 15 juli 2016 houdende diverse

bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wou afvoeren, maar dat er toen is bepleit om dat niet te doen. Hij had toen de bedoeling dat te vervangen door een gemoduleerde aanpak, wat gemakkelijker zou zijn.

De administratieve vereenvoudiging van het A-document wordt in november 2017 voorgelegd aan het raadgevend comité.

De campagne over vertrouwenspersonen is voor het najaar 2017 bedoeld.

Stefaan Van Mulders, administrateur-generaal van het agentschap Jongerenwelzijn, legt uit dat de indexering van de werkingsmiddelen terug te vinden is onder GB0-1GED2AY-IS – interne stromen – Fonds Jongerenwelzijn. Het gaat om 7.941.000 euro voor de hele sector.

Hij bevestigt dat de extra plaatsen voor meisjes in Mol omgebouwd zijn. Het gaat om bestaande jongensplaatsen die omgebouwd werden voor meisjes om tot een betere spreiding voor meisjes uit de andere kant van het land te komen. Die regionale spreiding maakt meer contextwerking mogelijk.

De wijzigingen in het A-document betreffen de weglating van overbodige velden en de automatische overbrenging (met één druk op de knop) van de beeldvorming van alle hulpverlenende sectoren, die tot nu elk met eigen format werkten.

De ORO-tafels worden niet stopgezet. Het gaat alleen om het terugzetten van het loonbudget voor een tijdelijk vrijgesteld personeelslid.

Elke Van den Brandt wil vernemen of de vereenvoudiging van het A-document de aanmelding tastbaar vlotter maakt. Over welke gegevens beschikt men daarover? Heeft de heroriëntering van de toegangspoort effectief impact? Zij herhaalt ook haar vraag over de gemengde campus in Mol en de gevolgen daarvan.

Zij is tevreden met het antwoord over de voortzetting van de gastgezinnen en hoopt dat er in de loop van het jaar schot in de zaak komt.

Is er een apart budget voor eerst acht en dan zeven eerstelijnspsychologen? Komen die erbij of van ergens anders?

Elke Van den Brandt vraagt of de minister in zijn vermelding van het sociaal overleg verwijst naar de VIA-bespreking, waarvoor 8 miljoen euro in de begroting staat?

Minister *Jo Vandeurzen* bevestigt dat dit bedrag inzetbaar is in de VIA-onderhandelingen. Het is echter moeilijk om thans al rekening te houden met alle effecten de komende jaren van onderhandelingen die nog bezig zijn. Nog niet alles is immers bekend. De vragen over trap 2b in de kinderopvang en de rvt-middelen maken daar bijvoorbeeld ook deel van uit.

Elke Van den Brandt is blij dat de gesprekken lopen en dat er een kader komt maar hoopt op meer dan 8 miljoen euro.

Zij wil nog weten of het onderzoek over celslapers enkel kwalitatief zal zijn of ook een kwantitatieve monitoring inhoudt.

Minister *Jo Vandeurzen* legt uit dat de eerstelijns psychologische functie voor kinderen en jongeren niet wordt weggenomen bij de volwassenen. Wie zijn rechtstreeks toegankelijke hulp uitbreidt, moet ervoor zorgen dat deze functie in

de regio ontwikkeld wordt. Er zijn wel degelijk projecten die de capaciteit van de cgg's versterken.

Stefaan Van Mulders erkent dat de werking in Mol sinds veertien dagen volledig nieuw is. Het wordt een gemengde campus maar met aparte leefgroepen. De sport- en onderwijsmogelijkheden kunnen zowel door de meisjes als door de jongens gebruikt worden.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt, wat de provinciale overheveling betreft, dat men het onderscheid moet maken tussen wat op de lijsten staat, dat hij heeft proberen te integreren, en wat daar niet op staat. Van die laatste is er een aantal projecten die als constant beleid opgevoerd kunnen worden. Hij verzekert dat maximaal naar continuïteit is gekeken voor zaken die ook op provinciaal niveau al continuïteit genoten. Anderzijds kan hij niet alle eenmalige provinciale projecten recurrent maken.

2. Departement WVG

2.1. Toelichting per artikel

– GB0-1GAD2ZZ-LO - lonen

Freya Van den Bossche gaat in op de generieke besparing op lonen. Het budget daalt met 118.000 euro. Wat is de impact van die besparing?

Karine Moykens, secretaris-generaal van het Departement WVG, legt uit dat dit gelinkt is aan de beslissing van de Vlaamse Regering in het begin van de regeerperiode om jaarlijks een besparing door te voeren in koppen zowel als budgetten. Het gaat derhalve om de weerslag van die beslissing voor het Departement WVG. Dat bedrag gaat jaarlijks van het personeelsbudget af, naast de koppen die tegen 2019 gehaald moeten worden.

Freya Van den Bossche vindt het niet evident dat de welzijns- en gezondheidssector op dezelfde manier wordt benaderd qua besparingen. Hoe is die impact voelbaar?

Karine Moykens repliceert dat het niet gaat om personeel in de sectoren, maar om eigen personeel. De impact wordt vooral voelbaar waar mensen die uitstromen niet altijd vervangen kunnen worden. Dat impliceert keuzes maken. *Karine Moykens* doet dat tweemaal per jaar in samenspraak met haar directieraad. Ze bekijken wat mogelijk is met het beschikbare personeelsbudget, rekening houdend met al dan niet vervangingen, prioriteiten en retentiebeleid. Er zijn grenzen. De justitiehuisen zijn hiervan uitgesloten aangezien het om rechtstreekse dienstverlening aan de burger gaat. Op andere domeinen is het afwegen. De werklast ligt zeer hoog omdat men het met minder koppen moet doen. In het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zijn VAPH, Kind en Gezin, en Jongerenwelzijn uitgesloten van besparing. De besparingen zijn beperkt tot het Departement WVG en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid.

– GB0 – 1GDAD4ZZ-LO – lonen

Yasmine Kherbache leest in een interview met de heer Van Tichelt van het OCAD dat het federale niveau een nieuw departement heeft opgezet, met name Countering Violent Extremism, dat de deradicaliseringsmarkt regelt. Op de vraag of er kwaliteitscriteria en minimumstandaarden voor aanbieders van disengagementstrajecten moeten worden opgelegd, luidt het dat het OCAD dat als wenselijk beschouwt. Die beslissing ligt evenwel elders. In de voortgangsrapportages over

de uitvoering van de resolutie ter bestrijding van gewelddadige radicalisering (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 366/3) is al vaker gevraagd welke criteria moeten gelden voor die aanbieders van disengagementtrajecten. Het gaat om een bijzonder gevoelige opdracht ter reïntegratie van geradicaliseerde individuen. Het veronderstelt een minimum aan expertise en integriteit. De minister stelde daarop dat er voorwaarden kunnen worden opgelegd voor gesubsidieerde actoren, maar voor de niet-gesubsidieerde wordt dat ad hoc bekeken. De minister zou ook met het Platform van Vlaamse Imams over integriteit een overeenkomst afsluiten. Wat is er met het Platform van Vlaamse Imams afgesproken? Welke zijn de minimumstandaarden en kwaliteitsnormen voor deradicaliseringstrajecten? Zijn ze van toepassing? Is de minister betrokken bij het federale initiatief? Hoe zit het met de minimumstandaarden, zowel voor private als voor gesubsidieerde entiteiten?

Minister *Jo Vandeurzen* heeft een briefing gepland met de mensen die aan deradicalisering werken. Daar zal een stand van zaken opgemaakt worden. De Vlaamse Gemeenschap heeft een concept en een definitie van het disengagementtraject voorgesteld op federaal niveau. De minister woonde hierover de vergadering bij van procureurs-generaal. Daar werd een eerste overzicht gegeven van maatregelen die rechters, onderzoeksrechters, strafuitvoeringsrechtbanken en dergelijke (ook in de Franstalige Gemeenschap) hanteren. Het gaat om een uiteenlopend arsenaal van maatregelen. Er is afgesproken om een colloquium te organiseren dat duidelijkheid en eenduidigheid brengt in dat pakket. Het disengagementtraject stoelt grotendeels op casuïstiek, maar er is niettemin harmonisering nodig. De heer Van Tichelt is daarbij niet aanwezig, maar er wordt aan gewerkt.

De overeenkomst waarvan sprake wordt afgewerkt door het aanspreekpunt Radicalisering bij de justitiehuisen. Er komt in 2018 een doorstart van eenmalige maatregelen.

Yasmine Kherbache concludeert dat er op Vlaams niveau nog geen minimumstandaarden en kwaliteitscriteria zijn.

Minister *Jo Vandeurzen* oppert dat iedereen weet dat disengagementtrajecten op casuïstiek berusten en dat de Vlaamse Gemeenschap nauwelijks de inhoud ervan bepaalt. De maatregelen worden opgelegd in het kader van bijvoorbeeld strafuitvoering. Aan de actoren is gesteld dat een definitie gewenst is, naast een bespreking door het College van Procureurs-Generaal die tot transparante libellering en beschrijving moet leiden. Vlaanderen dringt er hard op aan om het beter te definiëren en te vertalen naar een modulair systeem. Minister *Jo Vandeurzen* wil niet gehoord hebben dat Vlaanderen ter zake de verantwoordelijkheid draagt.

Yasmine Kherbache stelt niet de programma-inhoud ter discussie, maar wil weten hoe het zit met integriteitsvoorwaarden en professionele minimumcriteria voor de aanbieders. Ze refereert daarbij aan de vraag die eerder rees over de integriteit van bepaalde aanbieders om deradicaliseringstrajecten uit te zetten. Een aanbieder moet boven elke verdenking staan. Bovendien moet een aanbieder over de nodige integriteit en autoriteit beschikken om disengagementtrajecten te leiden. Ze legt de link met de professionele vereisten voor consultants in andere beleidsdomeinen zoals Welzijn en Werkgelegenheid. Is in die zin iets vastgelegd? Zijn er criteria waaraan potentiële aanbieders van disengagementtrajecten, en experts of consultants op het gebied van deradicalisering moeten voldoen? *Yasmine Kherbache* verwijst naar de opmerking van UFUNGU over de groeiende deradicaliseringsmarkt en de nood aan criteria. Hoeveel staat het met het engagement?

Minister *Jo Vandeurzen* bevestigt dat de gesprekken zo goed als afgerond zijn. Er zal in een eenmalig budget worden voorzien ter facilitering. Vanuit de organisatie is tijd gevraagd om de relaties met de Moslimexecutieve te zuiveren vooraleer er afspraken kunnen worden gemaakt met Vlaanderen.

- GB0-1GCD2AA-WT – werking en toelagen – beleidsontwikkeling en – ondersteuning

Freya Van den Bossche merkt op dat de werkingskosten voor de Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en (Kandidaat-) pleegzorgers en voor de Technische Commissie Brandveiligheid dalen tot 15.000 euro, een daling met meer dan de helft op vier jaar tijd. Hoe is die sterke afname te verklaren?

Bij Flanders' Care is een vergelijkbare halvering te noteren, eveneens op korte termijn. In 2014 werd nog 855.000 euro vrijgemaakt, en dat is na enige stagnering gedaald tot 361.000 euro. Denkt de minister dat er weinig sociale innovatie in zit voor de sector? Of is er een andere reden? Ze ging ervan uit dat de minister wil inzetten op sociale innovatie.

Freya Van den Bossche is tevreden dat de minister 800.000 euro reserveert voor uitvoering van het Strategisch Plan Autisme. Hoe wordt dat concreet ingezet?

Er is ook 500.000 euro ingeschreven voor ondersteuning en ontwikkeling van het beleid. Dat zal later een concrete invulling krijgen. *Freya Van den Bossche* kan zich niet herinneren ooit eerder zo'n passage te hebben gelezen in een begroting. Ze veronderstelt dat de minister intussen weet hoe dat zal worden aangewend.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat met de provisies voor Flanders' Care en voor Algemeen Beleid een zekere vrijheid van invulling wordt ingeschreven. Onder Flanders' Care zijn de projecten nog niet helemaal vastgelegd bij voorbaat. Er zijn middelen verdwenen en opnieuw bijgekomen, wat ruimte schept voor initiatieven. Wat die worden, is nog niet uitgemaakt. De minister vult aan dat Flanders' Care zo goed als gefinaliseerd is, en dat wordt met de ingeschreven middelen gefinancierd.

Hij wil het Strategisch Plan Autisme nog in 2017 of begin 2018 aan de Vlaamse Regering voorleggen. Al gaat het om een intersectorale aangelegenheid, toch wordt het geld op niches ingezet die hij cruciaal acht, zoals uniformer protocollen voor diagnoses. Er is ook vaak vraag naar expertisedeling om duidelijk te stellen wie voor welke competenties instaat in de regio. Dat wordt allemaal in overweging genomen. Flanders' Care kent in elk geval al middelen toe aan het Health House in Leuven. Er komt onderzoek naar agressie.

Het Departement WVG wil de provisie van 500.000 euro inzetten voor de items die worden beschreven onder dit begrotingsartikel, evenwel zonder dat er al een exacte verdeling wordt gemaakt, stelt *Karine Moykens*. Zoals het Strategisch Plan Autisme dat nog goedgekeurd moet worden door de Vlaamse Regering. Voor Flanders' Care zijn al bepaalde kwesties gekend, met de respectieve middelen, maar het blijft mogelijk dat er zich nog interessante projecten aandienen. In 2017 is 200.000 euro uit het Flanders' Care-budget gegaan, en dat is intussen alweer verhoogd met 100.000 euro. Er kan ook nog budget bijkomen.

De middelen voor de adviescommissies zijn geformuleerd zoals ze aangewend worden. Er zijn minder vergaderingen en daardoor minder zitpenningen te betalen. Voorheen stond ook de adviescommissie voor de integrale jeugdhulp op die post. Door de herstructurering van de aanpak van integrale jeugdhulp is die

adviesraad niet langer actief en hoeven er geen middelen meer voor ingeschreven te worden. Dat verklaart de daling.

Freya Van den Bossche begrijpt dat er een voorstel is van wat er zal gebeuren met de middelen voor het Strategisch Plan Autisme, maar dat de minister wacht op goedkeuring door de Vlaamse Regering. Ze is tevreden dat er al iets concreet voorligt.

De uitleg over de 500.000 euro klinkt aannemelijk, maar *Freya Van den Bossche* kan niet vatten hoe de minister het heeft klaargekregen om dat geld te parkeren op zijn begroting zonder effectieve invulling. Ze is ervan overtuigd dat de minister voldoende noden heeft om te lenigen. Ze verwacht wel dat het Vlaams Parlement er tijdig, tegen de begrotingscontrole, zicht op krijgt om ook zijn werk naar behoren uit te kunnen oefenen.

Minister *Jo Vandeurzen* vindt het niet echt een grote prestatie om op een budget van die omvang een krediet te hebben waar zich de beleidsondersteuning situeert. Hij verwijst naar de frequente vragen om uitleg waarin een onderzoek of een project wordt voorgesteld. In het licht van de omvang van de vragen, is het nog een bescheiden bedrag.

Freya Van den Bossche vindt het bijzonder dat er geen concretisering is van het ingeschreven budget. Ze vindt het een mooie zet, en veronderstelt dat het niet iedereen opvalt. Ze bedoelt het als compliment gezien de vele noden en behoeften die in te vullen zijn.

Minister *Jo Vandeurzen* stelt dat het elk jaar wikken en wegen is, maar dat intussen duidelijk is dat er reserve moet zijn om te voorkomen dat hij komt vast te zitten. Er wordt verwacht dat een minister ingaat op de vele verzoeken. Hij stipt nog aan dat hij even goed het budget voor Flanders' Care hoger had kunnen instellen, maar dat hij ervoor opteert om open over een budget te beschikken waarmee hij in de loop van het jaar initiatieven kan hergroeperen in functie van de beleidsbrief.

- GB0-1GCD2AB-WT – werking en toelagen – armoedebestrijding en samenlevingsopbouw

Elke Van den Brandt stelt dat minister Vandeurzen niet bespaart op vzw De Link maar de minister van Werk wel. Er is steeds gezegd dat de wijze van opleiden van ervaringsdeskundigen behouden kan blijven ondanks de daling van de middelen. Is daar een kwalitatieve opvolging van?

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat daarover met de sector afspraken zijn gemaakt. Men heeft bekeken hoe ervaringsdeskundigheid op een meer gestroomlijnde manier kan worden benaderd. Over vzw De Link heeft de minister niet meteen informatie. De financiering blijft.

Karine Moykens voegt eraan toe dat er voor elke subsidie, vooraleer het saldo wordt betaald, een evaluatie plaatsvindt van het dossier. Ook bij De Link wordt gevolgd wat is afgesproken, namelijk een kwalitatieve opleiding.

Bart Van Malderen ziet dat 298.000 euro wordt ingeschreven voor de overname van provinciale bevoegdheden om zo projectsubsidies te kunnen voortzetten. Hoe verhoudt dat bedrag zich tot de historische uitgaven van de provincies? Is er een besparing op de lopende uitgaven of niet?

Karine Moykens kan dat niet exact beoordelen, maar de meeste recurrente projecten zijn gecontinueerd. Voor de impulsprojecten zijn wel keuzes gemaakt. Die worden niet allemaal gecontinueerd.

Bart Van Malderen vraagt naar een bedrag van de geschrapte impulsprojecten.

Minister *Jo Vandeurzen* licht toe dat men alleen het bedrag kan geven dat recurrent is overgekomen. Voor een aantal projecten wil de minister evenwel alsnog bekijken wat mogelijk is, zoals 'Oe Ist?', een suïcidepreventieproject in West-Vlaanderen. Voor zover projecten onder de eigen bevoegdheid ressorteren, heeft hij geprobeerd iets te realiseren. De exacte besteding van het bedrag van 298.000 euro wordt bezorgd.

– GB0-1GCD2AD-WT – werking en toelagen – welzijnswerk

Martine Taelman leest dat de VVSG gesubsidieerd wordt ter ondersteuning van haar werking inzake welzijnsbeleid, lokaal sociaal beleid, inclusie en vermaatschappelijking van de zorg. Hoeveel ontvangt de VVSG? Is er een evaluatie van de werkzaamheden? Wat is daarvan het resultaat? Er wordt 2.406.000 euro uitgetrokken voor uitvoering van het W²-decreet. Onder GB0-1GCD2AS-IS – interne stromen – VDAB wordt 910.000 euro extra vrijgemaakt. Het lid dacht dat er 10 miljoen euro voor was uitgetrokken. Klopt dat? De trajecten maatschappelijke oriëntatie worden opgenomen in het geïntegreerd beleid, initieel in de vorm van proefprojecten. Houdt dat in dat die soort van proefprojecten nog moet worden opgezet? Waarom staan de begrotingsmiddelen op een apart begrotingsartikel?

Elke Van den Brandt wil weten of de subsidie aan de VGC extra middelen zijn voor het lokaal sociaal beleid in Brussel. In zijn beleidsbrief Brussel 2017-2018 (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1343/1) heeft minister Gatz het over extra middelen voor de uitbouw van lokale dienstencentra en woonzorgzones in 2018 en 2019, wat het lid prima vindt. Ze maakt de bedenking dat het moeilijk wordt om met de middelen uit het Brusselfonds de historische achterstand van Welzijn in Brussel weg te werken. Het gaat om 10 miljoen euro in totaal. Zorgt minister Vandeurzen voor een impuls om het lokaal sociaal beleid en de uitbouw van woonzorgzones te versterken? Of blijft het bij een status quo?

Het ontwerp van decreet betreffende het lokaal sociaal beleid bevat een aantal hefbomen. Zo worden de gemeenten aangestuurd om een flankerend beleid voor bijvoorbeeld mantelzorg te voeren. Sommige middelen worden voorwaardelijk: organisaties krijgen Vlaamse middelen als ze bijdragen aan de realisatie van lokale doelstelling. Hoe zal dat er concreet uitzien? Wat met de scheiding van actor en regie? Hoe gaat men met de principes om? Is er zicht op de timing? Er moeten allicht nog enkele stappen gezet worden vooraleer het ontwerp van decreet in het Vlaams Parlement wordt ingediend. Wordt er al aan uitvoeringsbesluiten gewerkt? In welke richting evolueren die?

Het bewuste ontwerp van decreet bepaalt onder meer dat gemeenten aanvullend diensten kunnen ontwikkelen om leemtes te vullen. Dat lijkt goed al kan het niet zo zijn dat gemeenten enkel gaten vullen. Gemeenten moeten een eigen visie en strategie kunnen ontwikkelen.

Elke Van den Brandt ziet een link met het geïntegreerd breed onthaal. De elf proefprojecten lopen tot midden 2018, waarna allicht een evaluatie volgt. De minister verwijst naar de conferentie over sociaal werk. Is er al zicht op de kwaliteit van de proefprojecten? Doen ze wat ze vooropstelden?

In de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2016-2017 (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 941/1) is er nog sprake van informele en buurtgerichte zorgnetwerken. Die zijn verdwenen. Zijn ze ooit gestart of beschouwt de minister dat niet langer als een aangewezen spoor?

Voor de lokale dienstencentra werden een vernieuwde werking en een uitbreiding in het vooruitzicht gesteld. Op de middelen zit evenwel geen groei. Zijn die middelen op een andere begrotingspost ondergebracht of moeten ze nog worden toegevoegd? Hoeveel extra lokale dienstencentra heeft de minister voor ogen? Tegen wanneer verwacht hij die? Aangezien ze een jaar eerder al in het vooruitzicht werden gesteld, wil het lid ook weten hoeveel er intussen zijn bijgekomen en in welke regio's?

Vera Jans refereert aan de uitleg bij de provisie die jaarlijks voor projecten en organisaties opzij wordt gezet. Ze ziet in het algemeen welzijnswerk veel goede voorbeelden die onder die noemer financieel ondersteund worden, en verwijst naar onder meer de CAW's, Tele-Onthaal, het werk voor verkeersslachtoffers en de dienst- en hulpverlening aan gedetineerden.

Federaal minister De Block heeft aangekondigd dat zij wil inzetten op drughulpverlening in gevangenis. Daartoe wil ze partnerschappen aangaan met Vlaanderen maar ook met lokale spelers. Is daarover al iets bekend? Welke mogelijkheden zijn er om aan te sluiten bij wat de federale minister doet?

De werk- en zorgtrajecten krijgen voor het eerst een plek. Er is een budget voor ingeschreven en de uitvoering van het W²-decreet volgt. Wat is de stand van zaken?

Vera Jans leidt uit de toelichting af dat het probleem met zwembad Het Dolfijntje verleden tijd is.

Het is positief dat 2 miljoen euro extra gaat naar de provinciale subsidies voor de CAW's voor de aanpak van dak- en thuisloosheid, en echtscheidingen. *Vera Jans* meent dat preventief werken met gezinnen die in een vechtscheiding verwickeld zijn zinvol is.

Tine van der Vloet komt terug op de activerings- en zorgtrajecten. Hoe zal het nieuwe systeem werken? Wat gebeurt er met de huidige arbeidszorggroep die in sociale en beschutte werkplaatsen in dienst is? Ook zij dacht dat het om 10 miljoen euro gaat. Waar wordt dit budget uitgetrokken?

Kan de minister inschatten hoeveel van de huidige activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten kunnen volgen? Volstaan de 3800 vooropgestelde plaatsen? Geldt er een groeipad voor de arbeidsmatige activiteit?

Artikel 46 van het W²-decreet bepaalt wie mag begeleiden. Medewerkers uit de sociale economie mogen op de werkvloer komen en komen aan bod als werkpost voor een arbeidsmatige activiteit, maar ze kunnen geen erkende arbeidsmatige activiteitbegeleider zijn. Het is onlogisch dat de begeleiding op de werkvloer daardoor van elders moet komen.

Lorin Parys vraagt hoeveel geld gaat naar het actieplan over opvang en begeleiding van verkeersslachtoffers. Welke initiatieven financiert Welzijn?

Er wordt 500.000 euro gecompenseerd voor de subsidiëring van Kind en Taal, DOMO en KOALA bij Kind en Gezin. Is dat louter een compensatie of is er een subsidieverhoging voor DOMO?

Hoe worden de provinciale middelen voor de versterking van de CAW's en Tele-Onthaal verdeeld? Er zijn al discussies gevoerd over de verdeelsleutel voor middelen die aan CAW's worden toegekend. Hoe is dat opgelost?

Björn Anseeuw sluit aan bij de opmerking over de nieuwe proefprojecten over druggebruik in drie gevangenissen die minister De Block in het vooruitzicht stelt. Het gaat om één Vlaamse gevangenis, met name in Hasselt. Het initiatief wordt afgestemd met de deelstaten tijdens de IMC. Federaal minister De Block stelt dat het aanbod aan geestelijke gezondheidszorg en drughulpverlening ontoereikend is, terwijl ze zelf instaat voor de medische zorg in gevangenissen. Ook Vlaanderen zet er zelf op in met de CAW's en de forensische teams van de cgg's. Hoe zit het met de afstemming? In welke zin sluit het initiatief van minister De Block aan bij het Vlaamse beleid?

Bart Van Malderen is tevreden met de 130.000 euro die wordt uitgetrokken voor Het Dolfijntje. De problemen zijn ontstaan toen een tewerkstellingsproject geregulariseerd werd. Garandeert 130.000 euro de werking? Is de continuïteit gegarandeerd? Hoe verhoudt dat bedrag zich tot de eerdere subsidiëring van de medewerkers?

Drie jaar na goedkeuring van het W²-decreet is in oktober 2017 eindelijk een eerste uitvoeringsbesluit principieel goedgekeurd. Dat lijkt aanleiding tot tevredenheid, maar baart zorgen vanwege de nieuwe en twijfelachtige oriëntatie. Het W²-decreet was bedoeld als aanbouwdecreet. Het ging van start met wat het snelst haalbare was met de ambitie om daarna verder te gaan. Die ambitie laat de Vlaamse Regering varen. Het W²-decreet wordt niet aangevuld en dat zet het Vlaams Parlement buitenspel. De Vlaamse Regering opteert ervoor om alles met uitvoeringsbesluiten te regelen.

Het doel was om één afgestemd kader te scheppen voor de beleidsdomeinen Werk en Sociale Economie, en Welzijn. Het uitvoeringsbesluit werkt de schotten daartussen niet weg, maar verankert ze structureel in de regelgeving. Voor ondernemingen in sociale economie blijft amper iets over. Ze kunnen hun werkvloer ter beschikking stellen voor activeringsprojecten, maar in de arbeidsmatige activiteiten wordt de sociale economie volledig uitgesloten, terwijl net daar de expertise en de aangepaste werkvloeren zitten.

De trajecten voor maatschappelijke oriëntatie worden geschrapt uit de werk- en zorgtrajecten, en komen terecht in het geïntegreerd breed onthaal en zo in de Vlaamse sociale bescherming. De aanpak genereert tegenkating, die ook bij sp.a leeft. Volgens de commissie Sociale Economie van de SERV en de Ronde Tafel Arbeidszorg is het uitvoeringsbesluit niet conform de desiderata. Zorgnet-Icuro heeft forse bedenkingen bij de uitvoeringsmodaliteiten. Bart Van Malderen ziet alvast veel kritiek.

Hoe verklaart de minister dat er niet langer werk wordt gemaakt van het weghalen van de schotten tussen Werk en Welzijn? Hoe motiveert hij dat ondernemingen in de sociale economie uitgesloten worden van arbeidsmatige activiteiten? Is dat geen miskennis van de expertise en de gespecialiseerde werkvloeren op maat van de doelgroep? De beslissing van de Vlaamse Regering om in de sociale economie enkel activeringstrajecten te ondersteunen, maakt dat het gros van de arbeidszorgmedewerkers niet in de sociale economie kan blijven. Waar gaan ze heen en welke garanties hebben ze, ook afgewogen tegen het budget dat kleiner is dan vooropgesteld? Hoe staat de minister tegenover de kritiek van de stakeholders? Is hij bereid alsnog in overleg te treden om het uitvoeringsbesluit bij te sturen? Dat moet dan enig draagvlak verzekeren in de sector.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat er een raamovereenkomst is met de VVSG, die naar aanleiding van projecten wordt aangevuld. Er zijn geregeld besprekingen. Eerlang was er een detachering om de VVSG toe te laten actief bezig te zijn met vermaatschappelijking van de zorg en in het licht van het ontwerp van decreet betreffende het lokaal sociaal beleid. Er wordt geregeld getoetst of het afsprakenkader wordt nageleefd, en of de nodige dienstverlening wordt uitgevoerd.

Het ontwerp van decreet betreffende het lokaal sociaal beleid is al in het Vlaams Parlement ingediend. Het is een ontwerp van kaderdecreet en doet geen afbreuk aan de autonomie van de lokale besturen. Het moet er juist van uitgaan. Het benoemt ook wel een aantal taken. De gelegenheid voor discussie komt nog. De VVSG was er vrij tevreden over. Het omvat immers ook een engagement dat de overheid een aantal uitvoeringsbesluiten over aspecten van programmatie, zorgstrategische plannen en het respecteren daarvan, zal aanpassen in bepaalde sectoren om het decreet deels mee uit te voeren. Het is een stap vooruit omdat het inzake het eerstelijnswelzijnswerk, de vermaatschappelijking en de participatie van kwetsbare groepen een aantal zaken benoemt.

Het Gemeentefonds is het financieringskanaal van de Vlaamse overheid voor de lokale overheid. Niet als het gaat om financiering van voorzieningen en diensten, want daar geldt wat ook voor andere instanties van toepassing is. Sociale onderhandelingen lopen een apart traject voor de openbare sectoren en voor de niet-openbare sectoren. Het ontwerp van decreet is een aanvulling van het ontwerp van decreet over het lokaal bestuur. Het blijft een ontwerp van kaderdecreet dat ruimte laat voor de eigen autonomie.

Voor het onderscheiden van regie en actorrol is er geen eenduidige oplossing. De meeste lokale besturen beginnen in het vooruitzicht van de integratie van OCMW en gemeentebestuur, verenigingen op te richten om voorzieningen en diensten in onder te brengen. Het is ook mogelijk om de zaken intern functioneel te scheiden middels een overleg- of een bestuursstructuur. De minister noemt de mogelijke varianten legio. Niets is verplichtend. Het gaat om het principe. Het vertrouwen van de externe private partners is de geloofwaardigheidstoets.

De informele buurtgerichte benadering gaat onverminderd door. Naar aanleiding van de conferentie De Toekomst is Jong voert Kind en Gezin het project over kindvriendelijke buurten uit. In de eerstelijnsgezondheidszorg klinkt een sterk pleidooi voor buurtgerichte benaderingen in de eerstelijnszones. Sociale cohesie en het benutten van dienstencentra en grand cafés van woonzorgcentra als ontmoetingsplaats zijn uitingen van een buurtgerichte invulling.

Het W²-decreet is uitgebreid met een hoofdstuk over arbeidsmatige activiteiten. Sociale economie is bewust nog niet behandeld. Dat volgt in een ander ontwerp van decreet waarin Sociale Economie nog opties moet nemen. Vanuit de invalshoek van Welzijn gaat het vooral om wat structureel te omkaderen valt uit het segment van arbeidsmatige activiteiten in de sector van de chronische psychiatrie en personen met een beperking. De minister is verbaasd over de kritiek aangezien hij zelf louter positieve reacties kreeg. Er is opluchting omdat er eindelijk een degelijk kader in het vooruitzicht ligt. Minister Muyters maakt de financiering mogelijk. In 2018 starten ongeveer 3300 arbeidsmatige activiteiten. Er moet heel wat ingeschoven worden en er is een groeipad. Geleidelijk moet dat dan evolueren naar 7600 tot 7750 activiteiten. In 2018 en 2019 verwacht de minister stabilisering. Het wordt begrotingstechnisch verdeeld over Welzijn en WSE. Op termijn wordt 10 miljoen euro recurrent gehaald. In het Vlaamse regeerakkoord staat dat er een aantal experimenten zou worden opgezet. De onderhandelaars gingen ervan uit dat er deze legislatuur niet eens een budget kon worden ontwikkeld, en dat is uiteindelijk toch gebeurd. Een grote stap

voorwaarts, meent minister Jo Vandeurzen. Er is nog een traject af te leggen via de Vlaamse Regering en eventuele aanpassingen na advies.

Tijdens de redactie van het uitvoeringsbesluit is de vraag gerezen of maatschappelijke oriëntatie een afzonderlijk circuit vereist? Is dat geen taak voor het brede eerstelijns maatschappelijk werk? Er is voor dat laatste gekozen. Hoe het vorm krijgt, moet nog bekeken worden, onder meer tijdens de conferentie over maatschappelijk werk.

Het is nog niet duidelijk wat het geïntegreerd breed onthaal en de conferenties concreet zullen betekenen. De diensten die instaan voor maatschappelijk werk kennen elkaar eigenlijk niet ondanks de vergelijkbare opdracht die ze vervullen. Een belangrijk deel van de oefening is nagaan wie wat doet en proberen afspraken te maken over minimale kwaliteitsstandaarden over eerstelijnsoriëntatie. Voorts is er systematische rechtenverkenning en proactief aanpakken van onderbescherming. Die aspecten verlopen door het geïntegreerd breed onthaal systematischer. Het initiatief moet er in de backoffice toe leiden dat beter wordt afgesproken. In Zoersel is zo een laagdrempelig oriënterend informatiepunt georganiseerd. De CAW's beslissen pas over hun geografische dekking als het geïntegreerd breed onthaal gebiedsdekkend is. Dat wordt in het ontwerp van decreet betreffende het lokaal sociaal beleid benoemd. De eerstelijnszones bepalen immers mee hoe het maatschappelijk werk moet worden ingedeeld. Minister Jo Vandeurzen is overtuigd van de dynamiek. Hij droomt van een Vlaanderen dat elke Vlaming in alle betekenissen van het woord toegang verleent tot een laagdrempelig onthaal, waar standaard een aantal minimale competenties beschikbaar zijn en waar indien nodig wordt doorverwezen. Hij is ervan overtuigd dat de haalbaarheid daarvan zal blijken uit de elf proefprojecten.

Minister Jo Vandeurzen vindt het initiatief van federaal minister De Block over verslaving onder gedetineerden een stap voorwaarts. Tijdens de IMC was daar eensgezindheid over. In gevangenissen is de Ziekteverzekering niet van toepassing. Het KCE-rapport over gezondheidszorg in gevangenissen geeft aan dat er nog een weg te gaan is. Het is historisch dat het federale niveau daarin investeert. Dat is afgestemd met de betrokken gemeenschappen.

Het actieplan voor verkeersslachtoffers is tot stand gekomen onder leiding van de heer Hutsebaut na evaluatie van de eerste plannen ontwikkeld door de staten-generaal. Het actieplan bevat vooral inhoudelijke werkpunten. Het gaat om een rijp en rijk plan dat door verschillende overheden en entiteiten moet worden getoetst, zoals het VAPH. Er ligt een grote nadruk op niet-aangeboren hersenletsel en trauma's. Veel acties vergen specifieke competenties binnen een generiek aanbod. Men kan zich bijvoorbeeld niet louter richten op niet-aangeboren hersenletsel als gevolg van verkeersongevallen, maar vanuit die invalshoek wordt expertise aangebracht en specifieke aandacht gevraagd.

DOMO moet besproken worden met Kind en Gezin. Er is nog niet uitgemaakt of er middelen voor ter beschikking worden gesteld. Leuven kent een sterke werking die al eerder gefinancierd is en Vlaams uitgerold is.

Achter de uitbreiding van de CAW-programmatie schuilt een dubbele redenering. Regio's met ondercapaciteit krijgen middelen om aan te vullen. In de praktijk wordt de investering van 2017 recurrent gemaakt. Een andere deel blijft voor projectmatige financiering. Louter op programmatie inzetten leidt ertoe dat een aantal regio's in Vlaanderen lange tijd geen geld meer krijgen om de CAW's te versterken omdat de kloof te groot is. Prioritering zou betekenen dat West-Vlaanderen de eerstvolgende jaren niks meer ontvangt. Daarom wordt met beide criteria gewerkt. Vlaams-Brabant en Limburg komen in aanmerking voor de inhaalbeweging en worden gedeeltelijk projectmatig gefinancierd.

Met de CAW's is afgesproken dat bepaalde thema's verduurzamen. Relatieondersteuning en -bemiddeling moeten meer aandacht krijgen. Ze moeten ook inzetten op de vaststelling dat de vermaatschappelijking van de zorg een keerzijde heeft, met name kwetsbare mensen die na institutionalisering in een thuissituatie terecht komen en daar gevolgd moeten worden. Ook op dak- en thuisloosheid en vluchtelingen moet meer worden ingezet. De CAW's hebben een indrukwekkende brochure gemaakt over hun prestaties en activiteiten in Vlaanderen.

De uitdovende gescosubsidie die Het Dolfijntje van het VAPH ontving, is weggehaald en aangevuld. Het bedrag is als nominatieve subsidie ingeschreven op het Departement WVG. Bij vertrek van een personeelslid dooft het bedrag niet meer uit. Dat houdt niet in dat Het Dolfijntje een structurele financiering geniet. Het Dolfijntje biedt een meerwaarde aan personen met een beperking maar er komen ook andere groepen. Het dreigende subsidieverlies bij vertrek van personeel is afgewend. Er is stabiliteit. Op termijn moet worden onderzocht waar dat initiatief kan worden ondergebracht en welke financieringstechnieken mogelijk zijn. Er zijn nog andere nominatieve subsidies voor voorzieningen die ooit in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zijn terechtgekomen. Hun toekomst wordt verzekerd maar zodra de kans zich aandient worden ze recurrent gefinancierd. Het budget wordt dan overgeheveld.

Karine Moykens vult aan dat de budgetten voor het W²-decreet om technische redenen verspreid staan over twee begrotingsposten. De eerste bevat de budgetten of subsidies voor externen. De andere groepeerde de interne stroom aan de VDAB.

Het Departement WVG coördineert het actieplan voor verkeersslachtoffers maar de budgetten worden door verschillende ministers en entiteiten samengebracht om het actieplan te realiseren.

Elke Van den Brandt vindt het positief dat er een oplossing is voor Het Dolfijntje maar blijft ongerust.

Minister *Jo Vandeurzen* stelt dat hij niet kan voorwenden dat de subsidie recurrent is als het om een nominatieve subsidie gaat, zoals die ook is ingeschreven. Dat wordt aangehouden zolang er geen andere oplossing is maar de aanpak lost het probleem van de verdwijnende gescosubsidies op.

Elke Van den Brandt wil weten waar de minister Het Dolfijntje uiteindelijk ziet terecht komen.

Ze merkt dat minister Gatz met het Brusselfonds impulsen geeft voor het lokaal sociaal beleid in Brussel omdat hij tekorten vaststelt. Er zijn algemeen historische achterstanden in Welzijn. Meerderheid en oppositie willen dat die worden weggewerkt. De spreker vindt in de begroting echter geen groeipaden die dat ondersteunen.

Tine van der Vloet komt terug op de begeleiders van arbeidsmatige activiteiten. Er is een lijst van erkende begeleiders. In de sociale economie mogen die dat als werkpost opnemen, maar ze mogen niet begeleiden. Waarom die onlogische keuze?

Minister *Jo Vandeurzen* legt uit dat nog niet is uitgemaakt hoe de sociale economie op de arbeidsmatige activiteiten inhaakt. Minister Homans zorgt voor regelgeving, maar dat moet nog in een volgende fase beslist worden. Niemand beweert dat de betrokkenen niet voldoende competent zijn om te begeleiden. Het budget dat ingeschreven is, dient evenwel niet om de begeleiding over te nemen

van wie in de sociale economie begeleiding krijgt. Als overgangsmaatregel geldt dat de lopende begeleiding niet verandert, maar er komt een transitietraject in de sociale economie om de zaken geleidelijk zuiver te stellen.

Ook *Bart Van Malderen* is tevreden dat de crisis bij Het Dolfijntje is afgewend maar dringt aan op een snelle structurele oplossing of verankering, aangezien iedereen erkent dat Het Dolfijntje een plek verdient. Hij ziet geen argument in het feit dat andere initiatieven ook al lang met nominatieve subsidies werken.

Het W²-decreet moest met een aantal hoofdstukken uitgebreid worden, maar er is besloten om in een uitvoeringsbesluit koerswijzigingen in te voeren. Dat zet het Vlaams Parlement deels buitenspel, al is dat niet de essentie. De essentie is dat er onzekerheid ingebouwd wordt: het doel om de schotten tussen Werk en Welzijn weg te werken, wordt onderuitgehaald. De schotten worden in de regelgeving verankerd. Het W²-decreet probeert het hokjesdenken teniet te doen maar minister Vandeurzen installeert het opnieuw door te stellen dat hij en minister Homans elk voor eigen deur moeten vegen. Dat daarbij de timing of concreetheid uitblijft, leidt tot absurde toestanden: wie aan de wieg stond van werk-welzijn en arbeidszorg, mag zijn werkvloer ter beschikking stellen, maar mag niet begeleiden. De spreker is tevreden te horen dat de minister zal werken aan een overgangsmaatregel, maar stelt vast dat die er nog niet is. Men had van bij aanvang voor de omvattende oplossing kunnen kiezen. De grootste groep die thans onder arbeidszorg valt, valt niet onder het uitvoeringsbesluit. Het is een zwaktebod. Is dat een stap vooruit in vergelijking met het Vlaamse regeerakkoord, waarin staat dat deze regeerperiode geen werk zou worden gemaakt van dit decreet? Bart Van Malderen begrijpt de teleurgestelde reacties uit de sector maar niet dat de minister enkel opluchting ziet. Hij hoopt dat in de tweede ronde van het uitvoeringsbesluit beter rekening wordt gehouden met de opmerkingen.

Peter Persyn zegt dat het rapport over armoede en gezondheidszorg in Brussel aangeeft dat er aanzienlijke onderbescherming is. Minister Vandeurzen ondersteunt het Kenniscentrum WWZ in Brussel, de koepels van het algemeen welzijnswerk en de VVSG. Een veelgehoorde opmerking is dat informatie onvoldoende of moeilijk ouderen bereikt. Er worden Sociale Huizen en loketten ingericht maar groepen met verminderde fysieke mobiliteit zoals ouderen bereiken die amper. Ouderen hebben ook minder toegang tot digitale informatiestroom. De non-take-up bij ouderen is aanzienlijk. Met één op vier Vlamingen boven 65 jaar is dat heel wat. Het lid breekt een lans voor aangepaste informatieverbreiding en outreachende netwerken voor ouderen.

Minister *Jo Vandeurzen* geeft aan dat er geen extra nieuwe zaken zijn opgenomen voor Brussel. Er zijn automatische en systematische prioriteringen. Er zijn voorafnames voor kinderopvang, het VIPA enzovoort. Voor de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp is één netwerk gereserveerd voor Brussel. In heel wat gevallen probeert hij de specifieke situatie in te schatten en erop in te spelen. De Vlaamse sociale bescherming bevat een overgangsregeling voor de residentiële ouderenzorg in Brussel.

Eén element in het geïntegreerd breed onthaal is de manier waarop onderbescherming systematisch wordt bestreden. Samenlevingsopbouw ontwikkelde een methodiek die is uitgetest in enkele regio's. Het is de bedoeling dat over heel Vlaanderen uit te rollen. Sommige groepen vergen een actieve benadering om na te gaan of hun rechten voldoende worden aangesproken. In essentie moet de maatschappelijk werker zijn kantoor verlaten, wat in de methodiek is ingebed. Steeds meer lokale besturen zetten expliciet in op de strijd tegen eenzaamheid en andere thema's.

Het Dolfijntje is uit de gevarenzone gehaald. Er moet worden gezocht waar dat ondergebracht kan worden. Verdere oplossingen zoeken is niet louter zijn verantwoordelijkheid. Wat beloofd is, is ook gebeurd.

Voor het W²-decreet is het sluitstuk de regelgeving inzake sociale economie. Voor de trajecten is bepaald dat wie instaat voor begeleiding dat kan blijven doen. Een duurzame regeling voor de toekomst is noodzakelijk, en moet in de desbetreffende regelgeving worden opgenomen. Als het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin hier krediet voor uittrekt, probeert het in eerste instantie die groepen in het systeem te krijgen die bij het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin aankloppen voor arbeidsmatige activiteiten. Het is een geleidelijk proces. Het verbaast minister Jo Vandeurzen dat de heer Van Malderen het als sectoraal denken bestempelt. W² is immers een voorbeeld van intersectoraal redeneren.

Bart Van Malderen ziet een verschil tussen de principes en de uitvoering.

– GB0-1GCD2AE-WT – werking en toelagen – Vlaams Intersectoraal Akkoord

Elke Van den Brandt zegt dat er een onderhandelingskader is afgesproken. Zijn de krachtlijnen behouden? Zijn dat de drie pijlers waarop de onderhandeling stoelt of zijn ze veranderd? Is er zicht op de timing?

Minister *Jo Vandeurzen* bevestigt de drie pijlers: koopkracht, kwaliteit en uitbreiding. De twee laatste hebben direct met elkaar te maken omdat werkdruk ermee gerelateerd is. De onderhandelingen lopen nog. Er lopen sectorale negotiaties. Het kader blijft behouden.

Naarmate de tijd vordert, worden geleidelijk zaken in de begroting opgenomen. Het deel van het uitbreidingsbeleid dat het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin initieel aan de VIA-onderhandelingen heeft toegevoegd en dat op 2018 slaat, zit grotendeels in deze begroting. Het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wou de onderhandelaars van een budget voorzien als opstap richting 2020 voor de koopkracht. Het is aan de sociale partners om tot een akkoord te komen over de concrete invulling. Voor 2018 kan dat budget niet stijgen maar het is een akkoord dat voor meerdere jaren zal gelden. De minister hoopt op een zo snel mogelijk akkoord.

Bart Van Malderen vraagt hoeveel percent koopkrachtverhoging de minister denkt te realiseren met 8 miljoen euro.

Minister *Jo Vandeurzen* stelt dat de 8 miljoen euro recurrent wordt in 2019 en 2020, maar moet tegen dan wel deel zijn van de 1,1 percent koopkracht. Het maakt deel uit van een opbouw. Dan moet men met de sociale partners tot een overeenkomst komen. De Vlaamse Regering moet er dan al dan niet mee instemmen. Het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin maakt daar middelen voor vrij.

Bart Van Malderen wil weten hoe groot de totale loonmassa van de betrokken sectoren is.

Minister *Jo Vandeurzen* schat afgerond op 7 miljard euro. De sociale partners hebben eerder gevraagd naar opstapmogelijkheden in functie van de koopkracht en de Vlaamse Regering heeft dat bekeken voor 2018, 2019 en 2020.

Elke Van den Brandt is tevreden dat de gesprekken lopen en dat de drie krachtlijnen behouden blijven. Ze veronderstelt dat er wat jaloers gekeken wordt naar de 100 miljoen euro voor Onderwijs. Ook zij hoopt alvast dat er sprake is

van een opstap en dat men zo de sector kan versterken, niet alleen inzake loon maar ook qua capaciteit en kwaliteit.

Minister *Jo Vandeurzen* verzekert dat de Vlaamse Regering geen ander kader creëert voor Onderwijs, Welzijn of Openbaar Ambt. De bedragen lopen gelijk.

Elke Van den Brandt herinnert zich dat er 100 miljoen euro is aangekondigd voor loopbanen voor leerkrachten.

Minister *Jo Vandeurzen* legt uit dat als de Vlaamse Regering beslist te gaan voor koopkracht, ze de beschikbare bedragen bepaalt aan de hand van dezelfde parameters. Over de besteding kan worden gepraat.

Bart Van Malderen maakt een snelle berekening en komt uit op een koopkrachtstijging van 0,001 of 0,002 percent. Hij kan ook het budget van 8 miljoen euro delen door het aantal personeelsleden. Het lid hoopt dat het echt om een opstap gaat. Als men 8 miljoen pro memorie zet, geeft men ook aan dat men iets wil doen. Bij de begrotingscontrole wil Bart Van Malderen een ander cijfer zien. Zo niet, is een akkoord ondenkbaar.

Minister *Jo Vandeurzen* besluit dat hij beter het bedrag in de provisie had gestopt. Hij vindt het te gek voor woorden: er is gevraagd naar koopkrachtmaatregelen tegen 2020. In de twee jaar daarvoor is de minister bereid om een opstap te doen zoals de syndicale organisaties hebben gevraagd. Dat is niet wat er in 2019 kan gebeuren en niet wat het in 2020 op kruissnelheid zal zijn. Bovendien is dat maar één aspect van het akkoord.

- GB0-1GCD2AI-WT – werking en toelagen – juridische eerstelijnsbijstand
- GB0-1GCD2AK-WT – werking en toelagen – justitiehuisen en elektronisch toezicht
- GB0-1GCD2AT-IS – interne stromen – Commissies voor Juridische Bijstand (CJB)

Lorin Parys zegt dat te veel of onterecht betaalde leefvergoedingen worden teruggevorderd door het Departement WVG of de justitiehuisen. Geregeld laat de minister horen naar een geautomatiseerd systeem streven. Bij de bespreking van de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2016-2017 was er sprake van om de terugvorderingen te maximaliseren. De automatisering en uitrol van de ICT-systemen zouden mogelijk worden in 2017. Wat is de stand van zaken? Zijn er al effecten in aantal en absolute bedragen?

In juli 2014 werd Vlaanderen bevoegd voor het elektronisch toezicht. In januari 2015 moesten de nieuwe enkelbanden geleverd zijn, maar pas in februari 2015 werd de eerste aanbesteding gepubliceerd. In februari 2016 werd de aanbesteding stopgezet en schorste de Raad van State alle beslissingen. In augustus 2016 is een nieuwe aanbesteding begonnen. Ook die is stopgezet omdat er een aantal niet-regelmatige offertes is ingediend. De derde procedure is een onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking. De uiterste datum van indiening was 27 juli 2017. Er zijn drie offertes ingediend. Wat kan de minister daarover vertellen? Wanneer kunnen de nieuwe enkelbanden in gebruik worden genomen?

Elke Van den Brandt ziet een kleine verschuiving in de begroting voor de juridische eerstelijnsbijstand. Volgens de beleidsbrief wordt dat hervormd aan de hand van een parlementair initiatief. Ze vraagt om transparantie zodat het initiatief algemeen gesteund wordt. Blijft de samenstelling van de commissie behouden? De Huurdersbond vreest uit de commissie te vallen. Welke richting gaat dit uit?

Het ontwerp van decreet over de justitiehuisen is in aantocht. Wanneer wordt dat besproken door het Vlaams Parlement? Het budget voor de justitiehuisen en het elektronisch toezicht neemt toe door de kostendrijver die geldt voor het elektronisch toezicht. Verdienen de andere taken die de justitiehuisen vervullen geen extra ruimte? De justitiehuisen verdrinken in het werk. Er is een groeiplan nodig. Het kerntakendebat is al achter de rug. Er zou heel wat goed werk kunnen gebeuren, maar daar zijn tijd noch middelen voor. Hoe ziet de minister dat? Als er voor 2018 geen middelen zijn, kan dan voor 2019 wel een groeipad uitgestippeld worden? Wordt er alvast een behoefteanalyse uitgevoerd?

Elke Van den Brandt vraagt zich af of impact en relevantie van elektronisch toezicht geen evaluatie behoeven? De maatregel kan positief effect sorteren maar dan is afdoende begeleiding nodig tussen aan- en afkoppeling van de enkelband. Dat schiet er soms bij in vanwege gebrek aan tijd en ruimte. Aansluiting op elektronisch toezicht gebeurt vaak een tijd na de feiten. Dat kan een negatief effect hebben voor mensen die in de tussentijd bijvoorbeeld werk hebben gevonden. Sancties moeten worden uitgevoerd maar ze moeten ook efficiënt zijn.

De beleidsbrief kondigt ook maatregelen aan voor passende hulpverlening aan slachtoffers en daders. Er is sprake van een gericht bijkomend aanbod, maar de middelen nemen niet toe. Waarover gaat het dan? Om hoeveel euro gaat dat? Is het bijkomend aanbod omdat ander aanbod geschrappt wordt?

Ter concretisering van het actieplan worden inhoudelijke overeenkomsten afgesloten. Daar moeten budgettaire aspecten tegenover staan. In het begrotingsartikel vindt Elke Van den Brandt echter niks terug.

In de passage over het FPC wordt enkel de uitstroom naar het OPZ Rekem vermeld. Allicht zijn er nog andere manieren om uit te stromen. De uitstroom verloopt niet altijd even vlot. Wordt dat gemonitord opdat de capaciteit van het FPC voldoende wordt benut? Als uitstroom mogelijk is, moet dat ook effectief gebeuren.

Martine Taelman sluit zich aan bij de vragen over de leefvergoeding en de enkelbanden.

Minister *Jo Vandeurzen* stelt dat hij op elke IMC onderhandelt over de vraag of leefloonvergoedingen ten laste kunnen worden genomen van de normale budgetten, met name die van OCMW of federale overheid. Dat is voornamelijk nog niet gelukt.

Voor de justitiehuisen is een krachttoer uitgehaald om ervoor te zorgen dat de personeelsformaties op het niveau zitten waar ze hadden moeten zitten toen ze Vlaamse bevoegdheid werden.

Het klopt niet dat de Huurdersbond uit de eerstelijnsbijstandsc commissie vertrekt. Er wordt naar meer multidisciplinariteit gestreefd. Vertegenwoordigers van kwetsbare groepen moeten een rol krijgen.

De minister bevestigt dat er een parlementair initiatief komt. Hij is van oordeel dat het initiatief in eerste instantie van de meerderheid moet komen alvorens met anderen te spreken. Er is een kader nodig. De juridische eerstelijnsbijstand moet daarin ook geregeld worden.

Karine Moykens stelt dat automatisering en maximalisering van de leefvergoedingen geslaagd is. Ze worden met een ICT-programma uitbetaald, wat de

foutmarge beperkt. Uitbetalingen gebeuren per week en niet langer per maand. Zo zijn terugvorderingen teruggedrongen tot 4300 euro.

Er zijn drie offertes ingediend op de aanbesteding van nieuwe enkelbanden. De testfase is achter de rug. Daaruit moet blijken of de mogelijkheden van de aangeboden apparatuur overeenstemmen met wat wordt vooropgesteld. Het is wachten op het verslag over de beoordeling van de offertes. Dat moet toelaten vast te stellen of er een kandidaat is die beantwoordt aan het gevraagde, waarna tot de toewijzing kan worden overgegaan. Die procedure verloopt via de Inspectie van Financiën om een begrotingsakkoord aan te vragen bij de Vlaamse Regering. Omdat het om cobeheer gaat, moet ook aan Franstalige kant groen licht worden gegeven. Het duurt allicht nog een aantal maanden, maar de laatste rechte lijn is ingezet.

Lorin Parys is tevreden met het terugdringen van de terugvorderingen en wijst op de efficiëntiewinst die digitalisering biedt. Hij verwacht uitsluitsel over de nieuwe enkelbanden in januari 2018, maar betreurt de duur van het proces.

Karine Moykens hoopt op een beslissing over de tender in januari 2018, maar kan niet zeggen wanneer de eerste levering mag worden verwacht. Ze onderstreept dat er alles aan is gedaan om de levering van de huidige enkelbanden te laten doorgaan voor het geval de procedure blijft aanslepen.

Lorin Parys is blij dat voor continuïteit wordt gezorgd. Het materiaal van 3M dat onder het oude systeem wordt geleverd, zijn maar kosten op het sterfhuis. Dat materiaal is over luttele weken misschien niet meer bruikbaar.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat een nog niet ingevulde budgettaire lijn van het federale niveau aangewend wordt voor daderhulp. Die middelen worden ingezet voor disengagementtrajecten en voor het forensische aanbod en consults in de geestelijke gezondheidszorg.

De minister steekt mevrouw Moykens een pluim op de hoed. Wie in de gevangenis op een enkelband wacht, krijgt zoals bedoeld binnen de zes maanden een slot. Na een beslissing door een gerechtelijke overheid, wordt binnen 48 uur gehandeld.

– GB0-1GCD2AV-IS – interne stromen – EVA VASGAZ

Elke Van den Brandt zegt dat Vlaanderen de sociale kaart van de provincies overneemt. Hoe wordt dat gelinkt aan het debat over de eerstelijnszones? Hoe is ontsluiting op regioniveau, wat opportuniteiten biedt, mogelijk?

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat over de uitvoering van het eerstelijnsplan een programmamanagement is opgezet met een externe consultant. De projectfiches, waaronder een over gegevensdeling en de sociale kaart, worden kortelings besproken door de stuurgroep. Aansluiting moet ertoe leiden dat gegevens bruikbaar zijn op het terrein.

– GB0-1GCD2AW-IS – interne stromen – EVA Integratie en Inburgering

Bart Van Malderen zegt dat het budget voor tolkendiensten geïndexeerd wordt met ongeveer 1000 euro. De vraag blijft hoeveel uren er nodig zijn om volwaardig te participeren aan de samenleving. Het urenquotum was tot voor enkele jaren doorgaans in november al op waardoor doven gedurende twee maanden al hun afspraken moesten verzetten. Dat is aangepast maar een echte uitbreiding van het aantal uren blijft uit.

– GB0-1GCD2AX-IS – interne stromen – DAB CICOV

Bart Van Malderen leest elk jaar in de toelichting bij dit begrotingsartikel dat het krediet verminderd wordt omdat er nog geen vormingsinitiatieven gepland zijn. Waarom wordt dat beleid aangehouden? Er is altijd een overdracht naar het volgende jaar met een vermindering op basis van de activiteiten. Zijn er in 2018 activiteiten gepland? Of wordt de beschikbare infrastructuur enkel verhuurd?

Karine Moykens licht toe dat Groendaalheyde uit twee dossiers bestaat. Enerzijds is er het gebouwenbeheer. Omdat het Departement WVG dat niet als een kernopdracht beschouwt, neemt het Facilitair Bedrijf dat over. Er loopt bijvoorbeeld een nieuwe aanbesteding voor het onderhoud. Anderzijds is er de uitbating van Groendaalheyde. Het domein wordt tegen betaling gebruikt voor opleiding, vorming en teamactiviteiten door alle entiteiten van de Vlaamse overheid. Er wordt onderzocht hoe het domein in de markt kan worden gezet en eventueel aangeboden aan externen, om zo meer inkomsten te genereren. Het laatste is nog niet geoperationaliseerd.

– GB0-1GDD2AC-WT – werking en toelagen – beleid over ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg

Freya Van den Bossche ziet een besparing van 44.000 euro op de personeelsbudgetten. Hebben die besparingen een weerslag op de zorg?

Karine Moykens herhaalt dat met uitzondering van het Departement WVG en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid alle andere entiteiten vrijgesteld zijn van de besparingen op koppen en personeelsbudgetten. De solidariteit binnen het beleidsdomein is evenwel dermate dat entiteiten die niet hoeven te besparen, wel beseffen dat het voor het Departement WVG en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid niet evident is om te blijven functioneren. De besparing op koppen blijft bij de beide entiteiten, maar de andere entiteiten dragen financieel een steentje bij als dat dat geen problematische gevolgen heeft voor het eigen personeelsbestand.

Omdat ouder personeel uitstroomt en vervangen wordt door jongeren medewerkers hebben OPZ Geel en Rekem samen een marge van 44.000 euro. Het Departement WVG en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid krijgen zo wat ruimte om te vervangen. De besparing heeft geen impact op het aanbod van en werkgelegenheid in de OPZ's.

Freya Van den Bossche begrijpt dat deze besparing geen impact heeft op de zorg. Ze kan zich vinden in de vrijwillige bijdrage.

– GB0-1GID2AY-IS – interne stromen - VIPA

Tine van der Vloet zegt dat samen met de VAPH-sector een concept is uitgetekend over de impact van de persoonsvolgende financiering op de infrastructuurbetoelaging. In het najaar 2017 behandelt de Vlaamse Regering het regelgevend kader. Hoe zal dat eruit zien? Werkt dat systeem persoonsvolgend?

Elke Van den Brandt sluit zich daarbij aan, en vraagt of de timing gehaald wordt.

Het infrastructuurforfait van 5 euro wordt vanaf 2018 uitbetaald. Hoe wordt de impact gemonitord? 5 euro betekent immers een sterke daling van de overheidsinput.

Het is een goede zaak dat alle voorzieningen een gratis energiediagnose krijgen. Ze rekent erop dat het engagement om de nodige renovatiewerken uit te voeren, wordt gehonoreerd.

In de sector van de personen met een handicap worden de woon- en leefkosten van de zorgkosten gesplitst. Wie in een slecht geïsoleerde voorziening verblijft, wordt geconfronteerd met een hoge energierekening. Bewoners zijn echter afhankelijk van de bereidheid van de voorziening om een energiebesparende renovatie uit te voeren zodat hun energiefactuur daalt. Is het mogelijk deze groep prioriteit te geven? Is een lager btw-tarief mogelijk voor deze groep?

Bart Van Malderen zegt dat de omvorming van het VIPA tot kenniscentrum een doelstelling blijft in de beleidsbrief. Er is echter budgettair geen spoor van terug te vinden. Wat is de stand van zaken? Wat mag er in 2018 verwacht worden?

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat er overlegd wordt en advies ingewonnen wordt over de impact van de persoonsvolgende financiering. De betoelaging moet worden gekoppeld aan het gebruik van de kamer. Het gaat om infrastructuur voor personen wier zorgzwaarte meer investeringen vergt dan genormaliseerd wonen. Voor bepaalde zorgzwaartes die extra uitgaven veronderstellen, wordt een koppeling gemaakt met het gebruik van de gebouwen. Dat betekent dat bepaalde vormen geen investeringssubsidies meer krijgen omdat ze als woonvormen worden beschouwd die geen extra investeringen vergen vanwege zorgzwaarte. Dat wordt nog niet besproken door de Vlaamse Regering.

Om het infrastructuurforfait te ontvangen, gelden voorwaarden. Er moet bewijs zijn dat het forfait nodig is voor de infrastructuur en afgetrokken wordt van op de bewonersfactuur.

Er komt een oproep voor de uitgaven van het Klimaatfonds, maar dat is nog niet nader gespecificeerd.

Tijdens de vorige regeerperiode is een btw-verlaging afgesproken met federaal minister Geens voor de bouw van woningen voor personen met een handicap. Dat past in het perspectief van genormaliseerd wonen. Het is een fiscale incentive om de bouw van dergelijke infrastructuur te faciliteren.

Karine Moykens verwijst naar de Energieprestatiediagnoses op Maat in samenwerking met het Vlaams Energiebedrijf. Ongeveer 500 entiteiten hebben een aanvraag ingediend. Daarvan zijn er 326 aan een van de dertien daarvoor aangestelde studiebureaus bezorgd voor uitvoering en 63 zijn al uitgevoerd. De Vlaamse Regering krijgt kortelings het betalingsbesluit ter goedkeuring. Het Vlaams Energiebedrijf financiert de diagnoses voorlopig. Na de audit volgt voor de grote dossiers (ziekenhuizen en woonzorgcentra) feedback om aan te geven welke ingrepen de energieprestaties verbeteren.

Er komt ook een call voor de projecten met de grootste CO₂-impact die gebaat zijn bij de toekenning van steunmaatregelen. Dat wordt verder besproken. Elke drie maanden is er overleg met het Vlaams Energiebedrijf om de voortgang te volgen en om de middelen zo doelmatig mogelijk in te zetten. De eerste Energieprestatiediagnoses op Maat zijn relevant. Er wordt onderzocht wat er te groeperen valt en hoe dat samen met de koepelorganisaties extra nadruk kan krijgen. Bij de keuze tussen VIPA-steun of projectsubsidie wordt zo het grootste rendement nagestreefd.

Elke Van den Brandt is tevreden met de informatie. Haar vraag gaat erover dat voorzieningen in de sector van personen met een handicap de woon- en leefkosten voortaan aan de bewoners zullen doorrekenen. Die gebruikers staan

zwak tegenover een voorziening die haar hoge energiefactuur doorschuift. Het is een heel kwetsbare groep. Kan van dergelijke voorzieningen geen prioriteit worden gemaakt? Kan men laten weten hoeveel middelen er voor het Klimaatfonds vanuit WVG beschikbaar zijn? Kan het btw-tarief op de energiefactuur van deze kwetsbare groep verlaagd worden tot het sociaal tarief?

Over welk deel van het Klimaatfonds beschikt het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin?

Personen met een handicap zullen vanaf een bepaalde zorgzwaarte een extra ticket in hun rugzak krijgen waarmee infrastructuursubsidies betaald worden.

Ze herhaalt haar vraag om de impact van het infrastructuurforfait permanent te monitoren.

Minister *Jo Vandeurzen* verklaart dat sinds 1 januari 2014 6 percent btw wordt betaald op investeringen in onroerende goederen door vzw's en vennootschappen met sociaal oogmerk die in het kader van het huisvestingsbeleid voor personen met een handicap worden erkend door de bevoegde overheid. Op basis van die afspraken kan het VAPH een initiatiefnemer erkennen waardoor hij in aanmerking komt voor het verlaagde tarief.

Elke Van den Brandt herhaalt dat het haar gaat om de energiefactuur. Het sociaal tarief is niet mogelijk omdat het niet om individuele meters gaat.

Minister *Jo Vandeurzen* laat nagaan of energie-investeringen in onroerend goed voor personen met een handicap onder het toepassingsgebied vallen van de verlaagde btw.

Karine Moykens meent dat in eerste instantie het probleem in kaart moet worden gebracht, waarvoor de energieprestatiediagnose het middel bij uitstek zijn. Ziekenhuizen en woonzorgcentra tekenen er gretig op in, maar de sector van personen met een handicap blijft achterop. De Departement WVG vraagt aan de koepels om de voorzieningen hiervoor warm te maken. De ingreep is gratis. Er is enkel het engagement om binnen vijf jaar iets te doen aan wat wordt vastgesteld. Eenmaal geïnventariseerd kunnen prioriteiten worden vastgelegd. Mocht blijken dat infrastructuur een aanzienlijke verbetering kan worden bewerkstelligd, dan kan dat meegenomen worden in de overweging.

Minister *Jo Vandeurzen* voegt toe dat er nog geen definitieve regeling is. Het is de bedoeling de investeringssteun te organiseren zoals in de woonzorgcentra: er is enkel steun voor gebouwaanpassingen bij effectief gebruik. Het moet om een exploitatie-uitgave gaan. Dat maakt de steun vraaggestuurd.

Voor de minderjarigen loopt het oude systeem met een gebruiksvergoeding door. Vanwege de ESR-problemen is dat klassieke VIPA-financiering. Alle investeringsdossier voor minderjarigen met een handicap zijn gehonoreerd.

Karine Moykens legt uit dat in 2017 prioriteit is gegeven aan de nieuwe regelgeving voor de ouderensector, de ziekenhuissector en de sector van personen met een handicap. Intussen is het VIPA het kenniscentrum aan het uitbouwen. Medewerkers hebben opleidingen gevolgd om het kenniscentrum vorm te geven. Er zijn geen extra budgetten voor. Essentieel zijn menskracht en kennis van de ingenieurs. Dat is in voorbereiding met het oog op ontplooiing en uitrol in 2018 voor een aantal geselecteerde thema's. Het kenniscentrum wordt geleidelijk opgebouwd. Een kenniscentrum ontstaat niet van de ene op de andere dag voor alle aspecten.

Bart Van Malderen leest dat ziekenhuizen in najaar van 2017 een bedrag ontvangen voor instandhouding van de bestaande infrastructuur zonder specifieke aanvraagprocedure. Voor een aantal ziekenhuizen met goedgekeurde investeringsprojecten op de VIPA-bouwkalender, waarvoor de financiering aanvankelijk via het (federale) Budget Financiële Middelen zou verlopen, wordt het nodige gedaan om in de plaats daarvan een strategisch forfait uit te keren. Daarnaast wordt bijkomend investeren in preciaire ziekenhuisinfrastructuur mogelijk. Kan dat meer gedetailleerd worden? Welke dossiers kunnen zonder aanvraagprocedure? Welk budget wordt uitgetrokken? Een aantal ziekenhuizen krijgt een strategisch forfait. Zijn er ook die dat niet krijgen? Om hoeveel ziekenhuizen gaat het? Hoe zijn ze geselecteerd? Zijn er ziekenhuizen die helemaal niets krijgen? Welk perspectief krijgen zij?

Minister *Jo Vandeurzen* licht toe dat ziekenhuisinvesteringen vele vormen aannemen. Er zijn klassieke VIPA-subsidies. Voor de staatsvorming was dat een jaarlijkse gebruiksvergoeding per jaar. Die moet inmiddels na een Europese beslissing ESR-matig aangerekend worden op het ogenblik dat de verbintenis effectief ontstaat bij ingebruikname van het gebouw. Vervolgens zijn er de ziekenhuisinvesteringen uit het budget financiële middelen op grond van de VIPA-bouwkalender: 60 percent van het VIPA en 40 percent uit de exploitatiefactuur en het Budget Financiële Middelen. Ook dat is onderhevig aan de nieuwe ESR-definitie, en overgeheveld van het federale niveau.

De ziekenhuisfinancieringsregeling bevat voorts een regeling voor groot onderhoud en herconditionering, waarbij de FOD Volksgezondheid bepaalde uitgaven moest aanvaarden. De aanvaarding gebeurde tijdens de inspectie van het boekjaar. Er is zes jaar vertraging waardoor Vlaanderen betalingen moet budgetteren voor boekjaren van voor de zesde staatsvorming. Dat bedrag wordt ESR-matig buiten de begroting gehouden. Het totaalbudget is onbekend en kan enkel geraamd worden. Dat systeem is stopgezet.

Vervolgens is er nog een derde deel uit het Budget Financiële Middelen dat ziekenhuizen kregen voor apparatuur. Dat wordt naar Vlaanderen overgeheveld.

Voor de ziekenhuizen is een nieuw financieringssysteem opgezet in 2017. Het bestaat uit twee onderdelen. Het instandhoudingsforfait is een voortzetting van groot onderhoud en herconditioneringswerken. Aan de hand van parameters krijgt elk ziekenhuis dat automatisch. Vroeger toegekende financiering voor dat soort werken, wordt verrekend in het forfait. De ziekenhuizen zijn geresponsabiliseerd. Daarnaast is er het strategisch forfait voor de grote werken. Dat behelst de VIPA-financiering plus de 40 percent van vroeger. Het wordt alleen toegekend als er een zorgstrategisch plan is. Omdat het een forfait is, zijn controles en dergelijke niet nodig.

Ziekenhuizen met een VIPA-toezegging die nog niet/nog maar pas in gebruik zijn genomen, komen onder het nieuwe systeem om het ESR-effect, dat onrechtvaardig eenmalig groot zou zijn op de begroting, opnieuw in proportie te krijgen. Hierover maakt het Rekenhof een bedenking. Nog één ziekenhuis moet beslissen, maar de minister is er zeker van dat nog in 2017 te kunnen afronden. Met alle ziekenhuizen, die aan het bouwen zijn of gebouwd hebben, moet apart onderhandeld worden om de oude federale en Vlaamse engagementen te vertalen naar een strategisch forfait, wat een complexe procedure is. Er wordt met elk ziekenhuis afzonderlijk onderhandeld op basis van een aantal criteria. Het zijn de eerste ziekenhuizen die een strategisch forfait zullen ontvangen.

Er zijn nog enkele ziekenhuizen die met het oog op vrijheidsberovende maatregelen een infrastructurele vraag hebben. De minister gaat in de jaren

2018 en 2019 na welke beperkte groep ziekenhuizen daarvoor nog een strategisch forfait moet krijgen.

Peter Persyn vraagt of in zorgstrategische plannen per ziekenhuis rekening wordt gehouden met de ziekenhuisnetwerken.

Minister *Jo Vandeurzen* beaamt dat volgens het Vlaamse regeerakkoord de zorgstrategische planningsoefening niet louter dient om een investeringsaanvraag te documenteren maar breder moet gaan. Er wordt gewerkt aan een regelgeving die een regionaal zorgstrategisch plan oplegt waarin ook andere partners dan de ziekenhuizen betrokken worden. Op basis daarvan vormt de Vlaamse overheid haar opportuniteitsoordeel. Een consultant ontwikkelt een methodologie voor behoefteramingen vanuit patiëntperspectief. Eenmaal de plannen definitief zijn, zullen beslissingen over planningsvergunningen, erkenningen en investeringsvragen worden genomen op basis van de vraag of ze passen in de regionale zorgstrategische planning. In de huidige stand van zaken ziet de ministers drie vormen van zorgstrategische plannen: de regionale zorgstrategische plannen die per netwerk worden opgesteld, de thematische zorgstrategische plannen (bijvoorbeeld voor beroertezorg of zeldzame ziektes), en individueel zorgstrategisch plannen die moet passen in één van de voorgaande. De regelgeving wordt voorbereid maar is geconditioneerd door de vorming van klinische netwerken op federaal niveau. Omdat beide moeten sporen temporeert minister *Jo Vandeurzen*.

Jan Bertels stemt in met de basisfilosofie, maar de afstemming met de federale klinische netwerken mag geen vertraging worden. Niemand weet immers of de federale ziekenhuisfinanciering rond raakt.

Voor minister *Jo Vandeurzen* zit daarin de moeilijkheid. In een ideale wereld is het regionaal werkingsgebied homogeen afgestemd op het regionale zorgstrategische plan, de actieradius van de klinische netwerken voor de locoregionale zorgopdrachten, op de SEL's en de Logo-bovenbouw en ook op de geestelijke gezondheidszorg. Het voegt ook meerdere eerstelijnszones samen.

Aanvankelijk werd gedacht dat de definitie van de eerstelijnszone achter de klinische netwerken zou komen, maar allicht is de volgorde inmiddels omgekeerd. Op het terrein zijn de Vlaamse ziekenhuizen – in tegenstelling tot de Brusselse en de Waalse – al langer bezig met het vormen van netwerken. Niet altijd om af te stemmen over de basisspecialistische zorg en met de eerste lijn, maar vaak om afspraken te maken over supraregionale zorgopdrachten.

Vlaanderen wil aanknopen met de regionale omschrijving om de zorgstrategische regionale definitie te bepalen. De Vlaamse Gemeenschap heeft op de recentste IMC toegezegd mee te werken aan de plannen, opdat ze consistent zouden zijn, maar tegelijk gevraagd het tempo op te drijven.

Dankzij de opmaak van het Zorgstrategisch Plan Vlaanderen is er zicht op de patiëntenflow richting basisspecialistische zorg. Vlaanderen met een computerprogramma opdelen in bijvoorbeeld veertien zones waarin de ziekenhuizen worden verenigd die patiënten aantrekken uit dezelfde gemeentes, is louter oriënterend. Er zijn de historisch gegroeide samenwerkingen en het onderhandelingskader van de ziekenhuizen. Dat proces moet uiteindelijk tot een legistiek kader leiden. Wie het daarmee eens is, moet dat steunen als er knopen moeten worden doorgehakt.

Peter Persyn meent dat Vlaanderen met zijn expertise het voortouw kan nemen. De zorgstrategische plannen zijn niet nieuw: de Logo's zijn opgericht op basis van een eerste oefening en bleken de aanzet tot een evolutie.

Voorts wil hij toezeggingen vermijden aan ziekenhuisdirecties die de vlucht vooruit nemen en nog bijbouwen ongeacht wat de toekomst brengt. Het gaat om grote investeringen, die na verloop van tijd leeg komen te staan vanwege de keuzes die in de zorgstrategische plannen worden gemaakt. Het is van belang dat Vlaanderen daarin de bovenhand houdt.

Bart Van Malderen is tevreden met het overzicht, maar zijn vraag was cijfermatig. Hoe verhoudt de bijdrage aan dagelijks onderhoud en instandhouding van de infrastructuur zich tot wat wordt overgenomen van de in het verleden aangegane engagementen? Die verhouding geeft aan hoe snel de historische engagementen worden weggewerkt. Zijn er ziekenhuizen die uit de boot vallen en welk perspectief hebben ze?

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat elk ziekenhuis in principe een instandhoudingsforfait krijgt, maar het kan dat ze weinig krijgen omdat ze grote onderhouds- en herconditioneringswerken meedragen uit het verleden. De eerste jaren kunnen de afschrijvingen hoger liggen dan het instandhoudingsforfait. Het strategisch forfait krijgt een ziekenhuis pas vanaf ingebruikname van de infrastructuur. Van een eerste groep moet wat al liep aan engagementen worden meegenomen. Daarna wordt wat precair is aangepakt, waarna het systeem kan evolueren.

Aan alle ziekenhuizen met vragen over de opportuniteit van bepaalde samenwerkingsmodellen, wordt gezegd geen onherroepelijke beslissingen te nemen vooraleer het kader duidelijk is. Een en ander is al mogelijk dankzij het Zorgstrategisch Plan Vlaanderen. Inzake zeldzame ziektes en beroertezorg zijn al stappen gezet. De sector vraagt grote consistentie tussen het federale en het Vlaams niveau. Afstemming over definities en concepten is wenselijk stelt minister *Jo Vandeurzen*. Er is bij de federale overheid op respect voor de Vlaamse bevoegdheden aangedrongen. Organieke regels en programmatie zijn federale bevoegdheid. Erkenningen en al de rest komen de Gemeenschappen toe. De ziekenhuisfinanciering zorgt voor de grootste sturingsfactor. Behalve de vermelde investeringen zit dat op federaal niveau.

3. Zorginspectie

Elke Van den Brandt verwacht nog een stevig debat over het ontwerp van decreet houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid. Hoe zal de aangekondigde certificering in de ouderenzorg verlopen? Welke organen kunnen certificeren? Wat is de timing?

Zorginspectie controleert systematisch op het gebruik van het Nederlands. Is er ook een proactief beleid? Er is een probleem in Brussel en omgeving. Voorzieningen zijn soms al blij dat ze personeel hebben. Maar misschien voeren bepaalde organisaties niet voldoende beleid. Wat doet men daarmee? Wat is het vervolgtraject als Zorginspectie tekorten vaststelt? Woonzorgcentra hebben soms personeel dat Nederlands spreekt, maar daar is kennis van het dialect belangrijk.

Minister *Jo Vandeurzen* volgt het SAR-advies dat taalgebruik onder kwaliteitsbeleid indeelt. Het Kwaliteitsdecreet van 17 oktober 2003 is derhalve van toepassing. Als het zo in de regelgeving staat, wordt het gecontroleerd. In de kinderopvang is het een aandachtspunt aangezien er in de Vlaamse Rand enkele voorzieningen zijn waarover discussie is.

Met de sector van de woonzorgcentra is de afspraak gemaakt om in overleg te bekijken hoe een certificeringssysteem kan worden ontwikkeld. Vooraleer certificering tot een ander overheidstoezicht leidt, moet aan een aantal minimale eisen worden voldaan. Een van de belangrijkste en tegelijk de moeilijkste

vereisten is onafhankelijkheid ten opzichte van de voorzieningen. De private social profit heeft geëxperimenteerd met het PREZO-systeem, en gaat na hoe het kan worden uitgerold. Op zich is dat een goede zaak, maar het garandeert geen gedifferentieerd toezicht vooraleer de sleutelvraag is beantwoord.

Voor de ziekenhuizen ligt dat anders omdat de onafhankelijkheid van de ziekenhuisaccreditatieorganisaties internationaal is gewaarborgd. Dat is er voor de residentiële ouderenzorg nog niet.

4. Zorg en Gezondheid

4.1. Ontvangstartikelen

- GE0-9GDDTAE-OW – ontvangsten werking en toelagen – preventief gezondheidsbeleid

Jan Bertels begrijpt de logica achter de aangepaste inkomsten uit door het RIZIV gefinancierde projecten. Hij kan in de RIZIV-begroting niet terugvinden waar de korting vandaan komt.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat een aantal projectlijnen loopt, onder meer in het kader van asiel en vaccins. De lijst van RIZIV-ontvangsten wordt bezorgd.

Dirk Dewolf, administrateur-generaal van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, vult aan dat het deels om IT-projecten gaat, bijvoorbeeld het connecteren van woonzorgcentra met huisartsen en apotheken. Een deel komt van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voor de verwerking van sterftcijfers en vaccins. Ten opzichte van 2017 is er een verwachte inkomstendaling omdat het RIZIV minder financiert voor IT-projecten.

4.2. Uitgavenartikelen

- GE0-1GDD2AB-PA – participaties – beleid eerstelijnsgezondheidszorg

Elke Van den Brandt ziet in de hervorming van de eerstelijnsgezondheidszorg een aantal kansen. Of het zover komt, blijft onduidelijk. De eerstelijnsconferentie van 2016 heeft geen afgebakende eerstelijnszones opgeleverd. Het is de bedoeling dat de eerstelijnszones gevormd worden. Er is een oproep: lokale besturen moeten tegen december 2017 projecten indienen. Zullen er voorstellen ingediend worden? Wat is de verwachte grootteorde? Is er voldoende budget om alle voorstellen te honoreren of moet er geselecteerd worden?

De zorgregio's zijn evenmin al afgebakend. De beleidsbrief ziet de zorgregio's in een ideaal scenario aansluiten bij de toekomstige federale ziekenhuisnetwerken. Elke Van den Brandt beaamt dat regionale zorgzones op elkaar worden afgestemd. Het komt het beleid toe de grenzen te trekken. Zo niet ontstaan er misschien zorgzones en eerstelijnszones die niet in de kaders passen. In welke mate zijn de regionale zorgzones, los van de eerstelijnszones, al in opbouw? Gebeurt de afbakening van die veertien regionale zorgzones zoals voor de eerstelijnszones is gebeurd? Of gaat minister Vandeurzen op een meer stringente manier aan de slag?

Dender en Zuid-Limburg hebben proefprojecten met eerstelijnszones. Hoe draaien ze? Kunnen er al lessen uit worden getrokken?

SEL's, GDT's en LMN's moeten in de eerstelijnszones met de regionale omkadering terechtkomen. De transitie van de bestaande structuren kan niet van de ene op de andere dag. De regionale zones opstarten terwijl de SEL's nog

functioneren gaat niet, maar in afwachting zijn ze nog nodig. Hoe zal de overgang verlopen? Zal er een tijdlang een overlap zijn met een hogere financiering?

Transitie vergt heel wat tijd en denkwerk. Diverse gemeenten willen deze uitdaging laten passeren. Behalve coördinatoren of transitiecoaches (5,5 vte) is daarvoor weinig omkadering. Is de minister bereid om daarvoor ruimte vrij te maken? Hoe worden de transitiecoaches verdeeld?

Met de gespecialiseerde zorg moet ook worden samengewerkt. Hoe ziet de minister de dialoog? De eerstelijnszones mogen niet volledig losstaan van de tweede en derde lijn. Hoe krijgt dat vorm?

Zowat 70 percent van de bevolking heeft een globaal medisch dossier. De eerstelijnszones waarin de zorgactoren vertegenwoordigd zijn, vormen een unieke kans om met zorg- en ondersteuningsplannen aan de slag te gaan. Wordt het globaal medisch dossier omgezet of komen de plannen naast elkaar te staan? Wat is het einddoel? Dat moet efficiëntie-oefeningen en meer patiëntgerichte omkadering mogelijk maken.

Wat is de stand van zaken voor het Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn?

Elke Van den Brandt veronderstelt dat de achterstallige Impulseo-betalingen zijn rechtgezet. Het fonds moet worden herbekeken en geheroriënteerd. Kan de minister de krachtlijnen toelichten?

Jan Bertels stipt aan dat de lokale besturen van de transitiecoaches de vraag kregen om tegen 31 december 2017 een conceptakkoord op te maken. Als daarover een akkoord wordt bereikt met onder meer de huisartsenkringen, moet de gemeenteraad daarover een beslissing nemen. Er wordt een principiële akkoord gevraagd waarvan de concrete invulling later wordt uitgewerkt door de verschillende betrokken welzijns- en gezondheidsactoren. Wat is de timing?

De transitiecoaches kondigen een personeelshervorming aan bij de SEL's. Elke zone zou 0,75 vte krijgen. De vraag rijst hoe om te gaan met de toegewezen vte. Wie moet de structuur mee onderbouwen en de samenwerking tussen de actoren bewerkstelligen? Voor een zone van 100.000 inwoners is dat niet vanzelfsprekend met 0,75 vte. In de begroting vindt Jan Bertels niets terug. Hij begrijpt dat het personeel verhuist of een nieuwe taak krijgt, maar niets wijst op tijdelijke ondersteuning om de eerstelijnszones te vormen.

De uitgaven voor Impulseo stijgen. Allicht zitten de achterstand en de toenemende uitgaven in 2018 vervat in het budget van 3.391.000 euro. Er wordt ook vermeld dat de middelen gaan naar maatregelen om de vestiging van huisartsen aan te moedigen. Om welke bijkomende aanmoediging gaat het? Valt dat onder Impulseo of komt het er bovenop?

Minister *Jo Vandeurzen* erkent dat transitie en afstemming een hele tijd in beslag zullen nemen. Het zal echter nooit leiden tot een kaart waarop alles zuiver is afgestemd en afgelijnd. Er is voor gekozen om de eerstelijnszones bottom-up af te lijnen zodat het voor de sector duidelijk is dat Vlaanderen in zones wordt opgedeeld. Daarmee wordt een aanbeveling van de Wereldgezondheidsorganisatie gevolgd. Tegen 2019 moet bekend zijn hoe het landschap wordt ingedeeld.

Het actieplan beschrijft hoe de ondersteuning in de eerste fase beperkt blijft omdat er een groeipad is. Er wordt onderzocht welke delen van de LMN's en SEL's naar de eerstelijnszones kunnen verhuizen, wat inhoudt dat met die medewerkers overleg gepleegd moet worden. Omdat veel LMN's al actief zijn

zoals eerstelijnszones, verandert er niet veel maar er is wel een engagement om overleg te plegen. Op de begroting voor 2017 is ongeveer 2 miljoen euro ondersteuningsbudget beschikbaar voor de eerstelijnszones. Dergelijk ondersteuningsbudget zal beschikbaar blijven. In de eerste fase is dat voor transitie en selectief versterken, en voor de zones die klaar geacht worden. De zones moeten intern consistent zijn, en passen in een gebiedsdekkende indeling. Het valt af te wachten hoe ver men komt. Sommige provincies proberen een sluitend provinciaal plan voor te leggen. In sommige provincies wordt grensoverschrijdend gewerkt. Einde 2017 zal allicht een aantal principiële akkoorden rond zijn. Waar het moeilijker loopt, moet worden onderzocht hoe de ontbrekende stukken ingevuld kunnen worden.

Er is voor elke provincie ongeveer één transitie-manager. De financiering is ondertekend. Ze moeten de zonevorming in de provincies trekken.

Finaal zal een nieuw eerstelijnsdecreet voor stabiele en recurrente financiering zorgen. De vigerende regelgeving is in revisie. Men kijkt na welke ingrepen nodig zijn om in de nieuwe realiteit te werken.

Er is een projectplan waarover de stuurgroep zich op korte termijn buigt. In het projectplan zitten een aantal projecten, het juridisch kader, en het zorg- en ondersteuningsplan. Dat laatste wordt een softwareapplicatie die gegevens verzamelt over complexe zorgsituaties. Het wordt geen databank van zorg- en ondersteuningsplannen. Er komt allicht een module waarmee patiënten gegevensdeling toestaan. Het vervangt globaal medisch dossier niet. De BelRAI moet eraan gelinkt zijn.

Het Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn zal het onderhouden, promoten en afwerken. De oprichting van dat instituut is onderdeel van het projectplan. Het zal een en ander hergroeperen. De organisatie éénlijn.be, die opleidingen geeft over eHealth-applicaties, wordt recurrent gefinancierd in het kader van dat instituut. Diverse onderzoeksopdrachten worden er gehergroepeerd, naast het Samenwerkingsplatform Eerstelijnsgezondheidszorg.

Impulso of Impulsfonds bestaat uit verschillende stukken. De effectiviteit van de incentive voor huisartsen om zich in een bepaalde regio te vestigen, is wetenschappelijk onderzocht. Het onderzoek besluit dat de eenmalige subsidie er niet toe leidt dat artsen zich in een kansarme buurt vestigen. De vraag rijst hoe daarmee om te gaan in de toekomst om blinde vlekken in te vullen. Daarover dient overleg gepleegd met de betrokken organisaties.

Voor 2017 is er een oplossing voor het Impulsbudget zodat financiering mogelijk blijft. Het budget voor 2018 houdt rekening met de groei in 2017 en met de inhaalbeweging die geïmputeerd moet worden op de begroting voor 2018. Het budget lijkt voldoende gestabiliseerd in 2018.

Er wordt overwogen de eerstelijnszones daarin een rol te geven om na te gaan waar zorgverstrekkers zich kunnen vestigen. Allicht zullen andere zorgverstrekkers de vraag stellen waarom de impulsfinanciering selectief is. De grens met het VIPA wordt aldus flinterdun.

In maart 2018 wordt een symposium georganiseerd waarin de twee proefprojecten hun ervaringen aan een breed publiek toelichten. De voorlopige feedback is voorspelbaar. Zo wordt gevraagd naar de inzet in uren van de zelfstandige zorgverstrekkers en het daaraan gekoppelde engagement. Het aantal partijen in de governance is groot: van huisartsen tot de eerstelijns geestelijke gezondheidszorg. Er moet naar een modus vivendi gezocht worden. Er is voor geopteerd om niet van bij de start allemaal een rechtspersoonlijkheid aan te nemen. Eén

organisatie houdt de pen om na te gaan of elke betrokkene zich formeel in een rechtspersoon moet organiseren. Er wordt bijvoorbeeld ook voorgesteld logistieke en faciliterende vereisten op regionaal niveau te houden en het personeel te detacheren. Zo hoeft niet elke zone een personeelsbeleid te voeren. Het is onderdeel van het projectplan. Er wordt een klankbordgroep opgericht met vertegenwoordigers van de verschillende sectoren.

De minister verwacht dat een aantal lokale besturen niet kan, wil of zal kiezen. Die zones moeten in een tweede ronde gevormd worden. Het moet duidelijk zijn dat wie aan de eerste ronde deelneemt en een principiële akkoord kan voorleggen, bij de eerste te ondersteunen niveaus hoort. Dat zal allicht niet de grote massa zijn, maar minister Jo Vandeurzen moet zeker zijn van de dragende structuren om een uitbreidings- of verstevigingsbeleid te voeren.

Het consult schat dat ongeveer 80 percent van de zones kan landen. Of dat lukt, valt af te wachten, maar er is alvast veel overleg, weet minister Jo Vandeurzen. Het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid doet de ronde van de provincies. De minister verwacht resultaten maar ook dat hij knopen zal moeten doorhakken. Hij rekent op de loyale steun van wie teleurgesteld was over het uitblijven van een beslissing op de eerstelijnsconferentie. Het proces loopt. Na contact met huisartsen meent minister Jo Vandeurzen dat het draagvlak groot is. De eerstelijnsactoren beseffen dat ze een historische kans krijgen om zich in eerstelijnszones te organiseren gezien de groeiende vraag naar thuisondersteuning en chronische zorg.

Overlap met de klinische netwerken valt in de grote steden niet uit te sluiten vanwege de bevolkingsdichtheid. In Vlaanderen moet de basisspecialistische zorg op de eerste lijn afstemmen, en niet zozeer de supraregionale functies.

Dirk Dewolf voegt er nog aan toe dat de voorstellen worden ingediend door de lokale gezondheidssector, de lokale welzijnssector en de lokale besturen samen. Dat maakt het nog complexer.

De proefprojecten leren alvast dat de nood aan competentie over change management groot is. De transitiecoaches komen als geroepen.

Er wordt tevens een algemene wil vastgesteld om uit de verrommeling te treden en aan de verkoking op de eerste lijn te ontsnappen. Tijd en mankracht zijn kritische factoren.

Veel personeelsleden van SEL's, GDT's en LMN's gaan mee op in de nieuwe structuren en nemen zelf proactief initiatief.

In het digitaal zorg- en ondersteuningsplan zijn het journaal en de agenda cruciale functies om tot multidisciplinaire zorg te komen voor een patiënt met chronische zorgnoden. Met de agenda worden afspraken multidisciplinair in samenspraak met mantelzorger en patiënt gemaakt. Dat kan een antwoord bieden op de vraag wie wat wanneer doet. Dat wordt ook zichtbaar voor alle leden van het zorgteam, de persoon met een zorgnood en zijn mantelzorger.

Het antwoord op de opdracht over de eerstelijnszone mag niet te omvangrijk zijn om voor eind 2017 klaar te zijn. De indieners van een eerstelijnszone moeten zich minstens akkoord verklaren met de goedgekeurde beleidstekst, die zestien mogelijk opdrachten opsomt. Het is niet de bedoeling van meet af al die opdrachten uit te voeren. De meest cruciale moeten worden geselecteerd. Dat is in de eerste fase de geografische afbakening van de eerstelijnszones om aldus te starten met populatiegericht denken over zorg.

Jan Bertels wil weten of de voorwaarden waarvan sprake in de beleidstekst formele voorwaarden zijn voor beslissing van de gemeenteraden? In zijn regio is men al met de teksten bezig.

Dirk Dewolf stelt dat nog niets definitief is. Het moet nog aan de minister worden voorgelegd, maar de gemeenteraadsbeslissing hoeft niet aangepast te worden.

Elke Van den Brandt veronderstelt dat in januari 2018 duidelijk wordt hoeveel aanvragen er zijn. Ze verwacht dan opnieuw een debat.

Er is een draagvlak en een sense of urgency. Het is een kwestie van tijd en mankracht. Dat kan voor bepaalde regio's een belemmering vormen omdat ze er niet toe komen overleg te plegen. Participatie is cruciaal en sommige actoren zien misschien niet meteen return. Zo dreigen mensen de boot te missen. De transitie managers zijn broodnodig maar de vraag is of zij dat kunnen bolwerken.

De 5,5 vte worden verdeeld volgens provincie. Ze pleit ervoor Brussel ook 1 vte toe te kennen. Het overleg met de gemeenten is er allicht complexer.

Hoe wordt de bevolking betrokken? Hoe wordt hun de meerwaarde van het systeem bijgebracht? Ook de patiënten moeten er hun weg in vinden. Een en ander zal allicht een mentaliteitswijziging vergen.

Voor iets nieuws, moet iets anders plaats ruimen. Het Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn is een hervorming van de lopende eerstelijnsprojecten. Zonder periode van overlap wordt dat een heikele kwestie, wat de transitie niet ten goede komt. Elke Van den Brandt pleit ervoor budget vrij te maken om die transitie soepel te laten verlopen.

Peter Persyn herinnert aan het feit dat de beweging om Vlaanderen in te delen al vijftien jaar eerder begon, en dat onder impuls van de toenmalige ministers Magda Aelvoet en Mieke Vogels. Zij hebben dat in Vlaanderen meteen ingevoerd. Het kabinet-Vandeuren heeft Domus Medica opdracht gegeven om de provinciale oefening eerst en vooral te maken met de huisartsen. Er is bottom-up heel wat werk in gekropen. Apothekers, tandartsen en thuiszorgers zijn er eerder schoorvoetend bij betrokken. De blauwdruk week marginaal af van de bestaande zorgregio's en huisartsenwachtkringen. Het is vreemd dat thans alle zeilen worden bijgezet op zoek naar een nieuwe oefening en cultuur. Voor huisartsen is het een evidentie om in de bestaande verbanden samen te werken. De oefening is door de huisartsenkringen al lang gemaakt en ving lacunes op.

Het lid uit nog twee bijkomende bezorgdheden. Een eerste betreft het Impulseo. Met het oog op de zorg voor een gelijk speelveld voor alle zorgverstrekkers en gelet op de uitdaging van de wijkgezondheidscentra rijst de vraag of geen werk moet worden gemaakt van een generieke ondersteuning van praktijkmanagement. De evaluatie van Impulseo leert dat renteloze leningen meegenomen zijn. Tegelijk is het besef gegroeid dat de praktijkvoering rationeel beschouwd moet worden met bijvoorbeeld administratieve ondersteuning en praktijkondersteuning. In de eerstelijnsgezondheidszones moet dat generiek aangepakt worden met een formule die geen onderscheid maakt voor wijkgezondheidscentra in de stedelijke context om tot een landelijk aanbod van eerstelijnspraktijken te komen.

De hoorzitting over het Vlaams Actieplan Geestelijke Gezondheid 2017-2019 (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1177/2) culmineerde in de stelling van experts dat afstemming en integratie in de eerstelijnszones essentieel is. Het is raadzaam om de geestelijke gezondheidszorg van bij aanvang in het traject mee te nemen, ook al is ze dispaars georganiseerd vanwege de historische achtergrond. De

eerstelijns psychologische functie blijkt het best zo dicht mogelijk bij de familiale context te gebeuren. Deze oefening moet meegenomen worden.

Minister *Jo Vandeurzen* vindt het belangrijk dat de regio's na stabilisatie initiatieven kunnen nemen ten behoeve van de bevolking. Daarvoor kan ondersteuning worden overwogen. In eerste instantie is het van belang om die eerstelijnszones naar behoren vorm te geven. Er wordt thans louter een principesakkoord gevraagd.

De eerste belangrijke communicatie met de bevolking zal over de Vlaamse sociale bescherming gaan. Zo moeten de nieuwe terminologie en het concept ingeburgerd raken. Er komt zeker communicatie. Het Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn wordt opgericht. De Logo's werken al volgens de logica van de eerstelijnszones. De minister verwacht dat de logica van de geografische indeling snel ingang vindt. Iedereen houdt er alvast rekening mee.

In het verleden zijn al oefeningen uitgevoerd. Het nieuwe element is de betrokkenheid van welzijnssector en lokale besturen. De VVSG stemt in met deze oefening mits de lokale besturen betrokken worden. De lokale besturen zullen hier immers op aangesproken worden.

Op enkele plaatsen loopt de huisartsenkring dwars door de gemeente. Er mag geen onduidelijkheid bestaan: de zones moeten afgebakend worden.

Met de stelling dat de geestelijke gezondheidszorg en de eerstelijns psychologische functie moet worden meegenomen, is minister Jo Vandeurzen het ook eens. Voor de artikel 107-regioafbakening is voorbehoud gevraagd omdat Vlaanderen wil nagaan hoe dat kan sporen met de regionale eerstelijnszones.

Een generiek ondersteuningssysteem van de praktijken lijkt aangewezen. Als echter alle zorgverstrekkers zeggen dat de gemeenschappen bevoegd zijn voor ondersteuning van praktijkvoering en niet de RIZIV-nomenclatuur, dan staat men voor een grondige herijking. De financiering voor huisartsen met onder meer conventies en Impulseo is ontwikkeld door inzet van de artsensyndicaten. Dat is vervolgens overgekomen. Het ondersteuningsbudget voor thuisverpleging en kinesitherapie maakt geen deel uit van de Vlaamse financiering. Theoretisch is dat mogelijk maar dat wordt de komende jaren budgettair niet onder ogen genomen. Het aanvoelen is dat deze kringwerkingen ook vragen stellen. Op termijn is dat mogelijk in de ondersteuning binnen de eerstelijnszone. Voor de verpleegkundigen alleen telt Vlaanderen 21 beroepsgroepen. Zij willen zich als thuisverpleegkundige manifesteren in de eerstelijnszone. Ze zijn zich goed bewust van de consequentie daarvan. Ze moeten zich in kringwerking organiseren over alle diensten en zelfstandigen heen om op niveau van de eerstelijnszone ondersteuning te krijgen.

- GE0-1GDD2AC-WT – werking en toelagen – beleid over ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg

Björn Anseeuw vraagt naar de exacte bedragen voor de cgg's en voor de overlegplatforms geestelijke gezondheidszorg. Hoe verhouden die bedragen zich tot de budgetten toegekend in de voorgaande jaren?

Voor vroegdetectie bij kinderen en jongeren zijn extra middelen aangekondigd. Zijn die middelen terug te vinden onder dit begrotingsartikel?

Elke Van den Brandt vraagt hoe de overlegplatforms zich verhouden tot de andere actoren.

Voor Groen is het belangrijk dat de cgg's versterkt worden. Minister Vandeurzen verwijst naar de investering in de cgg's ten behoeve van jongeren, maar van een structurele versterking is geen sprake. De cgg's versterken zou een grote stap vooruit betekenen.

Vlaanderen heeft nog een mogelijkheid om een grote stap vooruit te zetten. Vlaanderen bestendigt de eerstelijns psychologische functie tot februari 2019 om ze zo een rol te geven in de eerstelijnszones. Niets belet Vlaanderen echter om het aantal projecten uit te breiden. Minister Vandeurzen wil evenwel wachten op de federale terugbetaling, die er op zijn vroegst eind 2018 komt. Vlaanderen heeft terzake echter meer zeggenschap dan het zelf denkt. Is minister Vandeurzen bereid de eerstelijns psychologische functies uit te breiden, en zal hij de cgg's structureel versterken zodat wachttijden en werkdruk er afnemen?

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de overlegplatforms moeten sporen met de andere bovenlokale gebiedsindelingen. Ze zullen op provinciaal niveau gepoold worden, al kan voor de situatie zoals die zich in Limburg voordoet de nodige flexibiliteit aan de dag gelegd worden. Het uitgangspunt is dat er ongeveer veertien netwerken zijn in Vlaanderen. Er is vraag om de overlegplatforms op Vlaams niveau aan te sturen.

De verwachting is dat nogal wat cgg's zullen intekenen op de eerstelijns psychologische functie van de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp. Het is de bedoeling om de financiering op een bepaald ogenblik op de cgg's over te zetten om van hieruit de eerstelijns psychologische functie voor kinderen en jongeren op te nemen. Het is niet de bedoeling om de rechtstreeks toegankelijke hulp projectmatig te versterken.

De eerstelijns psychologische functie voor volwassenen moet en zal worden uitgebreid. De proefprojecten zijn waardevol. Dat moet echter sporen met de eerstelijnszones. De mogelijkheid om op termijn een eerstelijns psychologische functie te krijgen, moet een incentive zijn om een eerstelijnszone te vormen. Vlaanderen moet minstens de contouren van de federale terugbetaling kennen om zich te kunnen positioneren, en dat zowel voor de cgg's als voor de eerstelijns psychologische functies (voor kinderen, jongeren en volwassenen). Daartegenover staat dat het federale niveau er ook belang bij heeft met de gemeenschappen overeen te komen dat zijn terugbetaling geen substitutie is voor de inspanningen die de gemeenschappen leveren.

Voor het programma vroegdetectie en interventie voor kinderen en jongeren wordt 2,3 miljoen euro gereserveerd, waarvan 1 miljoen euro nieuw budget. Dit programma bouwt onder andere voort op de VDIP-werking van de cgg's. Dat staat op de begrotingspost GD309.

Dirk Dewolf zegt dat 1.321.000 euro naar de overlegplatforms gaat. De enveloppe voor de cgg's bevat 69.904.000 euro. De gescosubsidie bedraagt 930.000 euro. Op basis van de geldende decretale regeling wordt in totaal 74.421.000 euro vrijgemaakt.

Naast de VDIP-vroeginterventie is er de vroeginterventie in het kader van preventie. Wat betekent dat er nog 542.000 euro bijkomt.

Elke Van den Brandt is tevreden dat minister Vandeurzen de eerstelijns psychologische functie wil uitbreiden. Ze begrijpt waarop dat moet sporen met de eerstelijnszones en met de federale terugbetaling. Desondanks kunnen daarvoor al middelen vrijgemaakt worden op deze begroting. Eerstelijnszones die al van start gaan, zouden die functie al toegekend moeten krijgen.

Het is goed dat de versterking van de cgg's door de jeugdhulp recurrent gemaakt wordt. Deze beslissing kan al genomen worden zonder dat ze toekomstige plannen in de weg staat.

– GEO-1GDD2AE-WT – werking en toelagen – preventief gezondheidsbeleid

Elke Van den Brandt zegt dat de lokale besturen een tool ter beschikking krijgen om mee hun rol te spelen. Het is positief dat gemeenten ondersteund worden. Steden en gemeenten als Gent en Antwerpen hebben de bestuurskracht om bij te dragen aan de gezonde gemeente, zonder te oordelen of ze dat ook goed doen. Sommige lokale besturen hebben de bestuurskracht niet om gezondheid te promoten. Hoe denkt de minister dat aan te pakken?

De lijst met initiatieven, waarover talrijke parlementaire vragen gesteld kunnen worden, is positief. Op welke doelgroep mikt Eetexpert? Het potentieel is groot. Is er een synergie met het plan over ondervoeding bij ouderen? Welke andere kruisbestuivingen en versterkingen zijn er mogelijk?

De middelen voor suïcidepreventie en voor de cgg's worden per provincie geprogrammeerd, telkens gecoördineerd door één centrum. Zijn dat extra middelen? Waar zijn die ingeschreven in de begroting?

In het kader van de wetgeving 'Welzijn op het werk' erkent de Vlaamse Regering de departementen en afdelingen Medisch Toezicht van interne en externe diensten voor preventie en bescherming op het werk. Wat betekent dat precies? Wat wordt er precies erkend? Staat daar financiering tegenover? Welke taken moeten er uitgevoerd worden? Wordt er een overeenkomst afgesloten?

Met het oog op een werkomgeving die niet ziek maar gezond maakt, worden procesbegeleiders gefinancierd. Waar staat het budget daarvoor?

Bart Van Malderen zegt dat de toelichting bij dit begrotingsartikel slechts een lijst van subsidies, projecten en initiatieven bevat. Het is niet duidelijk hoe het totaalbudget verdeeld wordt. Daardoor is het onmogelijk te vergelijken met de situatie in 2017. Zonder die informatie is het evenmin mogelijk in te schatten wat de compensatie van 542.000 euro en 180.000 euro precies betekent.

De inkanteling uit de provincies is goed voor 610.000 euro. Welke historische uitgaven staan daartegenover? Wordt hierop bespaard?

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat het ontwerp van decreet betreffende het lokaal sociaal beleid de samenwerkingsmogelijkheden tussen de sociale sector op lokaal niveau regelt. Wie bestuurskracht mist, moet samenwerken. Dat wordt gefaciliteerd.

Het Vlaams Actieplan Geestelijke Gezondheid 2017-2019 zet in de eerste plaats in op de implementatie van methodieken, eerder dan op de ontwikkeling van nieuwe. Dat geldt ook voor Eetexpert.

De verdeling van de middelen wordt bezorgd. Er is geen serieuze uitbreiding van de budgetten. Vaak zijn middelen gegroepeerd.

De recurrente provinciale middelen probeert de Vlaamse overheid ook zo in te zetten. Als het om projecten gaat waarvan de budgetten niet zijn overgeheveld, onderzoekt Vlaanderen of het dat met zijn eigen budget kan voortzetten. Het gaat dan om uitgaven die ook voor de provincies niet recurrent waren of moesten worden. Vlaanderen financiert uiteraard enkel waarvoor het bevoegd is.

Bart Van Malderen vraagt of wordt bijgehouden welke projecten op het terrein worden stopgezet door deze transitie. De provincies gingen er mogelijk vanuit dat Vlaanderen bepaalde projecten op een andere wijze zou voortzetten. Ook Vlaanderen gebruikt projecten vaak om lacunes in te vullen die buiten het reguliere beleid vallen.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat er een overzicht is van alle zaken die Vlaanderen voortzet. Iedereen is daarvan verwittigd.

Dirk Dewolf zegt dat het budget van 610.000 euro verdeeld wordt over vier cgg's en vijf interlokale verenigingen om provinciale drugpreventieprojecten voort te zetten.

– GEO-1GDD2AW-IS – interne stromen – Vlaamse Milieumaatschappij

Elke Van den Brandt zegt dat de beleidsbrief maatregelen aankondigt om milieugezondheidsschade te voorkomen. Ze mist echter een einddoel. De overdonderde bewijzen van de milieu-impact op de gezondheid verplichten Vlaanderen daar een gezondheidsdoelstelling van te maken. Dat is de enige manier om over alle beleidsdomeinen heen resultaten na te streven. Ze hoopt dat minister Vandeurzen daartoe bereid is. De hoorzitting over de link tussen groen en gezondheid (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1302/1) was overtuigend. Vlaanderen is in 2018 voorzitter van het National Environmental Health Action Plan. Dat voorzitterschap moet worden gebruikt om hierop in te zetten.

Preventie en sensibilisering over hormoonverstorende stoffen is één zaak. Daarnaast moet worden onderzocht welke hormoonverstorende stoffen nog toegestaan zijn. De beslissing over Roundup toont aan dat Vlaanderen zijn kop in het zand steekt.

In 2017 is een project gestart over milieugerelateerde morbiditeit. Wat is het doel daarvan? Zijn er al tussentijdse resultaten?

Het advies van de Hoge Gezondheidsraad over binnenlucht stelt enkele concrete maatregelen voor. Worden die uitgevoerd of bestudeerd?

Dirk Dewolf zegt dat in 2018 545.000 euro wordt vrijgemaakt voor de partnerorganisatie Milieugezondheidszorg om expertise te ontwikkelen. Vlaanderen hoopt er een beroep op te kunnen doen om inzake luchtvervuiling beleidsoriënterend te werken. De Vlaamse Milieumaatschappij werkt aan kaarten over de vervuiling die ook voor de lokale besturen een belangrijk instrument zullen zijn. Het Vlaams Instituut Gezond Leven heeft een ondersteuningsplatform over gezonde publieke ruimtes ingericht om lokale besturen bij te staan. Het beleidsdomein Leefmilieu en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid willen op korte termijn betrouwbare gegevens ter beschikking stellen van iedereen die daarmee begaan is op het terrein. In 2018 start een aantal projecten over de gezondheidsimpact van luchtkwaliteit, en de relatie met het mogelijk te voeren beleid. Van de acht kandidaat-projecten zijn er zes die dit thema behandelen. Dit verdwijnt in 2018 niet van de agenda.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de aanbevelingen van de Hoge Gezondheidsraad worden verwerkt in de actualisatie van het Binnenmilieubesluit dat nog in 2017 op de Vlaamse Regering wordt gebracht.

Dat vindt *Elke Van den Brandt* positief. Ze herhaalt haar vraag of de minister van milieu en gezondheid een gezondheidsdoelstelling wil maken.

Aan bereidheid ontbreekt het minister *Jo Vandeurzen* niet. Om hiervan een gezondheidsdoelstelling te maken moet eerst een afspraak gemaakt worden met de federale overheid over een kader waarin gezondheidsdoelstellingen afgesproken worden. Hij acht dat haalbaar maar heeft daar meer dan één jaar de tijd voor nodig. Dat zal allicht een institutioneel overleg vergen. Dat zesde staatshervorming biedt mogelijkheden, wat echter niet betekent dat alles conceptueel al rond is.

Er is snel een akkoord bereikt met de federale overheid over een algemene concertatie van de preventieacties, maar wat mevrouw Van den Brandt voorstelt is van een andere orde. Het bewustzijn is de voorbije periode toegenomen. Hij sluit het voorstel niet uit, maar denkt niet dat het haalbaar is in 2018.

Elke Van den Brandt belooft deze vraag opnieuw te stellen tijdens de bespreking van de begroting voor 2019. Ze hoopt dan uitleg te krijgen over de gezette stappen. Ze onthoudt dat minister Vandeurzen meerwaarde ziet in het concept.

– GEO-1GDD4AE-WT – werking en toelagen – preventief gezondheidsbeleid

Elke Van den Brandt mist in de beleidsbrief aandacht voor de vaststelling dat de screenings een aantal bevolkingsgroepen niet bereiken. Gerichte acties kunnen een meerwaarde betekenen. Hierop moet blijvend ingezet worden door het probleem in kaart te brengen en van nabij te volgen.

Het recente advies van de Hoge Gezondheidsraad om de scope van HPV-vaccinatie niet langer te beperken tot de preventie van baarmoederhalskanker maar uit te breiden tot andere HPV-gerelateerde aandoeningen en kankers, en dit bij zowel mannen als vrouwen, wordt volgens de beleidsbrief afgewogen aan kosten en baten, betaalbaarheid en opportuniteit. *Elke Van den Brandt* ging ervan uit dat deze beslissing al genomen was.

Er loopt een studie over neonataal opsporen van mucoviscidose. Er is de resolutie betreffende het invoeren van neonatale screening op mucoviscidose en het engagement om dat voor het einde van de regeerperiode in te voegen. Zit de minister op schema? Er wordt immers verwezen naar overleg in de IMC. Ze hoopt dat dit geen vertraging oploopt omdat een andere deelstaat op de rem staat.

Peter Persyn merkt op dat de minimumleeftijd voor de screening op darmkanker jaarlijks verlaagd zodat de doelgroep uitbreidt. Hij vraagt de afgesproken timing voor de invoering van neonatale screening op mucoviscidose te respecteren.

Bart Van Malderen vraagt om over het screeningbereik in dialoog te gaan met middenveldorganisaties die op problemen wijzen. Er moet een beroep worden gedaan op hun kennis. Inzetten op specifieke etnische doelgroepen leidt tot kwalitatieve sprongen voorwaarts in het bereik. Dat gebeurt evenwel niet voor alles. De beleidsbrief somt goede afwegingen op zoals overconsumptie en non-take-up, maar stelt geen bijkomende doelstelling voor. Hij vraagt een helder stappenplan.

De passage in de beleidsbrief over HPV wekt verwondering. Over een aantal zaken (het nieuwe vaccin en de uitbreiding van de doelgroep met jongens) leek er al een principiële beslissing te zijn genomen. De discussie over de testset was nog niet beslecht.

De spreker zal de minister blijven ondervragen over mucoviscidose tot wanneer de eerste screening plaatsvindt. Het draagvlak is groot. Er wordt verwezen naar de IMC. Er is geen discussie over de wetenschappelijke evidentie en de administratieve aanpak. Iemand moet de screening echter betalen. Is er daar al

een akkoord over? Zonder akkoord daarover is er geen enkele stap vooruit gezet. Is de vooropgezette timing haalbaar?

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat mucoviscidose is besproken op de laatste IMC. De Vlaamse Gemeenschap is bereid de screeningskosten te dragen. De federale overheid is bereid de kosten voor de daaropvolgende fases zoals de diagnose te dragen. Omdat de Franstalige Gemeenschap nog niet volgt, stelt de Vlaamse Gemeenschap een bilateraal en asymmetrisch akkoord voor.

Er is belangrijk wetenschappelijk inzicht over HPV. Dit moet nader bekeken worden op basis van buitenlandse studies. Er is welwillendheid, maar dit wordt ook gezondheidseconomisch onderzocht.

De algemene vaccinatiedekkingsgraad ligt hoog. Er zijn programma's gericht op doelgroepen. Een mobiel team vaccineert Roma. Elke screeningsdoelstelling wordt begeleid door een strategisch plan met acties gebaseerd op het progressief universalisme. Dat wordt bekeken met middenveldorganisaties, maar ook met de lokale overheid. De participatiegraad op gemeentelijk niveau wordt gevisualiseerd, wat het mogelijk maakt lokaal acties op te zetten. Er worden inspanningen geleverd om de gezondheidsenquêtes meer op het lokale niveau te enten.

De uitbreiding van de doelgroep van de darmkankerscreening wordt uitgebreid, maar volgt daarbij geen mathematische cadans. Er is een eerste stap gezet. De afspraak is dat de doorstroming naar de gastro-enterologie wordt geëvalueerd. Het is niet de bedoeling dat daar een flessenhals ontstaat. Aan elke uitbreiding zal een bewuste beslissing voorafgaan.

Dirk Dewolf zegt dat het huidige HPV-vaccin beschermt tegen 80 percent van de serotypes. De nieuwe producten die in 2018 op de markt komen bieden een hogere beschermingsgraad, maar zijn duurder. Het wordt kiezen tussen een beter vaccin of een uitbreiding van de doelgroep, gezien de budgettaire context.

Keuzes maken in het vaccinatiebeleid wordt moeilijker. De Hoge Gezondheidsraad oordeelt of een vaccin effectief is. De Vaccinatiekoepel is gevraagd om een afwegingskader te ontwikkelen zodat het beleid evidencebased kan beslissen.

Freya Van den Bossche zegt dat CLB's ouders informeren dat hun dochters gratis gevaccineerd worden met het gebruikelijke vaccin maar dat ze zich voor vaccinatie met het nieuwe en betere vaccin tot hun huisarts kunnen richten. Het vaccin is niet goedkoop maar wordt voor een groot deel terugbetaald. Het is belangrijk dat ouders over deze kennis beschikken en een keuze kunnen maken indien ze dat wensen. Allicht is het zinvol om ook jongens op die manier naar de huisarts te verwijzen.

Dirk Dewolf zegt dat zijn administratie al een brief heeft ontvangen van een arts die erop wijst dat een beter vaccin beschikbaar is. Hij is echter gebonden aan een overheidsopdracht die eind 2017 afloopt. Het kan niet de bedoeling zijn dat de Vlaamse overheid een verbrekingsvergoeding moet betalen.

- GE0-1GHD2AB-WT – werking en toelagen – thuis- en ouderenzorgbeleid
- GE0-1GHD21C-WT – werking en toelagen – thuis- en gezinszorg

Elke Van den Brandt informeert naar de timing van de aangekondigde hervorming van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 en de uitvoeringsbesluiten ervan. Wat zijn de krachtlijnen van deze hervorming? Welke vallen onder het decreet en welke onder de uitvoeringsbesluiten?

Kortverblijf wordt opengetrokken zodat ook mantelzorg er een plek krijgt. Hoe zal dat in de praktijk verlopen? Hoe zullen mantelzorgers ondersteund worden door kortverblijf? Het is allicht een realistische aanpak omdat kortverblijf de plaats is waar mantelzorgers adempauze zoeken. Welke ondersteuningsvorm zal dat precies inhouden?

De wijze waarop aan thuis- en gezinszorg wordt gedaan wordt herbekeken. Het is de bedoeling reconversies mogelijk te maken van rvt naar thuiszorg. Is daar vraag naar? Zijn er woonzorgcentra die naar analogie met artikel 107 bedden willen omzetten in thuiszorg? De wachtlijsten en -tijden in woonzorgcentra doen vermoeden dat daar weinig vraag naar is.

Er is gedebatteerd over de kwaliteit van de woonzorgcentra, over zorgzwaartefinanciering en over transparantie. De principes daarachter zijn goed. De zorgzwaarte in rekening brengen vereist een groeipad dat verduidelijkt wat realistisch is, wat de doelstelling is en welk deel van de weg nog afgelegd moet worden? Het is evenwel niet de bedoeling de minister vast te pinnen op één jaar.

De normering wordt aangepast. Wanneer zal dat gebeuren? Wanneer worden deze principes geconcretiseerd?

Het dagprijsbeleid wordt onderzocht. Wanneer zijn de onderzoeksconclusies bekend? Wat wil de minister aanvangen met dit onderzoek? Is het de bedoeling een nieuw prijssettingsbeleid in te voeren? Houdt dit onderzoek louter de vinger aan de pols?

In 2018 volgt de thuiszorg een groeipad. Daartoe is een budget van 13 miljoen euro vrijgemaakt: 11 miljoen euro is onmiddellijk beschikbaar en 2 miljoen euro wordt gezocht door verschuivingen. Hoeveel extra uren wil de minister daarmee creëren? Hoe groot is de vereiste inhaalbeweging om de doelstelling te bereiken? De groei met 2 percent in 2017 compenseert een vroegere besparing.

Er zal anders worden omgegaan met de thuiszorg. Zal er meer vraaggericht gewerkt worden? Zullen organisaties met een brede vraag meer middelen krijgen? Dat helpt nieuwe en kleine organisaties om hun plek te veroveren. Wordt nog in de loop van deze regeerperiode afgestapt van de huidige middelenverdeling? Of valt dat onder de hervorming van de Vlaamse sociale bescherming die na 2019 waargemaakt moet worden? De hervorming is al enkele keren aangekondigd. Het is tijd om stappen vooruit te zetten.

Nachtzorg moet structureel verankerd worden in het reguliere zorgaanbod. Familiehulp en Landelijke Thuiszorg moeten dat uitwerken. Is dat al gerealiseerd?

Het groeipad dat de lokale dienstencentra in 2017 volgen, wordt in 2018 voortgezet. Hoeveel lokale dienstencentra komen er nog bij? Hoeveel zijn er in 2017 bijgekomen? Omdat de lokale dienstencentra een meerwaarde betekenen in de toekomstige eerstelijnszones, moet aandacht gaan naar plaatsen waar nog geen lokaal dienstencentrum is.

Peter Persyn wil een grotere differentiatie van de gezinszorguren in de bestaande thuiszorg bij langdurige zorgnoden. Er zijn niet enkel mensen aan het einde van hun bestaan. Ook aan het begin van het leven is er een toename met de kraamzorg. Hoe verhouden de verschillende grote onderdelen van de gezinszorg zich onderling? Wat is het aandeel van de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap? Om toekomstige evoluties te kunnen volgen, moeten de cijfers gedifferentieerd worden.

De wachtlijsten resorberen zich. Het is allicht beter in te zetten op reële wachttijden in de residentiële ouderenzorg. Volgens het Antwerps Zorgbedrijf verkorten de wachttijden door het verkorte traject. Ook andere belangrijke aanbieders – zowel uit de social profit als uit de commerciële sector – laten dergelijk geluid horen. Heeft minister Vandeurzen daar beter zich op? Heeft hij een methode om dat te evalueren?

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat het decreet van 15 juli 2016 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin de decretale basis bevat voor de reconversies. Het is in de eerste plaats de bedoeling de reserve aan voorafgaande vergunningen uit te putten. Aan het begin van de regeerperiode 2009-2014 waren er 22.000 voorlopige vergunningen waarvan niemand wist wanneer die gerealiseerd zouden worden. Op dit ogenblik zijn dat er nog zo'n 9.600 waarvan de geldigheidstermijn is verlengd tot 2025. Het is de bedoeling die te recycleren. Er zullen enkele reconversiesleutels bepaald worden.

Het is niet zo dat de residentiële ouderenzorg overal gesatureerd is. Er zijn regionale verschillen. Er zijn regio's zonder wachtlijsten. Het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid houdt er ook rekening mee dat mensen zich op vier plaatsen inschrijven. Tegelijk is het zo dat de vergrijzing haar piek zal kennen vanaf de periode 2022. Er moet met andere woorden nog iets gedaan worden met de capaciteit. Of dat steeds op dezelfde wijze moet, is een ander debat.

Een aantal zal worden omgezet. De sectoren die daarvoor in aanmerking komen, worden vermeld in het decreet van 15 juli 2016 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Daarnaast moet de capaciteit nog groeien.

De Vlaamse Regering heeft een conceptnota goedgekeurd over de toekomst van de gezinszorg. Die conceptnota wordt thans in regelgeving omgezet, en dat zal deel uitmaken van de hervorming van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009. In 2018 gebeuren de toewijzingen zoals vroeger. Vanaf 2019 moet op basis van een nieuw verdelingssysteem worden gewerkt.

Het is correct dat een aantal nieuwe groepen een beroep doet op gezinszorg. Er is het verkorte verblijf in de materniteit en de persoonsvolgende financiering. Alles wat gezinsondersteunend geformuleerd wordt, kijkt uiteraard naar de gezinszorg.

In de conceptnota staat dat het de bedoeling is om de aanvullende thuiszorg in de gezinszorg te integreren. Gezinszorg wordt onderdeel van trajecten in de integrale jeugdhulp. De een-op-eenrelatie mag niet langer de enige mogelijkheid zijn. De verplaatsingskosten lopen op. Met respect voor de vrije keuze moet worden nagegaan of een groep cliënten gestimuleerd kan worden om samen afspraken te maken.

Vraaggestuurd werken betekent dat er niet langer gestart wordt met afzonderlijke groeicijfers per sector. Er wordt een behoefteanalyse gemaakt. Eenmaal de Vlaamse sociale bescherming op kruissnelheid is, is er een uitgavepatroon (budgetten, cash en tickets) van de sectoren die daaronder vallen. Op dat niveau moet er dan een raming gemaakt worden. Deze redenering zit vervat in het voorontwerp van decreet op de Vlaamse sociale bescherming waarover de Raad van State zich thans buigt. Naar analogie met de sector van de personen met een handicap wordt aan het begin van een regeerperiode een behoefteanalyse opgesteld met een uitgaveraming van alle onderdelen die niet open-end gefinancierd worden. Dat systeem geniet de voorkeur op het geldende waarin de gezinszorg percentueel wordt geraamd en andere sectoren met een programma-

tie werken. Het Steunpunt onderzoekt hoe dergelijke behoefte-raming geformuleerd moet worden. Het budget wordt vervolgens verdeeld in subbudgetten voor de verschillende sectoren. Daarop moet vervolgens een overlegmodel afgestemd worden.

De studie over het dagprijsbeleid is bijna af. De opdracht was nagaan of het prijscontrole-instrument gehandhaafd moet worden nu Vlaanderen daarvoor bevoegd is. Er zijn enkele nieuwe criteria om met prijsverhogingen om te gaan. Nieuwe projecten bepalen hun prijs zelf. Bestaande moeten toestemming vragen om hun prijs aan te passen. Er wordt ook onderzocht of dat systeem consistent is.

Transparante criteria veronderstellen een discussie over de boekhouding omdat een aantal zaken vergelijkbaar moet zijn. Dat is een van de zaken die aan bod zal komen in het debat over de prijszetting.

Het budget dat thuiszorg besteedt aan gezinszorg is goed voor 409.237 uren. Dat budget is gereserveerd en is een onderdeel van het sociaal overleg over flexibiliteit. Avond- en weekenduren zijn een terugkerend probleem dat aangepakt moet worden met de diensten.

Lokale dienstencentra worden erkend, maar de erkenning houdt geen financiering in. Twaalf diensten die erkend zijn zonder dat ze subsidies ontvangen, worden vanaf 2018 gesubsidieerd. Er is nog ruimte voor zes bijkomende financieringen.

Dirk Dewolf zegt dat het budget voor palliatieve zorg onder het krediet voor de eerste lijn valt. Het gaat om 10.042.000 euro voor de palliatieve samenwerkingsverbanden en de multidisciplinaire equipes, en om 973.000 euro voor de palliatieve netwerken. Ook de palliatieve dagcentra vallen hieronder.

Elke Van den Brandt zegt dat de conceptnota over de thuiszorg en het voorontwerp van decreet over de Vlaamse sociale bescherming niet convergeren. Afstappen van de een-op-eenrelatie is een goede zaak, maar tegelijk stelt de Vlaamse sociale bescherming het zorgticket in het vooruitzicht, wat opnieuw individueel is. Hoe gaan beide dynamieken samen?

Wat is de timing van het onderzoek van het Steunpunt naar de behoefte-raming?

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat het onderzoek complex is. Hij twijfelt eraan of het rond geraakt voor het einde van de regeerperiode.

Er moet een overnamedecreet gemaakt worden omdat een aantal sectoren die overkomen door de zesde staatshervorming onder de Vlaamse sociale bescherming gebracht worden. Dat wordt een technisch decreet om de transitie te maken. Voor tal van sectoren zoals de woonzorgsector en de geestelijke gezondheidszorg volgen er nog aanboddecreten. Deze decreten bepalen de organisatie en de doelstelling van de diensten. Er moet uiteraard werk worden gemaakt van bepalingen die de aanboddecreten en het decreet op de Vlaamse sociale bescherming aan elkaar koppelen. Daarbij mag de RIZIV-financiering niet uit het oog worden verloren. Er moet werk worden gemaakt van een decretale basis voor een uniform inschalingssysteem. Op deze basis zal er daarna gebouwd worden. In wat nog rest van deze regeerperiode is niet alles haalbaar. Alle vragen hierover zijn pertinent. Maar als ze allemaal beantwoord moeten worden, alvorens met de fundamente te beginnen, gebeurt er deze regeerperiode helemaal niets.

Er is geopteerd voor één inschalingssysteem, één loket en één financieringssysteem. De conclusies van de eerstelijnsconferentie worden uitgevoerd. Het

Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 en de decretale basis voor de geestelijke gezondheidszorg worden aangepast. Er moet werk worden gemaakt van bepalingen die het mogelijk maken het ingeschaalde budget in te zetten in verschillende modaliteiten.

De timing is bovendien niet vrijblijvend. Op 1 januari 2019 moet bijvoorbeeld de ICT klaar zijn om een aantal zaken over te nemen. De sectoren vragen continuïteit. Vanaf nul herbeginnen was geen optie.

Personen met een handicap die geen zware ondersteuning in een voorziening nodig hebben, gebruiken hun persoonsvolgend budget voor alle vormen van aanbod die gebaseerd is op thuisondersteuning. Ze maken logischerwijze gebruik van bijvoorbeeld dienstencheques of thuiszorg. Aan de gezinszorgdiensten is voorgesteld een overeenkomst af te sluiten zodat ze niet al hun middelen inzetten voor één persoon met een handicap. Dat zou beslag leggen op een te groot deel van het beschikbare budget. De diensten gaan er overigens niet vanuit dat het zo'n vaart zal lopen. Van open-end financiering is nog geen sprake in de gezinszorg. De gezinszorg moduleert. In de persoonsvolgende financiering voor niet-rechtstreeks toegankelijke hulp voor personen met een handicap vormt de reguliere dienstverlening de basis. Specifieke dienstverlening komt pas daarna.

Peter Persyn zegt dat gemengde woonvormen heel creatief omspringen met de flexibilisering. Het is logisch en goed dat van de een-op-eenrelatie wordt afgestapt.

Het is niet zo dat er overal jarenlange wachtlijsten zijn. Daartegenover staat wel dat de vergrijzingspiek er nog zit aan te komen. Ook het aantal mensen met dementie, die op een bepaald moment niet meer thuis kunnen blijven, zal nog stijgen. Hun huidige aantal van 122.000 zal in België volgens experts verdubbelen tegen 2060. Dat wordt een nieuwe uitdaging. De zorgzwaarte vereist meer handen aan het bed, terwijl veel zorgverstrekkers die alleen nog zware gevallen bijstaan al uitputtingsverschijnselen vertonen.

Elke Van den Brandt erkent dat de wachtlijsten verschillen per regio, wat echter niet uitsluit dat er nog noden zijn. Er zijn nog tal van mensen die wachten op een plek in een voorziening in hun buurt.

Ze toont begrip voor de doorstroming van persoonsvolgende financiering naar thuiszorg en dienstencheques. Als een thuiszorgdienst een persoon met een handicap verzorgt, wordt die dienst betaald door die persoon met een handicap. Dat moet losstaan van het toegekende urencontingent. De diensten moeten de mogelijkheid krijgen om deze dienstverlening bovenop hun urencontingent uit te bouwen met de persoonsvolgende financiering.

Minister *Jo Vandeurzen* vindt dat interessant en moeilijk tegelijk. In de begroting 2017 wordt budget van het VAPH naar de gezinszorg overgeheveld voor de persoonsvolgende financiering. Die middelen worden teruggezet om de logica te handhaven. Er volgt een evaluatie van de budgethoogte in de sector van de personen met een handicap. Naar verluidt kan zelfstandige ondersteuning niet volledig gefinancierd worden. Aan de basis ligt een principiële discussie. In de vorige regeerperiode was het standpunt van Groen dat voor een persoon met een handicap alles uit het handicapspecifieke budget moest komen. In 'Perspectief 2020. Nieuw ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap' was het uitgangspunt dat personen met een handicap in een inclusieve samenleving eerst de reguliere mogelijkheden uitputten. In de praktijk moeten alle betrokken sectoren toegankelijk zijn voor personen met een beperking.

Elke Van den Brandt is van oordeel dat sectoren die onder druk komen te staan omdat extra doelgroepen er een beroep op doen, op de nodige financiering moeten kunnen rekenen. De vraag waar die middelen gehaald moeten worden, is zeker relevant.

Tijdens de hoorzitting over het Vlaams Actieplan Geestelijke Gezondheid 2017-2019 is opgeroepen om de nodige tijd te nemen voor een nieuw decreet op de geestelijke gezondheidszorg. Wat is de houding van de minister? Komt er nog deze regeerperiode een nieuw decreet? Ze vindt daarover niets terug in de beleidsbrief.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt daarmee bezig te zijn. Het Vlaams Actieplan Geestelijke Gezondheid 2017-2019 geeft aan dat een aantal zaken herdacht moet worden. Hij is zich bewust van de omvang van het nog resterende decretale werk. Het valt niet uit te sluiten dat niet overal geland wordt.

Dirk Dewolf verwijst naar de beleidsbrief waarin staat dat het Vlaams Actieplan Geestelijke Gezondheid 2017-2019 tegen het einde van de regeerperiode moet uitmonden in een nieuw decreet.

Peter Persyn vraagt of het volstaat de budgetten te delen door 42 om het aantal effectieve uren te berekenen.

Minister *Jo Vandeurzen* weet wat een gemiddeld uur kost. Omdat de vervoerskosten stijgen geeft de conceptnota over de gezinszorg aan om meer klanten te zoeken in dezelfde buurt.

– GEO-1GHD2AE-WT – werking en toelagen – geestelijke gezondheidszorg

Freya Van den Bossche zegt dat er amper middelen worden ingezet op deze begrotingspost. Dagcentra voor ontmoeting, activering, arbeidszorg, behandeling en begeleiding van mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen blijven braakliggend terrein. De financiering van centra als Villa Voortman, Poco Loco, De Witte Hoeve, De Keiberg of Compagnie De Sporen blijft onduidelijk. Deze centra hebben geen officieel statuut van rehabilitatiecentrum of -team. Ze bestaan bij gratie van een fractie van het personeel en de middelen die psychiatrische ziekenhuizen en diensten voor beschut wonen afstaan. Functie 3 van artikel 107, rehabilitatie, blijft in de geestelijke gezondheidszorg beperkt tot enkele revalidatiecentra die in wezen een ander doelpubliek hebben, terwijl het perspectieven opent om het aantal heropnames of de opnameduur te beperken. Naarmate het functie 3-aanbod afneemt, moeten medewerkers van de 2b-mobiele teams voor langdurige zorg die rol overnemen. Waar vinden mensen met een ernstige psychiatrische problematiek een plaats in de geestelijke gezondheidszorg? Is functie 3 voldoende uitgebouwd in de netwerken? Is een beleidsevaluatie gepland? Het budget is te klein om dit stevig te ondersteunen.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de logica achter de ondersteuning van chronische psychiatrische patiënten anders moet door de overdracht van het beschut wonen en de psychiatrische verzorgingstehuizen. De regels moeten eenvoudiger. Efficiëntiewinst is mogelijk. Hoe de financieringssystemen zich tot het federale niveau verhouden, moet worden uitgeklaard. Dat alleen volstaat niet want een dagprijzenbeleid dat verschilt per sector is onmogelijk. Langzaam en zorgvuldig wordt onderzocht hoe dat allemaal onder dezelfde logica gebracht kan worden in de Vlaamse sociale bescherming.

Los van de complexe financiering van psychiatrische verzorgingstehuizen door het RIZIV, moet de ondersteuningscapaciteit voor chronische psychiatrische patiënten ruimer. Dat is een consequentie van de vermaatschappelijking van de

zorg. Allicht zal er gewerkt moeten worden op basis van persoonlijke ondersteuningsnaden. Het experiment met een aantal projecten zoals het brugwonen, gaat na of een patiënt die de langdurige psychiatrische ziekenhuiszorg door toepassing van artikel 107 moet verlaten, ondersteund kan worden wanneer hij in een woning aangeboden door een woonmaatschappij verblijft. Deze experimenten zijn geëvalueerd en worden gecontinueerd door ze onder beschut wonen te plaatsen. Er wordt ook onderzocht hoe dat kan voor jongvolwassenen. Op dit vlak wordt naar een breder continuüm gestreefd. Hij verwijst naar het Gents experiment Zuiderlicht in samenwerking met het Gentse OCMW, dat chronische psychiatrie en residentiële ouderenzorg wil combineren. De komende jaren kunnen de grenzen gesloopt worden.

De Vlaamse sociale bescherming biedt in essentie ondersteuning aan mensen met een langdurige zorgvraag. Het vergt een specifieke kijk op zorg die de grens met welzijn overstijgt, en vraaggestuurde financiering.

Freya Van den Bossche is tevreden dat minister Vandeurzen de logica en financiering van chronische zorg voor psychiatrische patiënten wil herzien. Dat is belangrijk gezien een aantal evoluties zoals de vermaatschappelijking van de zorg. Grenzen openbreken is zinvol. Zal dat nog deze regeerperiode tot resultaat leiden?

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat hij al enkele stappen heeft gezet. De experimenten zoals brugwonen zijn gecontinueerd na evaluatie. De ondersteuning van jongvolwassenen wordt onderzocht. Er is het project met de residentiële ouderenzorg. De concepten voor de toekomst van de residentiële ouderenzorg pleiten voor woonzorgcentra die zich toeleggen op niches zoals psychiatrie. Er volgt een visienota over de revalidatiesector, dat een kluwen aan conventies vormt.

– GEO-1GHD2AF-WT – werking en toelagen – hulpmiddelen

Elke Van den Brandt zegt dat het budget voor een leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid gelijk blijft. Ze vraagt zich af of dit budget niet verhoogd moet worden om dit vorm te geven.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat het leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid deel uitmaakt van de discussie over het uitbreidingsbeleid van het VAPH. Deze begrotingspost groepeert de RIZIV-hulpmiddelen. Er wordt werk gemaakt van een eengemaakt hulpmiddelenbeleid voor rolstoelen. Dat wordt een technische oefening gezien het grote aantal adviescommissies en experts. Voor personen met een handicap komt er een uitbreiding. Deze begrotingspost is open-end.

Bart Van Malderen leest dat op basis van een zero-based raming van de uitgaven het krediet constant is gebleven ten aanzien van de begrotingsaanpassing 2017. Omdat het krediet niet geïndexeerd wordt, wordt eigenlijk de inflatie bespaard. Hij wil de raming graag ontvangen.

Minister *Jo Vandeurzen* merkt grote stijgingen over de jaren. Er wordt zero-based geraamd omdat het een externe kostendrijver is.

Bart Van Malderen benadrukt het belang van die laatste aanvulling.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de doorgaans hoge groei eenmalig iets lager ligt. Over meerdere jaren gekeken is het niet nodig het budget voor 2018 al op te trekken. Dat kan eventueel bij de volgende begrotingscontrole. Het is de bedoeling om de prijzen te indexeren.

Peter Persyn vraagt nadere informatie over de marktconforme prijzen en de benchmark.

Minister *Jo Vandeurzen* noemt dat een interessant vraagstuk. Zodra Vlaanderen bevoegd wordt, zal het ook renting mogelijk maken. Er is overleg met de sector. Het is belangrijk alles nauwkeurig te vergelijken. De vraag is hoe de markt te laten werken. Buitenlandse voorbeelden illustreren hoe terugbetaling door de overheid de prijs beïnvloedt. Het is zoeken naar de aangewezen techniek.

5. Vlaamse sociale bescherming

Elke Van den Brandt zegt dat uniforme inschaling gunstig is voor zorggebruiker en -verlener. De BelRAI is echter nog niet af. De sociale component die de context van de zorggebruiker in kaart moet brengen, zit er nog niet in. Daarnaast is een vierjarig onderzoek gestart. Zal dat op tijd klaar zijn?

Er worden zowel in de thuiszorg als in de residentiële ouderenzorg proefprojecten met het zorgticket aangekondigd. Welke projecten zijn dat? Waar vinden die plaats? Hoe verloopt de oproep? Vinden de proefprojecten in één regio plaats of verspreid?

De vorige fase van de Vlaamse sociale bescherming is in uitvoering. De impact van het basisondersteuningsbudget zal worden onderzocht. Hoe luidt de onderzoeksvraag? Wordt onderzocht hoe het basisondersteuningsbudget wordt gebruikt?

Het is goed dat met duidelijke loketten wordt gewerkt. Wanneer de eerstelijnszones afgebakend zijn, zal ook een bepaalde actor de toegang moeten organiseren. Hoe meer toegangspoorten, hoe gemakkelijker voor de gebruikers. Is het mogelijk om de Zorgkassen ook in de eerstelijnszones in te schakelen?

Het VAPH-hulpmiddelenbeleid verschuift naar de zorgkassen. Waarom kan dat niet op beide niveaus? Beide instanties kunnen vragen van gebruikers doorverwijzen.

Brussel blijft het zorgenkind van de Vlaamse sociale bescherming. Er wordt een aantal principes opgesomd. Het is wachten op de autonomieverzekering van de GGC. Kan de Brusselaar zich tot één toegangspoort richten waarachter beide overheden hun backoffice hebben? Of zal de Brusselaar zich zowel bij de Vlaamse sociale bescherming als bij de autonomieverzekering moeten aansluiten? De voorkeur gaat uit naar één toegangspoort met twee backoffices.

Peter Persyn deelt de bezorgdheid van mevrouw Van den Brandt. Tegen wanneer moet het onderzoek van professor Verté af zijn?

Het valt *Bart Van Malderen* op dat de inkomsten uit beleggingen en dividenden lager uitvallen. De inkomsten uit ledenbijdragen volgen de index. Het debat over de toekomstige financiering van de Vlaamse sociale bescherming blijft relevant. De ledenbijdrage is aan het begin van de regeerperiode verdubbeld. De premie blijft 130 euro en wordt niet geïndexeerd. Hoe zal dat in de rest van de regeerperiode evolueren? Bart Van Malderen hoopt dat het forfaitaire karakter van de bijdrage niet wordt versterkt. Blijft de zorgpremie op 130 euro? In het mediadebat hierover heeft minister Vandeurzen geen mening naar voren geschoven. 1 januari 2019 komt naderbij. Er volgen enkele decretale bepalingen. Het zou logisch zijn als ook de financiële kant zijn beslag krijgt. Is de minister bereid te onderzoeken hoe dit systeem rechtvaardiger of minder forfaitair kan? Overweegt hij een rechtvaardiger bijdrage door de link met het inkomen te versterken?

Uit de ramingen blijkt dat het bedrag voor de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden wordt bevroren. Ook het aantal gerechtigden en het gemiddelde dossier wordt verrassend constant geraamd. De zorgverzekering gaat uit van de gemiddelde groei. De tegemoetkoming bij residentiële zorg volgt de programmering van het aantal bedden. Hoe kunnen deze prognoses gerijmd worden?

Begin 2017 zorgde een nieuw informaticasysteem bij de FOD voor problemen met de dienstverlening van de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden. Dat is opgelost door opnieuw het oude systeem te gebruiken. Is de toen opgelopen achterstand inmiddels weggewerkt? Worden zowel de nieuwe als de lopende dossiers correct uitbetaald?

De Vlaamse sociale bescherming steunt op de BelRAI. Het proefproject loopt. Wat zijn de tussentijdse inzichten?

Er is 4 miljoen euro ingeschreven voor het nieuwe sanctiesysteem. Wordt het systeem daadwerkelijk aangepast op 1 januari 2018? Is dat operationeel haalbaar?

Minister *Jo Vandeurzen* begrijpt de vragen over de ramingen. Thans wordt gebruikgemaakt van de instrumenten die steeds zijn aangewend. In de toekomst, als alles onder één geharmoniseerd systeem valt, is er een kans om dat anders te doen. Als er meer middelen nodig zijn voor de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, moeten die er komen. De Franstalige Gemeenschap heeft de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden stopgezet.

De zorgkassen hebben dit op 1 januari 2017 geruisloos overgenomen. Op het federale niveau is er nog een probleem met de bereikbaarheid van de dienst. De medische inschaling wordt uitgevoerd door de federale diensten. Het is belangrijk om te weten wat het effect daarvan is op de doorlooptijd van een dossier. Naarmate Vlaanderen zijn achterstand wegwerkt, zal het gemiddelde wijzigen. In Vlaanderen is de gemiddelde doorlooptijd 4,7 maand. Voor een aantal dossiers, ingediend begin 2017, is er nog steeds geen medische inschaling.

De financiering – zowel inkomsten als uitgaven – van de langdurige zorg en de onderdelen van de Vlaamse sociale bescherming die daaronder vallen, zullen deel uitmaken van de volgende regeringsonderhandelingen. Mocht de partij van de commissievoorzitter daarbij betrokken zijn, dan krijgt ze alle kansen om voor te stellen hoe de bijdrage inkomensgerelateerd kan worden. De bijdrage uit de algemene middelen bepaalt ook de mate van solidariteit, mits uiteraard de vlaktaks niet wordt ingevoerd. Deze regeerperiode zijn geen manoeuvres meer te verwachten. Dat is altijd zo aangekondigd.

Professor Verté begeleidt zowel de Vlaamse als de Brusselse overheid. De Brusselaars zouden de kans moeten krijgen om één zorgkas te kiezen. De afstemming moet achter de poort gebeuren. Dat kan evenwel enkel als ook het Brusselse niveau daarvoor gewonnen is.

De bereikbaarheid van de zorgkassen is geen probleem omdat ze over het hele grondgebied aanwezig zijn.

De BelRAI is zo opgezet dat verschillende partners bijdragen aan de inschaling. Op het moment dat de BelRAI voor langdurige zorg wordt ingevoerd, is de sociale module beschikbaar. Dat kan echter niet van vandaag op morgen. Voor de BelRAI-screener is dat niet nodig.

Er wordt onderzocht of gebruikers het basisondersteuningsbudget een meerwaarde vinden, en waarvoor ze het gebruiken.

De BelRAI is begonnen in de regio Dendermonde en wordt thans op een grotere schaal ingezet. Het aantal indicatiestellingen zal daardoor verdubbelen. De ervaring opgedaan in Dendermonde wordt voortaan ook toegepast in de regio Sint-Niklaas. Het proefproject was er niet op gericht de soliditeit van de BelRAI te onderzoeken, maar wel om te onderzoeken wat de randvoorwaarden zijn voor een uitrol in heel Vlaanderen.

Een van de zaken die nader bekeken moet worden is de informatieveiligheid. Wat is de vereiste maturiteit van de verschillende voorzieningen om de informatieveiligheid te garanderen? Welke afspraken moeten worden gemaakt met de softwareleveranciers voor de grootschalige uitrol? In de loop van 2018 zou het tot een implementatieplan moeten komen met een timing. Het is de bedoeling te starten met de BelRAI-screener in de gezinszorg en de Vlaamse zorgverzekering.

Opschorting van de sanctie betekent niet dat de premie niet meer op tijd betaald moet worden. Het besluit is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Na advies van de Raad van State komt het voor het jaareinde terug op de agenda van de Vlaamse Regering zodat de nieuwe regeling kan ingaan in op 1 januari 2018.

Peter Persyn zegt dat de RAI wereldwijd gebruikt wordt. Het moet enkel aangepast worden aan de Vlaamse situatie. Met het systeem is het al jaren mogelijk om een sociale evaluatie te maken. IT-toepassingen zullen dat alleen gemakkelijker maken. Dementerenden, en dan voornamelijk jongdementerenden, schijnen bijzondere aandacht te vergen.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de sociale module ontwikkeld wordt op vraag van de gezinszorg. De schaal die ze tot nog toe gebruiken is uitgebreider.

Bart Van Malderen vraagt of de vooropgestelde timing in het gedrang komt door de lessen getrokken uit het experiment in Dendermonde.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het niet de bedoeling was nog deze legislatuur over heel Vlaanderen uit te rollen. Deze regeerperiode moet een implementatieplan opgesteld worden. Een aantal zaken moet de komende weken en maanden uitgeklaard worden.

Voor dossiers die vanaf het begin in de Vlaamse applicatie voor de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden worden ingevoerd, bedraagt de doorlooptijd 4,7 maanden. In augustus heeft de FOD Sociale Zekerheid de bulk van de dossiers overgedragen. Er is nog een maandelijkse delta tot wanneer alle aanvragen in het ouder Tetra-systeem verwerkt zijn. Het gaat om zo'n 3400 dossiers. De verwachting is dat alle dossiers eind 2017 verwerkt zullen zijn. Al zijn de laatste dossiers allicht de ingewikkeldste.

Bart Van Malderen concludeert dat sommige dossiers al een jaar liggen te wachten. Wat als de situatie ondertussen is gewijzigd?

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat met terugwerkende kracht wordt uitbetaald. Met herzieningen is rekening gehouden.

6. Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Elke Van den Brandt informeert naar het totale budgettaire pakket om de historische verschillen weg te werken. Zal dat volstaan voor de verschillende stappen? De minister zou de regeling duidelijk maken aan enkelen die zich partij gesteld hebben bij de Raad van State. Namen ze daar genoeg mee of trokken ze hun klacht niet in?

Ze vindt voorts dat noodsituaties geen regulier kanaal mogen worden. Anderzijds zit achter veel van die noodsituaties wel degelijk een maatschappelijke nood. Zijn de weigeringen ondertussen geanalyseerd? Wat gebeurt er met die mensen? Is de huidige werkwijze houdbaar?

In het de conceptnota over het Vlaams beleid voor personen met een beperking: invoering van het decreet Persoonsvolgende Financiering kiest de meerderheid ervoor sommigen een basisondersteuningsbudget te geven en de verschillende prioriteitengroepen in trap 2 vooruitgang te geven, maar zelfs voor de hoogste prioriteitengroepen zijn de wachttijden lang. Ook wie lang op een wachtlijst staat, krijgt een basisondersteuningsbudget, terwijl dat niet helemaal past bij de ondersteuningsvraag. Ze suggereert een evaluatie om te bekijken of de middelen niet beter geheroriënteerd worden naar de mensen met de zwaarste behoeften op de lange wachtlijsten in plaats van ze met een basisondersteuningsbudget te verspreiden over een grotere groep.

In 2017 kregen drieduizend minderjarigen die al langer wachten op niet-rechtstreeks toegankelijke hulp in afwachting een basisondersteuningsbudget. Dat is echter maar een doekje voor het bloeden want ze hebben andere steun nodig. Een tweede groep kiest ervoor de ondersteuning stop te zetten in ruil voor een basisondersteuningsbudget. Op welke manier wordt die groep gevolgd? Het kan een goed instrument zijn, maar wordt de juiste groep bereikt? Er moet worden vermeden dat het basisondersteuningsbudget wordt gebruikt om de energiefactuur te betalen. Die groep mag zijn zorg niet verwaarlozen. Dat kinderen met een verhoogde kinderbijslag automatisch een basisondersteuningsbudget krijgen, is een goede zaak. Dat is conform de oorspronkelijke bedoeling.

Ze vraagt hoeveel extra middelen er in 2017 precies gingen naar minderjarigen voor het persoonlijkeassistentiebudget, naar GES+ en naar capaciteit in de multifunctionele centra. Hoeveel jongeren kregen in 2017 een persoonlijk assistentiebudget? Hoe verliepen de geldstromen naar GES+, en hoeveel kinderen en jongeren konden ervan genieten? De minister zegt die inspanningen in 2018 voort te zetten. Om hoeveel middelen gaat het voor persoonlijkeassistentiebudgetten en GES+? Zijn er argumenten om alle middelen aan persoonlijkeassistentiebudgetten te besteden?

Voor welk doel wil de minister in 2018 gaan met zijn sterke inzet op meerderjarige personen met een handicap die in prioriteitengroep 1 wachten op een persoonsvolgend budget? Wat wil de minister bereiken voor de prioriteitengroepen 2 en 3?

In lijn met het pleidooi van de Kinderrechtencommissaris vraagt ze om persoonlijkkeassistentiebudget voor minderjarigen als een externe kostendrijver te zien zodat elke jongere die een erkenning heeft, automatisch een budget krijgt. Nu wordt er ingeteerd op de draagkracht van ouders.

Woon- en zorgkosten kunnen worden opgesplitst. De woonkosten op hun beurt in huur en energie. Wie in een voorziening woont, betaalt vaak hoge energiekosten, omdat de gebouwen slecht geïsoleerd zijn bijvoorbeeld. Een persoon met een handicap die thuis woont, kan vaak genieten van een sociaal tarief als er een individuele meter is. In een collectieve voorziening niet. De energiekosten zijn hoger dan thuis vanwege het hogere btw-tarief. Ze vraagt de minister ervoor te zorgen dat voor de energiecomponent (voor mensen) in een voorziening ook het sociaal btw-tarief gerekend wordt. Dat zal voor de overheid niet zoveel verschil maken, maar wel voor de persoon met een persoonlijkkeassistentiebudget. De simulaties wijzen immers uit dat de woonkosten hoog oplopen. De gebruikersraad moet oordelen of de splitsing terecht is, maar zelfs als dat zo is blijven de woonkosten hoog. Ze vraagt dat op een andere manier te volgen dan enkel via

het mechanisme van de gebruikersraad. Hoe zal de minister andere armoederisico's trachten te vermijden?

Er komen twee extra bijstandsorganisaties, wat volgens de spreker een decretale aanpassing vergt omdat enkel de vijf huidige een decretale plaats krijgen. Of gaat het om de twee extra die recent al erkend zijn? Hoeveel extra middelen zal de minister vrijmaken voor de gebruikersorganisaties? Zijn dat middelen voor de algemene werking of hangen ze af van het aantal mensen die de organisaties begeleiden? Enkel personen met een budget kunnen een beroep doen op een gebruikersorganisatie. Wie nog geen budget toegekend heeft, kan ook wel steun van die organisaties gebruiken. Zijn de extra middelen daarvoor bedoeld?

Ondanks investeringen in de communicatie, is er verwarring. Bij de invoering van het systeem is er heel wat informatie verstrekt, maar ondertussen is er een en ander veranderd. Hoe denkt de minister die achterhaalde informatie, maar ook onduidelijkheden recht te zetten?

Als onderdeel van de continue opvolging kondigt de minister een evaluatie van persoonsvolgende financiering aan in 2018. Hoe zal dat gebeuren, een interne of externe audit, of door een commissie van het Vlaams Parlement? Wat zijn de onderzoeksvragen?

Persoonsvolgende financiering voor minderjarigen gaat in 2019 van start, terwijl aanvankelijk is gezegd dat nog voor 2019 met enkele proefprojecten gestart zou worden. Zal de uitbreiding toch in één keer gebeuren of stapsgewijs? Gaan er proefprojecten in 2018 aan vooraf? Allicht is het aangewezen eerst op kleine schaal te leren.

Voorts vindt ze het goed dat de overgang naar de meerderjarigenzorg geregeld wordt. Wat met de zorgcomponent die voor minderjarigen betaald wordt door Onderwijs? Maken personen die in een bicommunautaire voorziening in Brussel verblijven, al deel uit van het systeem zodat ook zij garanties hebben op continue zorg en persoonsvolgende financiering?

Ze wil ook weten of voor wie van 5/7-zorg naar 7/7-zorg wil, dat kan, zoals de minister dat beloofd heeft. Wat door de fusie van de gemeenten Overpelt en Neerpelt aan de oppervlakte gekomen is, is slechts één illustratie dat nog niet alles opgelost is.

Omdat er tekorten waren, zijn de budgetten in 2016 verhoogd. Is de beloofde audit om te achterhalen waarom er tekorten waren, gebeurd? Zo ja, wat waren de conclusies? Als de onderfinanciering structureel is, wordt die doorgetrokken in persoonsvolgende financiering en zullen alle budgetten systematisch te laag zijn.

Jaar na jaar dalen de personeelsbudgetten. Dat past in de algemene besparingsoperatie van de Vlaamse overheid. Steeds meer zijn de gevolgen daarvan duidelijk, bijvoorbeeld langere wachttijden bij de hulplijnen van het VAPH. Hoe houdt de minister de gevolgen van die besparingen in de gaten? Is hij bereid zo nodig bij te sturen? Dergelijke transitie combineren met een personeelsbesparing, is geen goede zaak.

In de beleidsbrief zegt de minister sterk geïnvesteerd te hebben in processen van budgetbesteding. Ze informeert of er al zicht is op het bestedingspatroon van personen die zelf hun cashbudget beheren. Slagen ze erin de middelen over het jaar te spreiden? Is hun bestedingspatroon gelijk aan gelijksoortige gebruikers voor de regeling ingevoerd werd? Volstaat de begeleiding door bijstandsorganisaties?

Hoewel de meeste gebruikers hun budget op een correcte manier besteden, is controle nodig. Hebben de controlediensten hun werking al aangepast aan de aanpak waarbij individuele budgetbeheerders eerst gesensibiliseerd, dan verplicht begeleid dan pas bestraft worden? Een individu controleren vergt een andere aanpak dan toezien op een voorziening. Moet de huidige werkwijze bijgestuurd worden? Is er evolutie?

Voorts vraagt ze hoeveel geld er vrijgemaakt is voor het Strategisch Plan Autisme. Bij de prioriteiten staat geen extra capaciteit. Nu moeten kinderen met autisme soms vier jaar wachten op begeleiding, wat soms tot explosieve situaties thuis leidt. Kan de minister die extra capaciteit tot prioriteit maken?

Tine van der Vloet informeert hoe het kortverblijf er concreet zal uitzien. Wanneer komt het er? Bij de begrotingsaanpassing 2017 zei de minister dat er van het basisondersteuningsbudget 10,3 miljoen euro onbenut zou blijven. Uit antwoorden op schriftelijke vragen blijkt dat die middelen verdeeld worden onder kortverblijf, centra voor ontwikkelingsstoornissen en de rechtstreeks toegankelijke hulp. Hoeveel gaat naar welk onderdeel? Wat zullen ze er precies mee doen?

Wie rechtstreeks toegankelijke hulp krijgt, mag voor een bedrag tot 300 euro een beroep doen op de bijstandsorganisaties. De minister heeft daar 500.000 euro voor vrijgemaakt. Tot oktober 2017 zouden daar 573 mensen gebruik gemaakt van hebben, wat betekent dat er nog wel wat rest van het budget. Zal de minister het systeem beter bekend maken? Of zal hij sleutelen aan de manier waarop de bijstand verkregen of gefinancierd wordt?

Ze vraagt voorts of het opschuiven van het projectplan van september naar december 2017 impact heeft op de persoonsvolgende financiering voor minderjarigen vanaf 2019?

De Diensten Ondersteuningsplan verrichten goed werk, maar de begeleiding duurt standaard één jaar. Die lange termijn schrikt sommigen af. Een zo lange begeleiding is zeker niet in alle gevallen nodig, dat bewijst de veel kortere begeleiding van diensten voor maatschappelijk werk van de ziekenfondsen. Is het mogelijk dat te evalueren?

Ze informeert voorts of het budget van 100.000 euro volstaat voor het coachen van in een eerste fase acht vergunde zorgaanbieders die structurele problemen ondervinden bij de overstap naar persoonsvolgende financiering?

De vzw GiPSo verricht goed werk, maar zou heel technische taal gebruiken. Kan dat onderdeel uitmaken van een eventuele evaluatie? Ze vraagt waarom de minister de groene zorginitiatieven in zijn beleidsbrief in dezelfde context vermeldt. Worden ze ook geëvalueerd?

Wat zal er in het najaar 2017 veranderen aan de refertelijst voor hulpmiddelen? Waarom is die refertelijst nog nodig?

Zij mist een schakel in het Strategisch Plan Autisme, namelijk het onderwijs. Ze vraagt de minister te praten met zijn collega van Onderwijs en die invalshoek mee te nemen bij de uitrol van het plan.

Door de persoonsvolgende financiering is er meer vraag naar persoonlijke assistenten. Verwacht de minister een tekort? Wordt dat beroep gepromoot? Is er een vorm van erkenning?

Vanaf 1 januari 2018 wordt de sociale kaart een Vlaamse bevoegdheid. Zal die gebruikt worden om onder andere de sociale ondernemers bekend te maken? Zal

er een koppeling zijn aan of een gegevensuitwisseling met de Wegwijzer van het VAPH?

Volgens de toelichting bij de begroting krijgt de niet-rechtstreeks toegankelijke hulp 1,46 miljard euro in 2018. In de algemene begroting, bij de uitgaven van het VAPH, wordt duidelijk dat de middelen dalen ten opzichte van 2017, waar er 1,5 miljard euro voor was. Het uitbreidingsbeleid staat dan wel apart vermeld op de provisieregeling. Wat is de reden voor die daling? Ook het Rekenhof zei 39,3 miljoen euro niet te vinden.

Voor *Martine Taelman* is de 47,2 miljoen euro extra voor persoonsvolgende financiering een aanzienlijk bijkomend budget. Ze vraagt hoeveel mensen daarmee bijkomend kunnen worden geholpen nadat de automatische toekenningen gebeurd zijn. De cashversie van de persoonsvolgende financiering is niet geïndexeerd, maar de omslagsleutel tussen zorggebonden punten en het budget wordt wel regelmatig aangepast. De minister heeft al gezegd dat een automatische indexering tot de mogelijkheden behoort, maar niet het enige denkspoor is. Is daar al meer over bekend?

Omdat er heel wat jongvolwassenen naar de meerderjarigenzorg doorstroomden, kwamen er vorig jaar plaatsen vrij. Er gingen meer middelen naar het persoonlijk-assistentiebudget en er kwamen meer GES+-plaatsen. Is dat dit jaar ook zo? Wat is de stand van zaken?

Wat bedoelt de minister als hij zegt te onderzoeken of en hoe hij extra middelen door andere jeugdhulpsectoren toegekend aan personen met een handicap kan meerekenen bij het bepalen van de hoogte van het persoonsvolgend budget.

Tegen eind 2019 komt er een nieuw model voor kwaliteitszorg dat minder procesgericht en meer outputgericht is, met een centrale focus op de kwaliteit van bestaan. Wat betekent het dat het kwaliteitskader breder toegepast zal worden en dus niet alleen zal gelden voor vergunde zorgaanbieders?

Ook zij leest met genoegen dat GiPSO verder zal worden ondersteund. Zijn er ondertussen kleinschalige projecten van ouders en zo ja, hoeveel?

De minister gaat na of hij werk kan maken van de resolutie betreffende het opnemen van de assistentiehond in de referentielijst die als bijlage gaat bij het IMB-besluit van 13 juli 2001 (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 672/3). Is daar tot nog toe niets mee gebeurd? Zo niet, wanneer dan wel?

Ze vraagt de bezorgdheden van de zeven verzoekschriften over autisme zoals een te beperkte kennis bij diensten als CLB's, restricties op het inzagerecht van ouders en kinderen in het dossier, slechte communicatie, de niet-erkenning van ouders als partner alsnog aan de prioriteiten van het Strategisch Plan Autisme toe te voegen. Hoe denkt de minister daarover?

Vera Jans merkt op dat de aanzienlijke interne stroom weinig uitleg krijgen. Bij het uitbreidingsbeleid, aanzienlijk in tijden van budgettaire rationaliteit, gaat ongeveer 47,2 miljoen euro naar het VAPH, 23 miljoen euro naar het basisondersteuningsbudget, 2 miljoen euro naar het sneller steunen van bepaalde groepen, en 500.000 euro voor flankerende maatregelen bij de invoering van de persoonsvolgende financiering. Bij de laatste twee posten zou het lid graag wat meer uitleg krijgen.

Het hulpmiddelenbeleid functioneert goed en tot ieders tevredenheid, maar is duur. Het Rekenhof merkte al in 2009 op dat door een beperkte marktwerking het risico bestaat dat er te hoge prijzen aangerekend worden voor hulpmiddelen.

Recent stond ook in enkele persartikels dat sommige prijzen kunstmatig hoog worden gehouden, onder meer doordat de gebruiker gebonden is aan een refertelijst. De minister wil de tegemoetkomingen voor bepaalde hulpmiddelen verhogen die momenteel nog door de Bijzondere Bijstandsc commissies vergoed worden maar op de refertelijst zullen komen te staan. Welke hulpmiddelen zijn dat? Dat er nu over beslist wordt door de Bijzondere Bijstandsc commissie, doet het lid vermoeden dat het om dure, weinig gebruikte hulpmiddelen gaat. Is de refertelijst ondertussen aangepast? Wat zijn de meest opvallende wijzigingen?

Zij kijkt uit naar het antwoord op de vragen van de vorige sprekers over de financiering van ondersteunende en intermediaire organisaties.

In de managementsamenvatting bij de beleidsbrief staat dat de minister onderzoekt hoe personen met een handicap elders zorg kunnen inkopen. Dat is een belangrijke succesvoorwaarde voor vermaatschappelijking van de zorg en inclusie. Naar welke sectoren kijkt de minister dan? Het aanbod van de gezinszorg en de aanvullende thuiszorg is geflexibiliseerd. Hoeveel mensen met een handicap maken daar gebruik van? Stijgt dat aantal? Zijn de maatregelen om de toegang te vergemakkelijken afdoende? Geraakt de informatie tot bij de mensen met een handicap? Spelen de diensten ondersteuningsplan of de bijstandsc organisaties er een rol in?

Sinds 1 januari 2017 wordt vrijwel alle niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap persoonsvolgend georganiseerd en gefinancierd. Wat wordt er nog aanbodgestuurd gefinancierd?

Ze vraagt meer informatie over de persoonsvolgende financiering voor geïnterneerden.

Over hoe de aanpak van grensoverschrijdend gedrag past onder het nieuwe model van kwaliteitszorg, dat breder zal gelden dan enkel voor de vergunde zorgaanbieders, heeft de spreker enkele schriftelijke vragen ingediend.

Dat de minister oog heeft voor een nieuw soort kwetsbaarheid vindt het lid heel belangrijk. Persoonsvolgende financiering is een mooi concept maar niet iedereen is ertoe in staat of niet elke situatie leent zich ertoe om de volle verantwoordelijkheid te nemen. De minister wil daarover overleggen met stakeholders. Wie bedoelt hij daarmee? Bij grote veranderingen moet er steeds in het oog gehouden worden of er geen nieuwe kwetsbaarheid ontstaat.

Bart Van Malderen kaart aan dat beleidsbrief en begroting te weinig detailinformatie geven, zoals het bedrag per onderdeel van de niet-rechtstreeks toegankelijke hulp. Dat maakt een ernstig debat onmogelijk. Waar er voor andere beleidsonderdelen per begrotingspost een vergelijking is met het vorige begrotingsjaar en zelfs de begrotingscontrole, is dat niet het geval voor het VAPH. Hij vraagt de minister die tabel alsnog te leveren, met detailinformatie over de verdeling van de middelen en een vergelijking met de concrete bestedingen van vorig jaar.

Voor het uitbreidingsbeleid wordt er inderdaad een significant bedrag vrijgemaakt, wat hij toejuicht. Toch is dat te weinig om alle behoeften te lenigen. Daarbij komt nog dat door voorafnames niet alles gaat naar echte uitbreidingen. Er is de 7/7-zorggarantie voor wie thans maar vijf van de zeven dagen invult. De herinschaling zou duurder zijn dan geraamd en de ongelijke financiering tussen verschillende voorzieningen wordt rechtgetrokken. Er zou ook geld van dat budget gaan naar prioritaire categorieën. Hij vraagt de minister hoeveel van het uitbreidingsbudget er precies naar voorafnames gaat? Hoeveel blijft er over voor bijkomende plaatsen? Hoeveel mensen kunnen daarmee geholpen worden?

Hij vervolgt met enkele aspecten waarover de documenten hem te weinig informatie geven om te kunnen beoordelen of er stappen voorwaarts worden gezet. Hij is teleurgesteld dat mevrouw Taelman niet verwees naar haar artikel waarin ze terecht klaagt over de oplopende wachttijden voor minderjarigen die een persoonlijkeassistentiebudget aanvragen. In vorige besprekingen werd – zij het niet helder – toegezegd dat ook de wachttijd zou worden meegeteld. Lang wachten betekent voor velen een verslechtering van de toestand. Hoe staat het daarmee?

De taskforce overweegt een gefaseerde invoer van de persoonsvolgende financiering voor minderjarigen. Hij waarschuwt ervoor dat dan niet te laten verzanden in een eerste fase voor een beperkte groep. Hij suggereert om minderjarigen die al een persoonlijkeassistentiebudget krijgen, dat bij wijze van test te laten gebruiken als persoonsvolgend budget. Zo kunnen ook de instellingen ervaring opdoen waardoor kinderziektes als bij de persoonsvolgende financiering voor volwassenen allicht vermeden worden. Staat de minister daarvoor open?

Het VAPH krijgt een toevloed aan aanvragen voor persoonsvolgende financiering onder de noemer 'noodsituatie'. Dat bewijst eens te meer dat mensen wanhopig zijn. Vaak krijgen ze het antwoord dat de wijziging in hun situatie niet abrupt genoeg is om als noodsituatie te worden geklasseerd. Dat is een kaakslag voor ouders die aan het einde van hun Latijn zijn, want eigenlijk worden ze gestraft omdat ze alles zo lang mogelijk zelf proberen te doen. Bart Van Malderen begrijpt dat zo veel mogelijk aanvragen via het gewone systeem moeten gaan, maar vraagt de minister toch de noodprocedures te evalueren zodat mensen niet echt ten onder moeten gaan alvorens ervan gebruik te kunnen maken. Hij pleit ook voor voldoende budgetten om het reguliere systeem zuurstof te geven.

Voorts wil hij een gedetailleerde en geactualiseerde stand van zaken van enkele dossiers. Vooreerst wil hij weten of er al een besluit is over de garantie van 7/7-zorg. Zo ja, is dat bekendgemaakt? Zo neen, wanneer dan wel? Hij heeft al vaker gezegd dat het systeem niet is wat ouders nodig hebben. Zij willen gewoon een plaats waar hun kind even terecht kan als het even niet gaat. Nu moeten ze een dossier indienen, binnen de zes maand wordt de zorgbehoefte in kaart gebracht en bij goedkeuring wordt er een zorgaanbod door voorzieningen gegarandeerd. Voorzieningen vrezen voor een overbevraging omdat ouders om zeker te zijn, sowieso een dossier zullen indienen. Het uitblijven van een beslissing, maakt dat het reguliere circuit al bijkomende zorgvragen krijgt. Dat zorgt voor meer werk zonder dat er altijd op het aanbod ingegaan wordt.

De ongelijke financiering van voorzieningen wordt op scherp gesteld door de persoonsvolgende financiering. Sommige hebben slechts 60 percent van het budget van andere voorzieningen, wat het niet gemakkelijk maakt om dezelfde zorg te bieden. Door de oplossing die de minister voorstelt, zullen de ergste verschillen weggewerkt worden tot op een bepaald niveau, maar zal er altijd een verschil blijven. Organisaties die geprobeerd hebben om zo veel mogelijk mensen te helpen met de budgetten en laat een uitbreiding gevraagd hebben, die zo veel mogelijk persoonsvolgend gewerkt hebben, zullen daar negatieve financiële gevolgen van blijven ondervinden. Hij vraagt een andere aanpak, alsook de huidige stand van zaken. Voorts vraagt hij of voorzieningen al weten hoeveel geld ze per punt krijgen. De nulmeting dateert immers al van begin 2017. Hoe zal men wijzigingen sinds die nulmeting verrekenen? In dergelijke onzekere context is sociaal ondernemen niet gemakkelijk. Voorts wil hij weten hoe het staat met de procedure bij de Raad van State. Hij vraagt de minister met de eisers te praten zodat er geen vonnis komt.

Voorts heeft de spreker al herhaalde keren discriminatie aangekaart, maar de minister antwoordt niet. Voor minderjarigen in een MFC, die de grens van de verlengde minderjarigheid van 23 jaar bereikt hebben, bestaat er een voorrangsgeregeling voor persoonsvolgende financiering. Die regeling geldt niet voor personen met een handicap die in internaten van het GO! verblijven. Daarover zou er een principebeslissing zijn en overleg, maar het lid wil de stand van zaken.

Ook hij wil graag de verschillen tussen de oude en nieuwe refertelijst kennen en stelt het systeem op zich in vraag. Hoe staat het met de intentie om hulpmiddelen te verhuren en niet meer te verkopen, om herstelmogelijkheden te scheppen, of om Europees aan te besteden? Die kwesties maken deel uit van wat in de resolutie betreffende de recuperatie en het hergebruik van hulpmiddelen in het kader van de individuele materiële bijstand voor personen met een handicap (*Parl.St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 347/4) gevraagd wordt. Voorts is er een link tussen het hulpmiddelenbeleid en het VIPA. Een cruciale factor voor het welslagen van persoonsvolgende financiering en voor het respecteren van het VN-verdrag, is dat mensen met een handicap kunnen wonen waar ze willen. Kan de expertise van het VIPA over creatieve woonvormen ter beschikking gesteld worden van individuele aanvragers?

Zorginspectie controleert thans een gelimiteerd aantal voorzieningen. Hoe zal ze de budgethouders controleren zonder te vervallen in bureaucratie en administratieve rompslomp? Welke initiatieven neemt de minister?

Het Strategisch Plan Autisme is meer dan welkom. Het valt keer op keer op hoe laat CLB's of jeugdconsulenten inzien dat de problemen van een kind mogelijk door autisme veroorzaakt zijn. Dat kaarten de vele verzoekschriften over autisme ook aan. Hij vraagt de minister daar voldoende aandacht aan te besteden.

Voor de aanpak van grensoverschrijdend gedrag staat het VAPH verder dan andere sectoren. De welzijnssector doet het al bij al goed op dat vlak, maar hij ziet wel grote problemen in Onderwijs en op terreinen waar Onderwijs en Welzijn samenkomen, namelijk de MFC's. Daar hangt de procedure af van waar de melding gebeurt. Minister Crevits blijft vooral inzetten op sensibilisering maar dat is allicht onvoldoende voor kwetsbare jongeren. Misschien moet de gehandicap-tensector Onderwijs ervan overtuigen het op een andere manier aan te pakken. Hij vraagt de minister dat ook zelf te doen.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de volledige 1,46 miljard euro naar niet-rechtstreeks toegankelijke hulp gaat. Uitleg over de verdeling staat al in de toelichting maar de minister wil alle gegevens nog eens oplijsten. De middelen voor het uitbreidingsbeleid 2018 moeten nog verdeeld worden onder hulp voor volwassenen en minderjarigen. Bij de meerderjarigen vergt dat een raming van wat nodig is voor de automatische toekenningsgroepen. Daaruit kan dan het bedrag gedistilleerd worden dat verdeeld zal worden over de prioriteitengroepen in functie van de toewijzing. In 2018 zal de toewijzing aan de prioriteitengroepen centraal georganiseerd worden. Dat betekent dat de provinciale prioriteitencommissies geleidelijk afgeschaft worden. Iedereen is ondertussen in een prioriteitengroep ondergebracht, waarbij de datum van betekenis is.

Het is de bedoeling dat tegen 2020 het uitbreidingsbeleid, gecombineerd met het persoonsvolgende financieringssysteem, zorgt voor een vraaggestuurd systeem met meer zorggaranties, zeker voor personen met de grootste ondersteuningsbehoefte. Het uitbreidingsbudget van 2018 en 2019 zal bij voorrang gebruikt worden om mensen in prioriteitengroep 1 binnen een redelijke termijn na hun aanvraag rechten toe te kennen. Onder het nieuwe systeem is dat beheersbaarder en kan er aan de aanvragers meer duidelijkheid en perspectief gegeven worden, alsook meer garantie op zorg. Zonder perspectief zullen personen

financiering via de noodprocedure blijven aanvragen, waardoor er meer geld gaat naar automatische rechtentoekenning en er minder over is voor de normale aanvragen. Het VAPH denkt eraan de noodsituaties op te splitsen in maatschappelijke noodzaak en noodsituatie. De oplossing is niet de definitie van noodsituatie uitbreiden maar ervoor zorgen dat wie tot een prioriteitengroep behoort, en dan vooral groep 1, binnen een redelijke termijn een budget krijgt.

Het basisondersteuningsbudget wordt geëvalueerd. De besteding voor de eerste groepen ligt inderdaad lager dan de ramingen. Daarom zal het resterende geld, dat recurrent vrijkomt, gebruikt worden voor mantelzorgondersteuning, kortverblijf en de centra voor ontwikkelingsstoornissen. De verdeling van de middelen is nog niet gebeurd. Daarover volgt er een besluit zodat de middelen recurrent kunnen worden gebruikt voor andere zaken. Hij neemt de suggestie ter harte om na te gaan of de middelen na de evaluatie niet kunnen worden gebruikt voor andere facetten van het uitbreidingsbeleid, trap 2 of de rechtstreeks toegankelijke hulp.

De minister herinnert eraan dat in 2009 jongeren met een handicap die geen VAPH-steun kregen vanaf 21 jaar gewoon achteraan de wachtlijst voor volwassenen terechtkwamen. Dat was de consequentie van het aanbodgestuurde systeem. De consequentie en een minpunt van de keuze voor zorgcontinuïteit is dat minderjarigen zonder VAPH-steun in de prioritering voor volwassenen terechtkomen. In de sector van personen met een handicap is jarenlang geprobeerd zo veel mogelijk vragen te beantwoorden met het budget. Om jongeren toch zo lang mogelijk te helpen, werd bijvoorbeeld de minderjarigheid verlengd tot 25 jaar. Om alles opnieuw in een redelijk perspectief te brengen, krijgen 23 tot 25 jarigen als eersten kans op zorgcontinuïteit aan de hand van persoonsvolgende financiering.

Ooit was het bijvoorbeeld een bewust keuze om jongeren die in de GO!-internaten verbleven, niet te laten doorstromen naar Welzijn. Die gevolgen moeten thans weggewerkt worden. De transitie van minder- naar meerderjarigheid wordt een hoofdstuk in het plan voor persoonsvolgende financiering voor minderjarigen. Er zijn nog gevallen waarvoor een oplossing moet worden gezocht, zoals jongeren die een jaar te vroeg uit een MFC vertrokken om van zorgcontinuïteit te genieten. Ook de dagbesteding voor wie ooit naar school ging, valt niet onder de zorgcontinuïteit maar de handicapspecifieke ondersteuning wel. Op twee jaar tijd is het al heel wat verbeterd, maar er blijven knelpunten. Maar ook die zullen worden opgelost.

Persoonsvolgende financiering voor minderjarigen is geen antwoord op de wachttijden. Het is een manier om de zorg vraaggestuurd te maken. Om meer mensen te ondersteunen, is er uitbreidingsbeleid nodig. Meer aanvragen betekent gewoon dat er meer geld nodig is. 2017 heeft ook geleerd dat elke 23-jarige die een persoonsvolgende financiering krijgt, daar zijn eigen verhaal mee schrijft. Sommige MFC's laten de jongeren bij hen blijven wonen in hun eigen capaciteit ook al hebben ze een rugzak als volwassene. Daar valt zeker iets voor te zeggen als die mensen zich daar thuis voelen, maar dat is een plaats die benomen blijft. Daardoor moet er gezocht worden naar nieuwe capaciteit. Ook is het zo dat MFC's een bepaald gewicht aan een plaats geven, waardoor ze iemand met een lichtere zorgbehoefte niet zo maar vervangen door iemand met een zware zorgbehoefte. Daar moet de toegangspoort een rol in spelen. Goede oriëntatie is wezenlijk. Het aansturingscomité van de integrale jeugdhulp speelt daar een belangrijke rol.

Hij begrijpt de vraag om de uitbreidingsmiddelen zo veel mogelijk in te zetten voor persoonsvolgende systemen. Voor de GES+-plaatsen kan de minister uiteraard een schema geven. De personeelsformaties zijn daarvoor trouwens

uitgebreid. Uit de evaluatie van de voorbije uitbreiding van GES+ bleek dat units van zes plaatsen best zijn om continuïteit en kwaliteit te borgen. Daarop zijn de opvangmogelijkheden uitgebreid, vooral in het Antwerpse. Er komen nog uitbreidingen. De provincies hebben al verzameld welke voorzieningen interesse hebben. De minister denkt dat voor de complexe problemen van die jongeren met gedrags- en emotionele stoornissen meer nodig zal zijn dan een persoonlijkkeassistentiebudget. Die jongeren hebben een voorziening nodig die zeker is van de financiering en specifieke competenties kan opbouwen. Jongeren en volwassenen met specifieke en complexe problemen hebben soms dure ondersteuning nodig, van wel 130.000 euro per jaar. Door de flexibilisering met rugzakjes boven de reguliere financiering van de bijzondere jeugdzorg, de gehandicaptenzorg enzovoort lukt dat, maar het is een uitdaging om dat onder het persoonsvolgend financieringssysteem te behouden.

Het Departement WVG krijgt middelen om het Strategisch Plan Autisme uit te voeren, maar een aparte budgettaire lijn met handicapspecifieke ondersteuningsmogelijkheden creëren ligt moeilijk. Meer capaciteit moet via het uitbreidingsbeleid. Het bestaande gespecialiseerde aanbod beter bekend maken en sneller diagnosticeren zijn streefdoelen. Uiteraard zal de minister met Onderwijs spreken, maar ook andere beleidsdomeinen hebben er een verantwoordelijkheid in. Hij is het met de commissievoorzitter eens dat een goede diagnostiek al een belangrijke stap is. Bepaalde psychiatrische voorzieningen zijn gespecialiseerd in autisme of meervoudige problemen waaronder autisme. Ook in de gehandicaptensector zijn er mogelijkheden om mensen met autisme te begeleiden. Voorts zijn het de CLB's die attesten afleveren die toegang verlenen tot het buitengewoon onderwijs. Het zal zaak zijn de verschillende diagnostische protocollen wat meer op elkaar af te stemmen.

Het besluit over de vereveningen ligt bij de Inspectie van Financiën. Voor vereveningen is het engagement van de sociale partners nodig onder meer over de Sociale Maribel en de taxshift. De sociale partners hebben in de taskforce al een voorstel gedaan dat in het besluit overgenomen is. Uiteraard moet dat nog bevestigd worden in de sociale onderhandelingen. De advocaat van de Vlaamse overheid heeft de opdracht gekregen te overleggen met de eisers die een klacht indienden bij de Raad van State. Dat overleg zal op korte termijn plaatsvinden. De klagers vragen voldoende inzicht in het vereveningssysteem. Daarvoor is net een besluit opgesteld.

De Inspectie van Financiën buigt zich ook over het besluit over de 7/7-garantie. De minister wijst er echter op dat voorzieningen door het kwaliteitsbesluit al verplicht zijn occasionele opvang te verzorgen. Daarvoor zijn er dus geen bijkomende regels nodig. De nieuwe regelgeving houdt geen wachttijd in van zes maanden. Wie een bepaald volume zorg nodig had op het einde van 2016, krijgt gewoon zorggarantie. Het maakt niet uit hoe vaak of voor hoe lang, de voorziening garandeert de opvang. Als iemand echter zes maanden onafgebroken in een voorziening verblijft, zal de overheid het budget aanvullen en vertalen via de voorziening naar de rugzak. Dat zal ook automatisch geprioriteerd worden. De logica van een vraaggestuurd financieringssysteem is dat de gebruiker altijd een zorgverzekering kan aanvragen. Tot die goedgekeurd is, geldt de garantie voor het zorgvolume dat nodig was bij het ingaan van de persoonsvolgende financiering.

Het is te vroeg voor een grondige evaluatie van het persoonsvolgende financieringssysteem. Wel zal nagegaan worden of de indeling in de zorgzwaarteniveaus en de daaraan gekoppelde budgetten consistent zijn. Die evaluatie zal transparant zijn en in overleg met de stakeholders. Die gegevens zijn nodig voor de regelgevende impact op de financieringstechniek die de minister plant in 2019.

De regel is dat de handhaving niet gebeurt door Zorginspectie maar door het bevoegde agentschap. Voor internaten staat het departement Onderwijs in voor de handhaving, tenzij er andere afspraken over zijn. Toezicht gebeurt voor Welzijn door Zorginspectie. Dat toezicht moet worden hervormd voor het persoonsvolgende financieringssysteem. Dat zal allicht gebeuren met steekproeven en verhoogd toezicht in bepaalde gevallen op basis van risicoanalyses. Het VAPH zal de handhaving blijven doen. Nu al treedt het op als er malversaties zijn met de budgetten. De regelgeving laat dat toe. Ook in andere landen met een persoonsvolgend financieringssysteem is controle en handhaving een issue, zo blijkt uit de grondige studie van het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Een systeem kan zijn legitimiteit maar behouden als het fraudebestendig is. In hun taakstellingen krijgen bijstandsorganisaties daar ook een rol in.

Nieuwe kwetsbaarheid is geen theoretische kwestie. Bepaalde onderdelen van het financieringssysteem van volwassenen zijn bewust uit het persoonsvolgende financieringssysteem gehouden. Zo blijft een beperkt contingent plaatsen voor geïnterneerden en voor intensieve diagnostiek instellingsgebonden gefinancierd. Omdat België veroordeeld is, moet er uitstroom uit de FPC's zijn, naar de psychiatrie of naar de intramurale gehandicaptenzorg. Strafvuitvoeringsrechtbank of de commissies ter bescherming van de samenleving zullen de voorwaarden bepalen waaronder iemand ontslagen wordt. Ook daarvoor zal Vlaanderen geld moeten vrijmaken. De minister hoopt dat niemand eraan denkt die doelgroep een cashbudget te geven. Vouchers zijn allicht wel mogelijk. Het is niet de bedoeling instellingsgebonden naast persoonsvolgende financiering te laten bestaan, maar onder het nieuwe stelsel zullen er toch flexibele oplossingen op maat moeten zijn voor specifieke groepen.

De bijstandsorganisaties krijgen inderdaad extra budgetten, maar vooral ten gevolge van de stijging van het aantal leden. Het blijft bij vijf erkende en gefinancierde organisaties.

Hij wil een lager btw-tarief voor energiekosten in voorzieningen vragen. In de vorige regeerperiode heeft het federale niveau, op vraag van Vlaanderen, de btw voor wooncomplexen voor personen met een beperking al verlaagd tot 6 percent.

GIPSo wordt voortgezet. Dat hen een te technisch taalgebruik wordt verweten, heeft er vast mee te maken dat tussen het idee van de ouders en de realisatie heel wat praktische bezwaren staan. De vzw heeft de juiste kennis, het is zaak die te behouden en te verspreiden bij al wie een initiatief wil nemen.

De minister heeft genoteerd dat mevrouw Van den Brandt het goed vindt dat kinderen met een verhoogde kinderbijslag automatisch een basisondersteuningsbudget krijgen. Dat zal mee bekeken worden in de evaluatie. Met het basisondersteuningsbudget tracht de minister stappen te zetten naar het recht op ondersteuning. Als het budget niet op is, moet het echter aan andere zinvolle zaken besteed worden.

In de flexibiliseringsoperaties in het aanbod, als tussenstap naar het persoonsvolgende financieringssysteem, bleken er enkele kostendrijvers. Die uitgaven zijn gedaan zonder impact op het uitbreidingsbeleid. De eenmalige bijstelling van 2017 wordt teruggezet, want het budget is ondertussen aangepast aan de nieuwe behoeften. Er wordt nagegaan of er in de persoonsvolgende financiering voor volwassenen en de MFC's voor minderjarigen ook kostendrijvers zijn die beheersbaar moeten worden gemaakt.

De laatste evaluatie van de Diensten Ondersteuningsplan dateert van de opstartfase en is niet meer relevant. Omdat de meesten in de vorige regeerperiode vonden dat iedereen zijn ondersteuningsplan zelf moet kunnen maken,

bestaat er weinig imperatieve regelgeving over. De Diensten Ondersteuningsplan zijn niet de enigen die dergelijke plannen kunnen helpen opstellen. De minister ziet dat een groep gebruikers hulp nodig heeft om de correcte informatie te krijgen maar ook om hun dossieraanvraag te begeleiden. Voorheen konden ze daarvoor terecht bij de contactpersoon-aanmelder in de voorziening maar die functie past niet meer in de persoonsvolgende idee. De sociale dienst van het OCMW en van het CAW kunnen dat nog wel. De minister heeft de mensen die de eerstelijnsconferentie over sociaal werk voorbereiden gevraagd na te denken hoe die mensen best worden ondersteund. Eens mensen een budget hebben, kan de bijstandsorganisatie hen verder helpen.

Met de coaching krijgen organisaties de kans zich te laten begeleiden onder meer voor het businessplan. Met de persoonsvolgende financiering zal iemand zich enkel in een voorziening laten opnemen als het niet anders kan, hoewel uitzonderingen er wel zullen voor kiezen. Sommige voorzieningen moeten hun werking volledig herdenken. Met de coaching wil de overheid hen daarbij begeleiden. De organisaties die gekozen zijn, zijn elk van een bepaald type zodat eruit geleerd kan worden voor de transitie van andere van dat type.

De minister denkt niet dat de Wegwijzer al gelinkt is aan de sociale kaart, maar daar kan over nagedacht worden.

De groene zorg zal in 2018 geëvalueerd worden.

De minister bezorgt het Vlaams Parlement een overzicht van hoeveel budgetten van het uitbreidingsbeleid er per kwartaal gemobiliseerd worden. Door de digitalisering en de persoonsvolgende financiering is dat gemakkelijker geworden. Van de cashinzet van de middelen is nog geen evaluatie gemaakt.

Met andere vormen van zorg bedoelt de minister bijvoorbeeld de residentiele ouderenzorg. Het is zaak te bepalen welke zorgvormen combineerbaar zijn met een rugzak. Verblijven in een rob is bijvoorbeeld niet combineerbaar. Gelet op de leeftijdsgrens is dat niet billijk. Dat is een van de thema's die in het onderzoek aan bod zullen komen.

Vlaanderen zal in 2019 de bevoegdheid krijgen over de RIZIV-mobiliteitshulpmiddelen. Voor rolstoelen zal er dan één loket zijn, één inschalingssysteem, met een deel voor het VAPH en een deel voor de Vlaamse sociale bescherming. Bedoeling is hier geen leeftijdsgrenzen te hanteren. Het is de bedoeling een huursysteem in te stellen, dat zal worden getest in een proeffase. In andere landen zijn er ook nadelen gebleken aan het aanbesteden. Het volstaat ook niet prijzen te vergelijken want dienstverlening en begeleiding zijn andere belangrijke factoren. Tot nog toe heeft de refertelijst bewezen het minst slechte systeem te zijn. De markt oriënteert zich immers op die referteprijs. De commissie zal uitgebreid de kans krijgen daarover te discussiëren wanneer renting en hulpmiddelen in de Vlaamse sociale bescherming worden opgenomen.

Voor de kwaliteitskaders wordt gezocht naar sectoroverstijgende factoren om de levenskwaliteit die de verschillende zorgvormen bieden, te beoordelen.

Omdat de eerste gegevens in en uit van slechte kwaliteit waren, heeft de administratie een nieuwe IT-tool ontwikkeld, waarin haar eigen gegevens over wie een budget had (met rijksregisternummer) ingevoerd zijn, aldus *James Van Casteren*, administrateur-generaal van het VAPH. De voorzieningen hadden maar even de tijd om de oefening opnieuw te doen. Die gegevens worden thans verwerkt, samen met de technische correcties. Ten allerlaatste de tweede week van december 2017 zullen alle meer dan 12.000 brieven, met de aanpassingen van de budgetlijnen, verstuurd worden. Dan kunnen de voorzieningen de

dienstverleningsovereenkomsten opstellen. Het zijn technische berekeningen per subsidie-eenheid waarvoor de administratie afhankelijk is van gegevens die de voorzieningen leveren. Die kloppen niet altijd. De administratie controleert alles dubbel en soms zelfs driedubbel omdat het rechtstreeks gevolgen heeft voor de budgetten van de personen met een handicap. Die mogen in geen geval de dupe zijn van verkeerde berekeningen.

Op 1 januari 2017 is nagenoeg iedereen overgeschakeld op het persoonsvolgende financieringssysteem. Cashbestedingen kunnen ingediend worden tot maart van het jaar nadien. Pas dan is een evaluatie mogelijk. De evaluatie zal bestaan uit een intern onderzoek op basis van de eigen data en de informatie van het agentschap, maar ook uit een extern onderzoek.

De Bijzondere Bijstandscommissies kennen bijzondere of dure hulpmiddelen toe, die niet op de refertelijst staan. Jaarlijks wordt bekeken of de hulpmiddelen niet beter aan de refertelijst worden toegevoegd, bijvoorbeeld als ze vaak aangevraagd worden. Een permanente werkgroep doet daartoe beleidsvoorstellen.

Tot nog toe beheerden de provincies de sociale kaarten. Dat maakt dat er grote verschillen zijn. Het Departement WVG zal dat onderzoeken en daarna bepalen hoe die gegevens samen te voegen met de Wegwijzer. De sociale kaart is vaak beperkt tot een stipje per maatschappelijke zetel met een verwijzing naar de website. In een persoonsvolgende financiering is het belangrijk te weten hoeveel plaatsen van welk type tegen welke prijs elke vergunde zorgaanbieder heeft.

De flankerende maatregelen vallen onder het uitbreidingsbeleid 2018-2019. De Vlaamse Regering zal daarover begin volgend 2018 een besluit goedkeuren. Er zijn al principiële akkoorden over de verdeling van de middelen. Het raadgevend comité heeft daar al advies over verleend.

De begroting 2018 is voor het eerst een prestatiebegroting verdeeld in doelstellingen rechtstreeks toegankelijke hulp en niet-rechtstreeks toegankelijke hulp. Die stonden in de begroting 2017 samen onder zorgvernieuwing. In 2018 zijn de twee opgesplitst. Om vergelijkbaar te zijn moet er bij het budget van niet-rechtstreeks toegankelijke hulp 64 miljoen euro bijgeteld worden. Er is sprake van een verhoging in plaats van een daling.

Elke Van den Brandt hoopt dat iedereen ondertussen inziet dat onderwijs als dagbesteding uit de zorgcontinuïteit halen niet de beste oplossing was. Dat kan het negatieve effect hebben dat ouders hun minderjarige kinderen voltijds in de zorg onderbrengen, zodat ze er zeker van zijn dat de kinderen na hun achttiende verder opgevangen worden. Dat is op lange termijn niet voordeliger. Omdat de kinderen voor de zorgcomponent wel continuïteit genieten, wordt de dagbesteding als minder dringend ingeschaald, waardoor ze daarvoor in een lagere prioriteitengroep terechtkomen. Ze vraagt de minister ervoor te zorgen dat ook voor dagbesteding in onderwijs het zorgcontinuüm geldt.

Ze beseft terdege dat voor sommige groepen een persoonlijkeassistentiebudget geen optie is, bijvoorbeeld voor GES+, hoewel keuzevrijheid ook dan belangrijk is. Ze laakt dat de budgetten van GES+ en persoonlijkeassistentiebudget communicerende vaten zijn. Beide doelgroepen hebben recht op ondersteuning. Volgens Groen moet het aantal PAB-aanvragen van minderjarigen een externe kostendrijver zijn: wie erkend wordt, krijgt het budget. Dat steunt de ouders, maakt inclusief onderwijs mogelijk, en geeft de kinderen een heel andere start in het leven. Inclusief onderwijs zal ervoor zorgen dat mensen met een beperking aanvaard worden in de samenleving. Wie gespecialiseerde zorg nodig heeft, moet die uiteraard blijven krijgen.

Voor een doeltreffend Strategisch Plan Autisme is een uitbreiding van de capaciteit nodig. Ze wil best meer capaciteit voor alle onderdelen van de jeugdhulp, maar dat de minister schermt met een aparte handicapspecifieke lijn, is een loos argument. De wachttijden voor de begeleiding van kinderen met autisme zijn heel lang. Meer middelen voor de thuisbegeleiding, maar specifiek om die groep te begeleiden, zijn nodig. Ook in andere gevallen worden er budgetten gegeven aan specifieke groepen, bijvoorbeeld GES+.

De evaluatie van persoonsvolgende financiering zal volgens de minister transparant en met de stakeholders zijn. Nochtans had ze specifiekere vragen. Wie zal het doen, het Rekenhof, de administratie of een externe instantie? Als het Vlaams Parlement weet wat de uitvoerende macht van plan is, kan het eventueel aanvullende een ex-postevaluatie doen.

Ze vindt het niet productief of cliëntvriendelijk om mensen tot ze hun budget hebben te laten begeleiden door sociale diensten en nadien door de bijstandsorganisaties. Beter is één organisatievorm te subsidiëren voor begeleiding over het hele traject, wat niet betekent dat er tussen bijstandsorganisaties en sociale diensten geen expertise moet worden uitgewisseld.

Sommige mensen die verblijven in een bicommunautaire voorziening, hebben een VAPH-erkenning maar worden niet ingeschaald in persoonsvolgende financiering. Voor minderjarigen in een bicommunautaire voorziening geldt de zorgcontinuïteit niet. Hoe zit het met Brusselaars die een VAPH-erkenning hebben maar niet in een door het agentschap erkende voorziening verblijven?

Ze begrijpt dat er argumenten zijn om geïnterneerden geen cashbudget te geven. Dat er geen apart financieringssysteem voor komt, begrijpt ze ook. Allicht biedt een automatisch vouchersysteem een oplossing voor beperkte specifieke doelgroepen. Misschien mist ze inzicht maar dat lijkt haar eenvoudig te regelen.

Bart Van Malderen vraagt opnieuw een opsplitsing van de budgetten per categorie niet-rechtstreeks toegankelijke hulp. Slechts zo kan hij oordelen over de verschuivingen en hun verklaringen.

Het is correct de prioriteitengroepen zo centraal mogelijk te bekijken. Hij vraagt bijzonder aandacht voor noodsituaties. Sommige subgroepen hebben het moeilijk om in prioriteitengroep 1 terecht te komen. Hij denkt aan mensen met een verstandelijke handicap en kinderen met autisme. Doordat ze lang moeten wachten, wordt niet alleen de druk om de omgeving groter maar wordt ook hun problematiek erger. Daarom wil hij dat wachttijd op een of andere manier meegerekend wordt in de beoordeling.

Allicht is het juist dat er minder minderjarigen uit de boot vallen, maar voor wie niet kan rekenen op zorggarantie is de toestand wel schrijnender geworden. Zij voelen zich onrechtvaardig behandeld omdat ze geen objectieve verklaring zien. Het enige verschil tussen jongeren in een MFC en jongeren in een internaat van het GO! is de instelling waarin ze verblijven. De minister zegt dat te moeten meenemen, maar het lid vraagt naar de concrete plannen en hun timing. Belangrijker dan de ontstaansgeschiedenis schetsen, is het probleem oplossen.

Het kan dat een persoonlijkeassistentiebudget niet volstaat om de kosten van GES+ te dekken, maar het lid vraagt geen categorieën uit te sluiten van het persoonsvolgende systeem. De minister denkt wel degelijk aan een aparte oplossing voor geïnterneerden. Hoe lang is zijn lijstje met uitzonderingen?

Bij de verevening is het probleem dat de Vlaamse Regering beslist heeft dat de regeling binnen de huidige budgetten dient te gebeuren terwijl er een onderfi-

nanciering is van tal van initiatieven. De verschillen worden gebetonneerd hoewel de minister de kloof gedeeltelijk wil dichten met de middelen van de taxshift, de VIA-onderhandelingen en de Sociale Maribel. Drie creatieve maar hoogst onzekere oplossingen. Hij herhaalt voorts dat de 7/7-regeling zorgt voor een toevloed aan vragen en geen antwoord biedt op wat mensen echt nodig hebben.

De administratie maakt duidelijk dat de voorzieningen, sociale ondernemingen, een jaar blind zullen varen omdat ze de exacte bedragen per punt niet kennen. Wie de gegevens correct en tijdig levert, wordt gestraft voor de slordigheden van anderen. Het is immers een gesloten budget dat door de punten verdeeld wordt. De spreker vindt dat aberrant.

Wat de verdeling tussen woon- en zorgkosten betreft, informeert de spreker of het klopt dat voorzieningen voor bestaande gebruikers een akkoord moeten hebben van een collectief overlegorgaan van de gebruikers. Mogen de woon- en leefkosten aangerekend worden zonder dat akkoord? Hij hoort van gevoelige prijsstijgingen tot 39 euro per aanwezigheidsdag en 16 euro per afwezigheidsdag. Is er goede monitoring? Hoe staat het met het zakgeld? Gebruikersraden krijgen een grotere verantwoordelijkheid. Hoe verloopt de vorming en de begeleiding van die raden?

Minister *Jo Vandeurzen* denkt dat de capaciteitsmiddelen van het rechtstreeks toegankelijke aanbod wel degelijk kunnen gaan naar diensten die expertise hebben in autisme. In de prioriteitsbepaling voor persoonsvolgende financiering kan de ene aandoening echter niet voorgaan op de andere. Naar verluidt is het een groot probleem dat mensen niet weten in welke dienst ze terecht kunnen.

Er is bewust voor gekozen bijstandsorganisaties personen met een budget te laten helpen en niet wie op zoek is naar de juiste hulp of kandidaat is voor een budget. Dat is een taak voor sociale diensten. Dergelijke concrete vragen moeten besproken worden op de conferentie over het eerstelijns maatschappelijk werk.

Een deel van het budget voor volwassenen is instellingsgebonden gebleven, dus uit de persoonsvolgende financiering gehouden, onder andere voor geïnterneerden. De vraag van geïnterneerden is echter groter dan het aanbodbepaalde budget. Voor die personen moet er een oplossing gezocht worden onder het persoonsvolgende financieringssysteem. Decretaal hebben meerderjarigen de keuze tussen voucher en cash. Er moet een manier zijn – een rechterlijke beslissing bijvoorbeeld – om voor deze groep te bepalen dat een cashbudget niet kan. Voor een negentienjarige GES+-er die niet onder bewindvoering staat, geldt min of meer hetzelfde. Er wordt al eens gezegd dat persoonsvolgende financiering goed is voor mensen met een lichamelijke handicap, maar dat voor sommige anderen nuance op zijn plaats is. Dat wordt ook in de beleidsbrief aangegeven.

De verevening zal niet gebeuren met een gesloten budget. Dat was wel het oorspronkelijke idee, maar dan zouden niet alle personen met een handicap die al ondersteuning kregen, zorggarantie krijgen. Er zal sowieso extra budget nodig zijn. De sociale partners hebben in de taskforce de contouren geschetst, die in een besluit omgezet zijn.

Het systeem met de onderverdeling in leef- en woonkosten kan inderdaad enkel met akkoord van de gebruikersraad. De taskforce is gevraagd om een gestandaardiseerde werkwijze daarvoor te bepalen.

7. Kind en Gezin

Katrien Schryvers acht het zinvol met haar vragen over het Groeipakket te wachten tot de bespreking van het ontwerp van decreet. Ze vraagt hoe de

minister ervoor zal zorgen dat er voor elke gemeente een Huis van het Kind is. Zijn er nieuwe initiatieven? Voorts vraagt ze hoe de minister werk zal maken van de flexibele kinderopvang. De minister maakt 815.000 euro vrij voor bijkomende opvangplaatsen in trap 3. Zijn dat de 180 plaatsen van het KOALA-project? Is al bepaald waar die plaatsen erbij komen? Zo ja, hoe? Ze vraagt meer informatie over de manier waarop de gedeelde visie op de aanpak van verontrusting tot stand zal komen. Hoe zullen kinderopvanginitiatieven daarover gevormd worden? Hoe zal de gegevensdeling verlopen met respect voor de privacy? Hoe zal de opstart van het afstemmingscentrum en de DNA-databank verlopen? Hoe wordt dat binnen België en internationaal gelinkt?

Martine Taelman leest dat in de begroting 844.000 euro extra ingeschreven is voor de Huizen van het Kind. Ze informeert welke bijkomende financiële incentives gegeven worden. Samen met Onderwijs zal Welzijn focussen op kleuterparticipatie. In het kader van het actieplan neemt Kind en Gezin contact op met gezinnen met een kleuter die niet ingeschreven is om de oorzaken te bepalen en zo nodig het gezin steun te bieden. Zullen de Huizen van het Kind die taak overnemen? Wat is de stand van zaken van het voortgangsoverleg over deregulering en lastenverlaging?

Peter Persyn vraagt waaruit het aanbod aan preventieve gezinsondersteuning bestaat. Ook hij wil weten hoe ver het staat met het afstammingscentrum. Is dat enkel voor adoptie of ook voor de DNA-databank van donoren? Tot slot vraagt hij uitleg bij de 1,4 miljoen euro compensaties voor ICT-uitgaven in het kader van de Vlaamse sociale bescherming.

Er zijn verschillen tussen trap 2a en 2b. Een organisatie die vrijwillig van trap verhoogd is, met het bijhorende hogere personeelskader, krijgt niet automatisch de bijhorende subsidieverhoging, aldus *Elke Van den Brandt*. Ze vraagt hoe de minister die financieringskloof in de inkomensgerelateerde kinderopvang tussen trap 2b en 2a zal verkleinen. Goede leerlingen dienen nu beloond te worden en niet pas in 2020.

Ondanks uitbreidingsrondes voor trap 1 zijn er nog veel initiatiefnemers die wachten op subsidies. Kan de minister garanderen dat alle voorzieningen dit jaar minstens die trap krijgen?

De minister zegt wel werk te maken van de flexibele kinderopvang, maar het lid vindt daar niets van terug in de begroting of de beleidsbrief. Graag wat meer uitleg dus.

Dat er een mecenas wil investeren in inclusieve kinderopvang is een goede zaak, maar de overheid kan de opvang van kinderen in armoede of met een handicap niet alleen overlaten aan mensen met een warm hart. Welke engagementen neemt de Vlaamse Regering zelf? Hoeveel geeft de overheid en hoeveel de mecenas?

De proefprojecten met het lokaal loket kinderopvang waren niet van dien aard om ze overal in Vlaanderen op te zetten. Wat zal ervoor in de plaats komen? Ouders bezoeken veel crèches en schrijven hun kind op veel plaatsen in. Dat betekent tijdverlies en administratieve rompslomp voor de ouders en de crèches. Een lokaal loket zou dat vermijden. Een lokaal loket biedt de overheid ook meer inzicht in de vraag zodat het uitbreidingsbeleid gericht kan worden gevoerd. Het lokaal loket in Brussel kan tot inspiratie dienen. Het nadeel daar is dat ouders zich ook nog in het kinderdagverblijf zelf kunnen inschrijven waardoor er een dubbel systeem ontstaat. In Gent zorgt de stad voor de inschrijvingen van de stedelijke crèches.

Het Rekenhof heeft berekend dat, om te voldoen aan de cao dat er geen zelfstandigen meer in de kinderopvang werken, er 65 miljoen euro tegen 2020 nodig is. Dat geld staat noch in 2017, noch in 2018 in de begroting. De minister zegt nochtans dat engagement gefaseerd te willen nakomen. Hoe denkt hij dat te doen? Met de 12 miljoen euro voor uitbreiding wil hij blijkbaar die cao uitvoeren, trap 1 en 2 uitbouwen en liefst nog extra crèches subsidiëren. Kan de minister toelichten hoe hij met die beperkte middelen al die uitdagingen aangaat? Hoe zal de 12 miljoen euro verdeeld worden? Hoe plant hij de nodige middelen de komende jaren vrij te maken?

De minister heeft het tal van keren over de kwaliteit van kinderopvang. Niet alleen kwaliteitseisen van het gebouw, ook het pedagogisch project is van belang. Cruciaal voor kwaliteit is het aantal verzorgers. Met acht kinderen per verzorger en tot veertien in zogenaamde rustmomenten is het heel moeilijk meer dan de basisverzorging en dus pedagogische kwaliteit te bieden. Voor het lid moet de kindratio omlaag. De Vlaamse kindratio is abnormaal hoog. Dat bewijst de vergelijking met buurlanden.

Is de visieoefening voor de gezinsopvang er al? Wat zijn de krachtlijnen? Het statuut van onthaalouder is niet op alle vlakken interessant. De kwaliteitseisen zijn hoog. Dat zijn meteen de redenen waarom er almaar minder onthaalouders zijn.

De minister maakt geld vrij voor extra stimulansen voor het geïntegreerd lokaal gezinsbeleid. Dat is gebaseerd op een positieve evaluatie van de Huizen van het Kind. Die evaluatie is kwantitatief. Het lid suggereert een kwalitatieve evaluatie te maken. Welke extra stimulansen zal de minister geven en wat is het doel daarvan? De sterkte van het Huis van het Kind hangt volgens het lid in grote mate af van de middelen en de inspanningen die de gemeente erin stopt. De Vlaamse omkadering is relatief beperkt.

Voor de buitenschoolse kinderopvang zou er volgens de beleidsbrief een parlementair decreetgevend initiatief komen. Het lid hoopt dat het decreet kwaliteitskaders zal opleggen. Volgens de nota van de Vlaamse Regering over de krachtlijnen voor een nieuwe organisatie voor de opvang en vrije tijd van kinderen (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 604/1) zullen de gemeenten voortaan instaan voor de buitenschoolse kinderopvang. Ze dringt er ten stelligste op aan de gemeenten daar voldoende middelen voor te geven. Met de huidige budgetten vragen dat gemeenten aan alle kinderen in hun gemeente kinderopvang aanbieden, is ofwel de taak doorschuiven naar het verenigingsleven en vrijwilligerswerk, ofwel de kwaliteitsnormen loslaten. Goede kinderopvang is het sluitstuk van het samenlevingsmodel dat activering centraal stelt.

Voor haar politieke visie over kinderbijslag verwijst ze naar vorige besprekingen. Om de deadline te halen moeten enkele tussenstappen gezet worden. Zonder duidelijkheid over de verdeling van de reserves, wordt de deadline niet gehaald. Los van haar politieke bezorgdheden, rijst de vraag of alle samenwerkingsakkoorden getekend zijn. Zal er voor 2019 effectief een nieuw kinderbijslagsysteem zijn?

De DNA-databank is belangrijk opdat kinderen die gedwongen afgestaan werden hun ouders kunnen terugvinden. De DNA-databank openstellen voor het afstammingscentrum is voor haar een optie zolang er wederzijdse instemming is. Dat gaan wel in tegen anoniem donorschap. De spreker wil af van het anonieme donorschap. Een vrijwillige niet-anonieme donatie moet mogelijk worden. Zou een donorkind op basis van de DNA-databank zijn donor kunnen terugvinden? Is dat in overeenstemming met de huidige federale regels over de anonimiteit van de donoren.

Voor *Bart Van Malderen* is de passage in de beleidsbrief dat de kinderbijslag een universeel systeem zal zijn, rekening houdend met de nodige selectiviteit, het bewijs dat papier gewillig is. Met de gekozen werkwijze en inzet van de 3,4 miljard euro wordt te weinig rendement gehaald om de kinderarmoede terug te dringen. Een basiskinderbijslag met toeslagen, waar niemand tegen is, betekent dat mensen hun rechten moeten kennen en de toeslagen aanvragen. Automatische toekenning is een oplossing, maar hoe ver staat het met de ICT-systemen voor het Groeipakket? Het monitorcomité dat de budgettaire evoluties in de transitie dient te volgen, zal in het najaar van 2017 opgestart worden. Hoe staat het daarmee?

Voor de uitbreiding in de kinderopvang maakt de minister 12 miljoen euro vrij. De ervaring leert dat met dergelijke uitbreidingsbudgetten ook andere zaken betaald worden. De spreker wil weten hoeveel extra plaatsen de minister echt creëert met dat geld? Hoe worden die verdeeld onder de verschillende trappen?

Hoe zal de minister ervoor zorgen dat er meer gemeenten door een Huis van het Kind bediend worden? Zijn daar financiële stimulansen voor?

Hij vraagt voorts welke financiële middelen de minister vrijmaakt voor de leefbaarheid van de voorschoolse kinderopvang met een vrij tarief, voor de verkleining van de financiële kloof met inkomensgerelateerde initiatieven en voor de versterking van het aanbod in regio's met grootste kloof tussen vraag en aanbod.

MeMoQ, dat het de opvanginitiatieven mogelijk maakt zelf hun pedagogische kwaliteiten te meten, is waardevol. Hoe zit het met de implementatie? Hij vraagt ook naar de concrete stappen die de minister zal nemen om de flexibele opvang waar te maken. Bij het onderdeel over kinderopvang en verontrusting in de thuissituatie valt het de spreker op dat er maar schaarse contacten zijn tussen de kinderopvang en de VK's, nochtans kan de kinderopvang een belangrijke rol spelen in het signaleren van problemen. Hoe zal de minister die contacten intensifiëren?

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat het KOALA-project bestaat uit een achttiental initiatieven met trap 3-plaatsen waarbij de Huizen van het Kind de begeleiding van de ouders financieren. Het project loopt gedurende tien jaar. Het mecenaat doneert via de Koning Boudewijnstichting 1 miljoen euro. De overheid past de rest bij. De projecten worden kortelings geselecteerd uit de talrijke kandidaten.

Honderd Vlaamse gemeenten hebben nog geen erkend Huis van het Kind. Daarvoor komt er een oproep: wie intekent, krijgt een financieringsperspectief.

Er komt een besluit over de flexibele kinderopvang, met een regeling voor ruimere openingsuren voor de bestaande kinderopvanginitiatieven en de dringende kinderopvang. Daarvoor zullen middelen van het uitbreidingbeleid gebruikt worden. De verdeling van die uitbreidingsmiddelen is nog niet gebeurd, dus kan nog niet gezegd worden hoeveel plaatsen erbij komen. Het kan immers ook gaan om een upgradering van bestaande plaatsen. Bij de verdeling zal ook gekeken worden naar de huidige situatie: waar er relatief veel plaatsen in trap 0 en 1 zijn en minder inkomensgerelateerde plaatsen, zal dat wat bijgestuurd worden.

Voor het afstemmingscentrum zullen er ook federale wetten moeten worden aangepast. De vraag is of Vlaanderen dat alleen kan, en of daar voldoende volume voor is. Als de anonimiteitsregels blijven, zal Vlaanderen zich daaraan moeten aanpassen. De minister zal in de tweede helft van 2018 regels voor het centrum uitvaardigen.

De minister bekijkt hoe de administratieve lasten voor de diensten met onthaalouders lager kunnen.

Een deel van de werkingsmiddelen voor de kinderbijslag zal eenmalig gebruikt worden voor ICT in de Vlaamse sociale bescherming.

De upgradering van trap 2b naar 2a is voorwerp van sociaal overleg, uiteraard binnen de contouren van de afspraken.

Voor het nieuwe kinderbijslagsysteem moet er inderdaad nog wel wat werk gedaan worden, onder andere overleg tussen Famifed en de gemeenschappen. Het besluit dat de oproep voor private kassen regelt, is er en momenteel worden de dossiers ingediend. Het extern verzelfstandigd agentschap wordt begin 2018 opgericht. De Raad van State moet nog advies uitbrengen over het ontwerp van decreet. Vlaanderen heeft er geen bezwaar tegen dat Brussel blijft werken met het oude systeem, maar vraagt dat het de opstart van zijn eigen nieuwe systeem niet hindert. Voor maart 2018 moet Vlaanderen klaar zijn om de stap naar het nieuwe systeem te zetten en dat, conform de bijzondere wet, aan de federale overheid melden. Het uitgangspunt is dat het zal lukken, maar een en ander moet geëvalueerd worden.

Vlaanderen besteedt ongeveer 80 miljoen euro aan de buitenschoolse kinderopvang. Nadat er een nieuw decreet is, zullen die middelen overgeheveld worden naar de gemeenten. Zo nodig, zal er meer geld gegeven worden. Daar er geen sectorale financieringsstromen meer zijn, zal dat dan allicht via het Gemeentefonds gebeuren. Voorts moet de bestaanszekerheid van de bestaande initiatieven gecontinueerd worden, en onderzocht worden of Vlaanderen, gezien de lokale autonomie, nog een kwaliteitskader kan opleggen.

De samenstelling van het monitoringcomité is recent door de Vlaamse Regering bekrachtigd.

Het klopt dat de kinderbijslag en de toeslagen zo veel mogelijk automatisch toegekend worden, maar wie een plotse wijziging in de financiële toestand ondergaat, zal nog zelf een aanvraag kunnen indienen.

De kinderopvang wordt gesensibiliseerd om signalen van verontrusting te herkennen en erkennen. De goede praktijken, bijvoorbeeld in Brussel, worden uitgerold in Vlaanderen.

MeMoQ is goed voorbereid, onder meer met proefinspecties, en wordt gesteund en geaccepteerd door de initiatiefnemers. Vooraleer het als handhavinginstrument gebruikt wordt, moet het echter ingeburgerd geraken. Daarvoor is er een proces met de sector afgesproken.

Tussen de lokale loketten zijn er grote verschillen. Toch is het de bedoeling dat de Huizen van het Kind daarvoor zorgen. Elke gemeente kan daar zelf een invulling aan geven. Al een tijd geleden is beslist geen centrale kinderopvangzouker meer te hebben omdat de sector daar geen voorstander van is.

Katrien Verhegge, administrateur-generaal van Kind en Gezin, zegt dat Kind en Gezin steeds minder op zichzelf staat maar in veel gevallen samenwerkt, bijvoorbeeld voor kleuterparticipatie. In heel wat Huizen van het Kind is er groepsgerichte aanpak. Daarvoor wordt samengewerkt met de CLB's en met het onderwijs. Dat werkt aan een plan over de overgang van thuis of kinderopvang naar kleuterschool.

Kind en Gezin houdt momenteel een roadshow om de Huizen van het Kind te informeren over en te stimuleren tot linken met geestelijke gezondheid, gezondheid enzovoort. Het doel is een meer kwalitatieve opvolging. Onder impuls van de Koning Boudewijnstichting komt er ook een instrument voor kwaliteitsmeting van preventie, iets waar de sector niet zo vertrouwd mee is.

Het voortgangsoverleg loopt maar deregulering kan niet tot in het oneindige. Voor vergunningen in de groepsopvang heeft de spreker de indruk dat het grootste dereguleringswerk geleverd is. Voor gezinsopvang kunnen vooral het aanvragen van de kindcodes en het toekennen van vergunningen op locatieniveau administratief eenvoudiger. De discussies over de budgetten hangen daarmee samen. Voor de gezinsopvang zal de administratie het maximale doen, maar de spreker wil de verwachtingen temperen: bijkomende gezinsopvang ligt maatschappelijk niet zo eenvoudig. De doestelling is zo goed mogelijk behouden wat er is, en nagaan of nieuwe instroom mogelijk is.

De 500.000 euro voor preventieve gezinsondersteuning wordt gebruikt voor de overname door Kind en Gezin van het project Kind en Taal, en voor KOALA voor de ondersteuning van de Huizen van het Kind.

Elke Van den Brandt ziet vraag naar een alternatief voor het lokaal loket. Misschien is het Huis van het Kind een te lokaal niveau. Ze hoopt dat de vernieuwing kan worden voortgezet. Twaalf miljoen euro uitbreidingsbeleid is te weinig voor alle goede intenties van flexibele kinderopvang, voor de uitbouw van trap 1 en 2, en voor extra plaatsen. Het bedrag voor uitbreidingsbeleid in 2017 was gelijkwaardig en ook toen werd de verdeling pas later op het jaar duidelijk. Ze herhaalt haar vraag of de bijkomende 180 plaatsen en de KOALA-projecten alleen door het Fonds Vergnes betaald worden. Zo neen, hoeveel investeert de Vlaamse overheid.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt daarop geantwoord te hebben.

Elke Van den Brandt maakt zich zorgen dat als de veralgemeende buitenschoolse kinderopvang na het nieuwe decreet het nog steeds zal moeten stellen met 80 miljoen euro de kwaliteit erbij zal inboeten.

De overgang van trap 2b naar 2a is volgens minister Vandeurzen een element van het sociaal overleg, terwijl dat eigenlijk het resultaat is van afgerond sociaal overleg. Er is een cao en met de sociale partners zijn afspraken gemaakt. Initiatiefnemers en kinderdagverblijven engageren zich om kwaliteits- en arbeidsrechtelijke stappen te zetten. De overheid belooft daar een financieel groeipad tegenover te stellen. Over een bestaand akkoord wordt opnieuw sociaal overleg gepleegd. Wat is dat vorige overleg nog waard? Wat betekent dat voor het lopende sociaal overleg? Volgens het Rekenhof is 65 miljoen euro nodig. De minister geeft slechts een deel van het uitbreidingsbudget en wil opeens nieuw sociaal overleg. Dat is volgens het lid iets te gemakkelijk.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat er over dat aspect nooit een VIA-akkoord was. Het is wel aan bod gekomen bij de uitvoering van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters. Daar zijn afspraken over gemaakt, maar dat belet niet dat er bijkomend overleg nodig is over de prioriteiten. De minister heeft hemel en aarde bewogen om de zelfstandige initiatieven op te waarderen voor die cao. Een groot deel van de weg is al afgelegd. Het is jammer dat sommigen snel vergeten. Nu is het inderdaad kwestie de rest nog te realiseren.

Er zijn goede softwareprogramma's voor kinderopvangzoekers. Sommige gemeenten delen ondertussen hun softwarepakket.

Katrien Verhegge is overtuigd van het belang van lokale loketten. Het Huis van het Kind is wel een goed niveau omdat de meeste ouders kinderopvang zoeken in hun gemeente. Er is uiteraard een aantal intergemeentelijke initiatieven. Eén softwarepakket steekt ondertussen boven de andere uit. Kind en Gezin wil onderzoeken hoe dat te ondersteunen. Voorts onderzoekt Kind en Gezin mogelijkheden om de middelen voor de vroegere gemandateerde voorzieningen om te vormen voor de ondersteuning van lokale loketten.

Bart Van Malderen neemt er akte van dat er nog niets beslist is over de verdeling van het uitbreidingsbeleid over de verschillende trappen en andere prioriteiten. Het stelt hem teleur dat er over de begroting gestemd wordt zonder duidelijkheid over de bestedingen.

Minister *Jo Vandeurzen* vindt dat er voldoende uitleg staat in de toelichting. De middelen gaan in ieder geval ook naar de versterking van trap 1.

V. Stemmingen

Amendement nr. 14 van Elke Van den Brandt, Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche en Jan Bertels strekt ertoe het vastleggings- en het vereffeningskrediet van begrotingsartikel GB0-1GED2AY-IS – interne stromen – Fonds Jongerenwelzijn te verhogen met 30.000.000 euro.

Elke Van den Brandt zegt dat ondanks de invoering van de Integrale Jeugdhulp de sector blijft kampen met zware tekorten, wachtlijsten en wachttijden. Dat is een rem op de preventieve en outreachende werking, en vermijdt vroege interventies. Dat valt niet op te vangen door interne verschuivingen en de beperkte budgetverhogingen maar vergt een ernstig groeipad. Zonder deze extra capaciteit blijven alle andere hervormingen een slag in het water.

Amendement nr. 15 van Elke Van den Brandt, Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche en Jan Bertels strekt ertoe het vastleggings- en het vereffeningskrediet van begrotingsartikel GB0-1GGD2AY-IS – interne stromen – VAPH te verhogen met 35.000.000 euro.

Elke Van den Brandt zegt dat de Vlaamse Regering een meerjarenplanning opstelde voor de uitbereiding van de middelen voor ondersteuning van mensen met een handicap. Deze middelen zijn broodnodig, maar helaas onvoldoende om de plannen waar te maken. Met deze verhoging van de middelen kan alvast aan de vraag van de doelgroep van minderjarigen die een aanvraag voor een persoonlijkeassistentiebudget indienden, tegemoetgekomen worden.

Amendement nr. 16 van Elke Van den Brandt, Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche en Jan Bertels strekt ertoe het vastleggingskrediet en het vereffeningskrediet van begrotingsartikel GE0-1GDD2AC-WT – werking en toelagen – beleid over ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg te verhogen met 10.000.000 euro.

Elke Van den Brandt zegt dat de geestelijke gezondheidszorg in Vlaanderen en Brussel onvoldoende is uitgewerkt om een antwoord te bieden op de reële noden. De wachttijden bij de cgg's lopen de laatste jaren sterk op. Sinds 2011 is hun werking niet versterkt. De middelen die de federale overheid vrijmaakt door residentiële zorg om te zetten in ambulante hebben weliswaar een meerwaarde getoond, maar zijn onvoldoende om in alle regio's in een volwaardig ambulante aanbod te voorzien. Met de verhoging van deze middelen, wordt er start gemaakt van een groeipad in de geestelijke gezondheidszorg.

Amendement nr. 17 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels, Bert Moyaers, Joris Vandenbroucke en Elke Van den Brandt, strekt ertoe een nieuw begrotingsartikel GE0-1GDD2AY-WT – werking en toelagen – specifieke begeleiding doofblinde kinderen toe te voegen.

Bart Van Malderen zegt dat Vlaanderen op dit moment 48 doofblinde kinderen telt die vanwege de aard van hun handicap zeer significante drempels ervaren die hun volwaardige participatie aan onder meer het onderwijs in de weg staan. Met dit amendement wordt een budget vrijgemaakt dat het voor alvast acht jongeren mogelijk maakt voor zowel een begeleider als een leraar te zorgen om de impact van deze drempels weg te werken.

Amendement nr. 18 van Jan Bertels, Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Bert Moyaers, Joris Vandenbroucke en Elke Van den Brandt strekt ertoe het vastleggings- en het vereffeningskrediet van begrotingsartikel GE0-1GHD2AB-WT – werking en toelagen – thuis- en ouderenzorgbeleid te verhogen met 50.000.000 euro.

Bart Van Malderen zegt dat in de conceptnota betreffende de decretale verplichting van de Vlaamse Regering om te voorzien in een groeipad voor de zorgzwaartegebonden financiering van de thuis- en ouderenzorg en jaarlijks over de realisatie daarvan bij het Vlaams Parlement te rapporteren (*Parl.St.* VI. Parl. 2016-2017, nr. 1260/1) de indieners van CD&V het volgende naar voren schuiven: "De middelen voor de reconversie van rob- naar rvt-bedden die zijn opgenomen in de meerjarenraming 2017-2022, zijn te beperkt om er binnen een redelijke termijn voor te zorgen dat tegenover elke rvt-gerechtigde in een woonegelegenheid (alle B, C, Cd en D-profielen die vandaag in rob en kortverblijf worden opgevangen) van een woonzorgcentrum, ook een rvt-financiering staat. CD&V heeft in dat verband als standpunt ingenomen dat "(d)e nieuwe publieke financiering van woonzorgcentra (...) (moet vertrekken) vanuit het principe eenzelfde financiering voor eenzelfde zorggraad". De personeelsinzet moet volledig bepaald worden door de behoeften aan zorg en ondersteuning van gebruikers en bewoners. Dat moet gepaard gaan met het geven van incentives om de zorgbehoefte van gebruikers te stabiliseren of zelfs terug te dringen."

Deze vaststelling en het bijhorend pleidooi zijn volkomen terecht. Elke oudere in een woonzorgcentrum verdient waardige zorg die de overheid moet ondersteunen door voldoende personeelsuren ter beschikking te stellen. De opstap van 11 miljoen euro waarin de begroting 2018 voorziet, is minder dan 10 procent van de reële zorgnoden die door de sector op ongeveer 165 miljoen euro geschat worden teneinde iedere zwaar zorgbehoevende persoon in de woonzorgcentra volgens de rvt-normen te omkaderen. Met 50 miljoen euro extra wordt een derde van de vereiste inhaalbeweging gerealiseerd en kan tegen 2020 de achterstand van de financiering tegenover de zorgzwaarte weggewerkt worden.

Minister *Jo Vandeurzen* kan begrip opbrengen voor de amendementen. Het groeipad in de Welzijnsbegroting voor 2018 mag gezien worden. Ondanks de moeilijkheden heeft de meerderheid daar solidair voor gekozen. Dat is relevant genoeg om de begroting voor 2018 goed te keuren.

Katrien Schryvers stelt vast dat de oppositie de conceptnota betreffende de decretale verplichting van de Vlaamse Regering om te voorzien in een groeipad voor de zorgzwaartegebonden financiering van de thuis- en ouderenzorg en jaarlijks over de realisatie daarvan bij het Vlaams Parlement te rapporteren, al grondig heeft gelezen nog voor die is toegelicht. De conceptnota pleit voor een groeipad. Zoals minister Vandeurzen zegt is er sedert 2016 een groeipad. Ze roept de Vlaamse Regering op dat verder te zetten, maar alle groeipaden moeten

met elkaar in evenwicht zijn. CD&V steunt deze begroting volledig. Nooit eerder zijn zoveel (extra) middelen naar het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin gegaan. De budgetten vrijwel willekeurig verhogen is al te eenvoudig.

Bart Van Malderen wil met zijn amendement vermijden dat CD&V het verwijt krijgt niet te geloven in wat het zelf schrijft. Als het de bedoeling is tegen 2020 een groeipad te ontwikkelen, gaat het huidige groeipad niet snel genoeg. Dit amendement komt daarin tegemoet. Bij de bespreking van de conceptnota zal blijken of het nog altijd relevant is.

Voor *Elke Van den Brandt* gaat het argument dat de groeipaden gevolgd worden niet voor alle amendementen op. Ze stelt vast dat de meerderheid het onnodig vindt elk kind met een handicap een persoonlijkeassistentiebudget te geven omdat er een groeipad is in de sector. Er is echter geen groeipad voor de cgg's. Ook voor jeugdhulp en kinderopvang is het jaarlijks hopen op extra middelen. Het zou zinvol zijn voor deze sectoren een groeipad af te spreken zodat over tien jaar alle achterstanden weggewerkt zijn.

Bart Van Malderen zegt dat de indieners van de conceptnota een correcte omkadering willen tegen 2020. Aan het huidige ritme wordt die doelstelling pas in 2026 gehaald. Dit amendement zet minister Vandeurzen als het ware uit de wind. Zonder de bijkomende middelen vanaf 2018 moet hij bij de volgende begrotingsonderhandeling nog veel meer vragen, wat zijn onderhandelingspositie moeilijker maakt. Bovendien komt dit amendement alle Vlaamse zorgbehoevenden ten goede.

De amendementen nrs. 14, 15, 16, 17 en 18 worden met 3 stemmen tegen 10 niet aangenomen.

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2018 (zie opsplitsing als elektronische bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18 nr. 15/5) worden bij indicatieve stemming met 10 stemmen tegen 3 aangenomen.

Bart VAN MALDEREN,
voorzitter

Vera JANS
Lorin PARYS
Elke VAN DEN BRANDT,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

adv	arbeidsduurverkorting
BelRAI	verzamelnaam voor de Belgische vertaling en informatisering van de interRAI (instrumentenbasiseerstelijnschaal en Resident Assessment Instrument)
btw	belasting over de toegevoegde waarde
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
CAW	centrum algemeen welzijnswerk
cgg	centrum voor geestelijke gezondheidszorg
CICOV	Centrum voor Informatie, Communicatie en Vorming in de Welzijnssector
CIG	centrum voor integrale gezinszorg
CJB	Commissies voor Juridische Bijstand
ckg	centrum voor kinderzorg en gezinsondersteuning
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
DNA	desoxyribonucleic acid
DOMO	Door Ondersteuning Mee Opvoeden
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
EVA	extern verzelfstandigd agentschap (van de Vlaamse overheid)
FOD	Federale Overheidsdienst
FPC	forensisch psychiatrisch centrum
GDT	geïntegreerde dienst voor thuisverzorging
GES	gedrags- en emotionele stoornis
gesco	gesubsidieerde contractueel
GGC	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
ggz	geestelijke gezondheidszorg
GiPSo	Gids voor inclusieve Projecten en Sociaal ondernemen
GO!	onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap (historische naam = Gemeenschapsonderwijs)
HPV	humaan papillomavirus
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IMB	individuele materiële bijstand
IMC	interministeriële conferentie
IT	informatietechnologie
IVA	intern verzelfstandigd agentschap (van de Vlaamse overheid)
k-bedden	bedden of plaatsen in diensten voor dag- of nachthospitalisatie voor neuropsychiatrie voor observatie en behandeling van kinderen
KCE	Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg
KOALA	Kind- en OuderActiviteiten voor Lokale Armoedebestrijding
LMN	lokaal multidisciplinair netwerk
Logo	loco-regionaal gezondheidsoverleg en -organisatie (verkorte naam = lokaal gezondheidsoverleg)
MeMoQ	Meten en Monitoren van de pedagogische kwaliteit (Q) van kinderopvang van baby's en peuters
MFC	multifunctioneel centrum
OCAD	Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OPZ	Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum
ORO	ouderschapsreorganisatie
PAB	persoonlijkeassistentiebudget
PREZO	PREstaties in de ZOrg
RAI	Resident Assessment Instrument
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
rob	rustoord voor bejaarden
rvt	rust- en verzorgingstehuis
SAR	strategische adviesraad

SEL	samenwerkingsinitiatief eerstelijnsgezondheidszorg
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
UFUNGU	Network on Radicalisation & Polarisation
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VASGAZ	Vlaams Agentschap voor Samenwerking rond Gegevensdeling tussen de Actoren in de Zorg
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VDIP	Vroege Detectie en Interventie bij Psychiatrische (Psychotische) Stoornissen
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie (van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest)
VIA	Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Socialprofitsector
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VK	vertrouwenscentrum kindermishandeling
VN	Verenigde Naties
VOS	verontrustende situatie
vte	voltijdsequivalent/voltijdequivalent
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
W ² -decreet	decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten
WSE	Werk en Sociale Economie (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
WWZ	Welzijn, Wonen, Zorg